

-Załącznik
do Uchwały nr 67/2024
Zarządu Banku Spółdzielczego
w Sejnach
z dnia 28.06.2024 roku

Załącznik
do Uchwały nr 27/2024
Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego
w Sejnach
z dnia 05.07.2024 roku

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału Banku Spółdzielczego w Sejnach

wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

Spis treści

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału	1
WPROWADZENIE	4
I. INFORMACJE OGÓLNE O BANKU	4
1. Informacje o działalności poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	4
2. Informacje o stopie zwrotu z aktywów	5
II. CELE I STRATEGIE W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W BANKU – Art. 435 Rozporządzenia CRR	5
1. Informacje ogólne o systemie zarządzania ryzykiem	5
2. Informacja dotycząca organów Banku	7
3. Organizacja zarządzania ryzykiem	7
4. Główne rodzaje ryzyka	10
III. ZAKRES STOSOWANIA – Art. 436 Rozporządzenia CRR	11
IV. FUNDUSZE WŁASNE – Art. 437 Rozporządzenia	11
V. WYMOGI KAPITAŁOWE – Art. 438 Rozporządzenia CRR	13
VI. EKSPOZYCJA NA RYZYKO KREDYTOWE KONTRAHENTA – Art. 439 Rozporządzenia CRR	16
VII. BUFORY KAPITAŁOWE – Art. 440 Rozporządzenia CRR	16
VIII. WSKAŹNIK GLOBALNEGO ZNACZENIA SYSTEMOWEGO – Art. 441 Rozporządzenia CRR	16
IX. KOREKTY Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO – Art. 442 Rozporządzenia CRR	17
1. Definicje pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości	17
2. Informacja z zakresu struktury koncentracji zaangażowania Banku w poszczególne jednostki, grupy kapitałowe, segmenty rynku branżowe i geograficzne wraz z oceną ryzyka związanego z tym zaangażowaniem.	20
3. Omówienie uzgodnienia zmian stanów korekt wartości i rezerw z tytułu ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości, obejmujące:	21
X. AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ – Art. 443 Rozporządzenia CRR	23
XI. KORZYSTANIE Z ECAI – Art. 444 Rozporządzenia CRR	24
XII. EKSPOZYCJA NA RYZYKO RYNKOWE – Art. 445 Rozporządzenia CRR	24
XIII. EKSPOZYCJA NA RYZYKO OPERACYJNE – Art. 446 Rozporządzenia CRR	24
XIV. PAPIERY KAPITAŁOWE NIEUWZGLĘDNIONE W PORTFELU HANDLOWYM – Art. 447 Rozporządzenia CRR	25
XV. EKSPOZYCJA NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ PRZYPISANE POZYCIOM NIEUWZGLĘDNIONYM W PORTFELU HANDLOWYM – Art. 448 Rozporządzenia CRR	28
XVI. EKSPOZYCJA NA POZYCJE SEKURITYZACYJNE – Art. 449 Rozporządzenia CRR	31
XVII. POLITYKA W ZAKRESIE WYNAGRADZANIA – Art. 450 Rozporządzenia CRR	31
XVIII. Polityka w zakresie konfliktów interesów.	31
XIX. INFORMACJA O SPEŁNIANIU PRZEZ CZŁONKÓW RADY NADZORCZEJ I ZARZĄDU BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W SEJNACH WYMOGÓW OKREŚLONYCH w Art. 22AA Ustawy Prawo bankowe, o której mowa w art. 111a ust 4 ustawy Prawo Bankowe	32

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału

wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

XX.	DŹWIGNIA FINANSOWA – Art. 451 Rozporządzenia CRR	34
XXI.	SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ	36
	Załącznik nr 1	39
	Załącznik nr 2	89
	Załącznik nr 3	91
	Załącznik nr 4	97

WPROWADZENIE

Na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego Rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (zwane dalej Rozporządzeniem CRR) oraz na podstawie innych rozporządzeń wykonawczych Komisji (UE) ustanawiających wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji, a także zgodnie z „Polityką informacyjną” Banku Spółdzielczego w Sejnach (zwanego dalej Bankiem) udostępnioną na stronie internetowej www.bssejny.pl, w niniejszym dokumencie zawarto informacje w zakresie zgodnym z Rozporządzeniem CRR, z wyłączeniem informacji nieistotnych wskazanych w dalszej części Raportu.

Bank nie jest podmiotem dominującym ani podmiotem zależnym, a informacje ogłaszane są na poziomie indywidualnym. Uzupełnieniem ujawnianych informacji zawartych w niniejszym dokumencie są dane zawarte w:

- 1) Informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego,
- 2) Sprawozdaniu Zarządu z działalności Banku za 2023 rok.

I. INFORMACJE OGÓLNE O BANKU

Bank prowadzi swą działalność od 1950 roku, jest samodzielną, samofinansującą się jednostką organizacyjną, posiadającą osobowość prawną i jest wpisany do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS 0000130190, NIP: 844-000-57-21, REGON: 000494232 w Sądzie Rejonowym w Białymstoku XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Bank jest spółdzielnią prowadzącą swoją działalność na podstawie:

- 1) ustawy z dnia 7 grudnia 2000 roku o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających,
- 2) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe,
- 3) ustawy z dnia 16 września 1982 roku Prawo spółdzielcze,
- 4) innych ustaw oraz Statutu Banku.

1. Informacje o działalności poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Bank, w ramach posiadanych uprawnień i zezwoleń, prowadzi działalność wyłącznie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, nie prowadzi działalności za granicą.

Siedzibą Banku jest miasto Sejny. Statutowym terenem działania Banku jest obszar województwa podlaskiego oraz powiatów: ełckiego, gołdapskiego, oleckiego.

Bank oferuje usługi na rzecz klientów indywidualnych, małych i średnich firm oraz jednostek samorządowych. Poza Centralą, Bank prowadzi działalność poprzez sieć placówek. Wykaz placówek, w których Bank prowadził działalność na 31.12.2023 r. wraz z ich lokalizacją przedstawiono w Tabeli nr 1.

Tabela 1. Wykaz placówek Banku na 31.12.2023 r.

L.p.	Placówki BS w Sejnach	Lokalizacja
1.	Oddział Banku w Sejnach,	ul. Powstańców Sejneńskich 1
2.	Oddział w Szypliszkach	ul. Suwalska 25B
3.	Oddział w Wiżajnach	ul. Rynek 3
4.	Oddział w Puńsku	ul. Mickiewicza 52
5.	Ekspozytura w Suwałkach	ul. Kościuszki 54
6.	Ekspozytura w Suwałkach	ul. Noniewicza 42
7.	Ekspozytura w Gibach	Giby 74A

Działalność operacyjna prowadzona jest również za pośrednictwem bankowości internetowej.

Bank jest zrzeszony z Bankiem Polskiej Spółdzielczości Spółka Akcyjna z siedzibą Centrali w Warszawie, a od 29.09.2016 r. jest uczestnikiem Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, która stanowi system ochrony w rozumieniu przepisów Rozdziału 3a Ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (IPS). Celem systemu jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego jego uczestnika. Przedmiotem działalności Systemu Ochrony Zrzeszenia jest także realizowanie audytu wewnętrznego wobec członków oraz monitorowanie, szacowanie i kontrola ryzyka działalności członków Spółdzielni.

W myśl art. 111 Prawa bankowego w miejscu wykonywania czynności, w sposób ogólnie dostępny, Bank ogłasza skład Rady Nadzorczej i Zarządu.

2. Informacje o stopie zwrotu z aktywów

Na podstawie art. 111a ust. 1 Bank podaje do publicznej wiadomości stopę zwrotu obliczoną jako iloraz zysku netto do sumy bilansowej na 31.12.2023 roku. Na dzień 31.12.2023 r. wyznaczona w ten sposób stopa zwrotu z aktywów wynosiła 3,70%.

II. CELE I STRATEGIE W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W BANKU – Art. 435 Rozporządzenia CRR

1. Informacje ogólne o systemie zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem w Banku prowadzone jest na podstawie pisemnych strategii i procedur. Głównym dokumentem regulującym funkcjonowanie sformalizowanego systemu zarządzania ryzykiem w Banku jest „Strategia zarządzania ryzykiem” przyjęta przez Zarząd oraz zatwierdzona przez Radę Nadzorczą Banku. Strategia ta służy realizacji długoterminowej „Strategii rozwoju”. „Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka” podlega corocznemu przeglądowi zarządczemu i weryfikacji.

Bank dba o skuteczne zarządzanie ryzykiem występującym w prowadzonej działalności, w szczególności poprzez opracowanie i wdrożenie adekwatnego i skutecznego systemu zarządzania ryzykiem. Podejmowane ryzyko zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach,

poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

Zarządzanie ryzykiem jest jednym z najważniejszych procesów wewnętrznych w Banku, ma na celu uzyskanie w zmieniającym się otoczeniu prawnym i ekonomicznym:

- 1) odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa,
- 2) odpowiedniej rentowności działalności biznesowej.

Zarządzanie ryzykiem w Banku jest procesem zintegrowanym i odbywa się w oparciu o wymogi nadzorcze oraz o wewnętrzne regulacje. Obowiązujące regulacje wewnętrzne w tym zakresie podlegają okresowej weryfikacji, stosownie do zmian uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych. Ogólne ramy zarządzania ryzykiem zostały określone w następujących dokumentach przyjętych przez Zarząd i zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą. Są to:

- 1) „Strategia rozwoju” Banku,
- 2) „Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka” określająca generalne zasady zarządzania ryzykiem,
- 3) „Polityka kapitałowa, zawarta w „Politykach rozwoju” określająca generalne zasady planowania, zarządzania kapitałowego oraz awaryjne plany kapitałowe,
- 4) polityki zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, zawarte w „Politykach rozwoju”, które w istotnym stopniu wpływają na działalność Banku z uwagi na rodzaj i skalę prowadzonej działalności.

Uszczegółowieniem procedur, o których mowa powyżej są przyjęte przez Zarząd instrukcje zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, delegujące obowiązki na poziom poszczególnych komórek organizacyjnych. Na ich podstawie opracowano szczegółowe procedury operacyjne zawierające opis poszczególnych czynności (w tym kontrolnych) przeprowadzanych przez jednostki organizacyjne Banku.

W ramach „Strategii rozwoju” oraz „Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka” Bank określił apetyt na ryzyko (dopuszczalny poziom ryzyka) poprzez wyznaczenie limitów wewnętrznych dla poszczególnych rodzajów ryzyka (tzw. strategiczne limity tolerancji na ryzyko). System limitów jest rozszerzany w politykach i instrukcjach zarządzania obszarami ryzyka istotnymi dla działalności Banku. Polityki w poszczególnych obszarach ryzyka podlegają zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą.

Informacja na temat ryzyka inwestycyjnego zgodna z art.435 ust. 1 lit f, w której omówiono ogólny profil ryzyka Banku, zawierająca kluczowe wskaźniki i dane liczbowe zawarta jest w Sprawozdaniu finansowym Banku. Bank nie posiada ryzyka inwestycyjnego uznanego za istotne w działalności Banku.

W celu kontroli wyznaczonego apetytu na ryzyko Bank monitoruje stopień realizacji limitów ryzyka w ramach wewnętrznego systemu sprawozdawczości zarządczej.

Informacje dotyczące ryzyka i adekwatności kapitałowej sporządzane są dla Zarządu przez Inspektora ds. zarządzania ryzykami i analiz zgodnie z opracowaną i zatwierdzoną przez Zarząd Banku „Instrukcją sporządzania informacji zarządczej”. System informacji zarządczej objęty jest kontrolą w ramach kontroli funkcjonalnej. Rada Nadzorcza otrzymuje syntetyczne informacje dotyczące działalności i ryzyka w prowadzonej działalności.

2. Informacja dotycząca organów Banku

Organem zarządzającym Bankiem jest Zarząd Banku. Zarząd powołuje Rada Nadzorcza. Nadrzędnym celem przy wyborze organu jest zapewnienie odpowiednich kwalifikacji poszczególnych członków oraz organu jako całości. Wyraża się to m.in. poprzez zapewnienie stosownego wykształcenia, doświadczenia zawodowego oraz reputacji.

Na koniec 2023 roku Zarząd działał w 4- osobowym składzie. Rada Nadzorcza dokonuje na etapie powołania i w trakcie pełnienia funkcji oceny odpowiedniości kandydata (ostatnia pozytywna ocena za 2023 r. w oparciu o złożone oświadczenia członków Zarządu odbyła się dn. 28.05.2024 r.).

Skład Zarządu kształtuje się następująco:

- 1) Prezes Zarządu Jan Wojciechowski posiada wykształcenie wyższe na kierunku administracja (licencjat), administracja (magister).
- 2) Wiceprezes Zarządu ds. handlowych – Jacek Kozakiewicz posiada wykształcenie wyższe mgr inż. rolnictwa, specjalność ekonomika rolnictwa oraz wykształcenie w zakresie Europejskiej Integracji Gospodarczej, Informatyki, Zarządzania Projektami Europejskiego Funduszu Społecznego, Bankowość i Finanse (studia podyplomowe).
- 3) Wiceprezes Zarządu – Bożena Moroz posiada wykształcenie wyższe na kierunkach: administracja w zakresie własności publicznej, administracja finansowo- skarbową (licencjat) oraz administracja (magister),
- 4) Wiceprezes Zarządu ds. finansowo-księgowych Główny Księgowy – Marta Żółtko posiada wykształcenie wyższe na kierunkach: finanse i bankowość w zakresie systemu podatkowego (licencjat) w zakresie rachunkowości i finansów przedsiębiorstw (magister) oraz zarządzanie i marketing w zakresie zarządzanie przedsiębiorstwami (magister)

Rada Nadzorcza na dzień 31.12.2023 r. liczyła 6 członków. Jeden z członków Rady Nadzorczej Banku pełni funkcję Prezesa w Ochotniczej Straży Pożarnej oraz członka Zarządu Głównego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych w Warszawie. Spośród członków Rady Nadzorczej Banku, 3 członków Rady Nadzorczej pełnią swoją funkcję więcej niż jedną kadencję.

3. Organizacja zarządzania ryzykiem

Podział funkcji w zakresie zarządzania ryzykiem uwzględnia rozdzielenie funkcji podejmowania ryzyka (operacyjna działalność) od funkcji niezależnej oceny i kontroli ryzyka. Rozdzielenie funkcji zarządzania ryzykiem od działalności operacyjnej następuje poprzez ustalenie następujących poziomów zarządzania ryzykiem:

- 1) nadzorczy – Rada Nadzorcza,
- 2) decyzyjny – Zarząd Banku,
- 3) wykonawczy – komórki i jednostki operacyjne realizujące zadania handlowe i funkcje administracyjne względem jednostek operacyjnych.

W procesie zarządzania ryzykiem uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

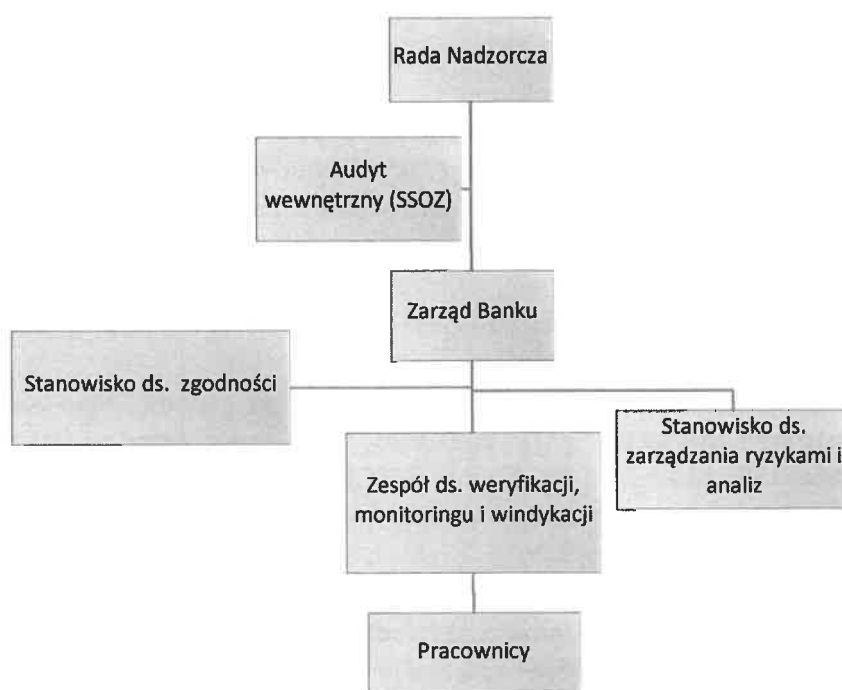
- 1) Rada Nadzorcza,
- 2) Zarząd,

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału

wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

- 3) Stanowisko ds. zgodności
- 4) Zespół ds. weryfikacji, monitoringu i windykacji,
- 5) Stanowisko ds. zarządzania ryzykami i analiz
- 6) Audyt wewnętrzny - SSOZ
- 7) pozostali pracownicy Banku.

Schemat organizacji zarządzania ryzykiem w BS w Sejnach na 31.12.2023



Proces zarządzania ryzykiem jest realizowany w trzech, wzajemnie niezależnych liniach obrony:

- 1) pierwsza - składa się zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej banku
- 2) druga - zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem
- 3) trzecia - którą stanowi audyt wewnętrzny SSOZ BPS

Niezależność linii obrony polega na zachowaniu organizacyjnej niezależności w następujących obszarach:

- 1) funkcja drugiej linii obrony w zakresie tworzenia rozwiązań systemu zarządzania ryzykiem jest niezależna od funkcji pierwszej,
- 2) funkcja trzeciej linii jest niezależna od funkcji pierwszej i drugiej linii obrony,
- 3) Stanowisko ds. zarządzania ryzykami, Stanowisko ds. zgodności na dzień sporządzenia informacji jest podporządkowane organizacyjnie Prezesowi Zarządu.

Do podstawowych zadań poszczególnych podmiotów systemu zarządzania ryzykiem należy:

- 1) Rada Nadzorcza dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku - w tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania ryzykami. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Zatwierdza ogólny poziom (profil) ryzyka Banku (apetyt/ tolerancję na ryzyko). Ponadto zapewnia, że Zarząd posiada odpowiednie kwalifikacje (wiedzę i umiejętności), w tym niezbędne do realizacji strategii dotyczących zarządzania ryzykiem, w szczególności w zakresie ryzyka operacyjnego, jak również nadzoruje funkcjonowanie obszarów technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego, w zakresie swoich kompetencji i odpowiednio do obowiązujących przepisów prawa lub nadzorczych;
- 2) Zarząd Banku odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania ryzykiem, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz, jeśli to konieczne - dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem obejmują pełny zakres działalności Banku;
- 3) Stanowisko ds. zarządzania ryzykami i analiz monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego - stanowisko stanowi element II linii obrony. Podstawowe zadania stanowiska to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom i komórkom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami oraz szacowania wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.
- 4) Stanowisko ds. zgodności dokonuje kontroli zgodności działania poszczególnych jednostek i komórek organizacyjnych banku z przepisami prawa i przyjętymi regulacjami wewnętrznymi oraz zewnętrznymi. Monitoruje pozycję Banku w zakresie ryzyka braku zgodności i kontroli wewnętrznej - stanowisko stanowi element II linii obrony. Podstawowe zadania stanowiska to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom Banku, informacji dotyczących kontroli wewnętrznej oraz ryzyka braku zgodności. Opiniowanie projektów regulacji wewnętrznych.
- 5) Zespół ds. weryfikacji, monitoringu i windykacji (Analityk kredytowy, Inspektor ds. monitoringu i windykacji) dostarcza Zarządowi i Radzie Nadzorczej niezależnych ocen jakości portfela kredytowego (na który składają się udzielone kredyty), a także rozpoznawanie i dokonywanie pomiaru ryzyka w portfelu – pracownicy zespołu stanowią element II linii obrony. Pracownicy zespołu w szczególności dokonują: oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej wnioskodawców i ich zdolności kredytowej, okresowych przeglądów poszczególnych kredytów, sporządzają propozycje klasyfikacji należności do odpowiedniej kategorii ryzyka oraz dokonują odpowiedniej ich wyceny, badają wartość przyjętych zabezpieczeń, oceniają adekwatność rezerw/odpisów na należności i przygotowanie zaleceń dotyczących ich wysokości, zapewniają wykrycie i usunięcie niedociągnięć i braków w dokumentacji kredytowej oraz dokumentacji zabezpieczeń;

- 6) Audyt wewnętrzny ma za zadanie kontrolę i ocenę skuteczności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku. Audyt dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania oraz zgodności przeprowadzanych operacji bankowych z wewnętrznymi regulacjami Banku. Audyt wewnętrzny w Banku przeprowadza Departament Audytu Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS;
- 7) Pozostali pracownicy Banku mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

4. Główne rodzaje ryzyka

Bank dokonuje cyklicznej i incydentalnej (w przypadkach nagłej zmiany poziomu ryzyka) identyfikacji istotności ryzyka obciążającego działalność. Przy określaniu kryteriów uznawania danego rodzaju ryzyka za istotne są stosowane w Banku równolegle dwa kryteria:

Ilościowe – liczone jako udział wymogów kapitałowych z tytułu danego rodzaju ryzyka w funduszach własnych. Jako istotne określa się ryzyko, na które Bank tworzy wymogi kapitałowe na poziomie wyższym niż 2% funduszy własnych Banku.

Jakościowe – analizowane niezależnie od kryterium ilościowego w przypadku pozostałych ryzyk, które nie powodują wymiernych strat dla banku, nie wymagają tworzenia wymogów kapitałowych, a wymienionych w Metodocyce BION, w Rekomendacjach Nadzorczych KNF, w Rozporządzeniu Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej oraz w Dyrektywie UE - Bank uznaje ww. ryzyka za trwale istotne na podstawie przyjętej strategii, skali i złożoności działalności.

W procesie identyfikacji ryzyk wyodrębniono (zidentyfikowano) następujące istotne rodzaje ryzyka jakie potencjalnie mogą wystąpić w Banku w prowadzonej działalności:

- a. kredytowe (w tym rezydualne, kontrahenta i koncentracji)
- b. rynkowe, ze względu na skalę działalności handlowej rozumiane jako walutowe oraz stopy procentowej w księdze bankowej,
- c. operacyjne,
- d. płynności i finansowania,
- e. kapitałowe (niewypłacalności), w tym ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej,
- f. biznesowe (w tym wyniku finansowego), będące pochodną pozostałych ryzyk, zarządzane w procesie planowania,
- g. braku zgodności,
- h. utraty reputacji,
- i. ESG.

Powyższa lista ryzyk nie ma charakteru zamkniętego, podlega weryfikacji w ramach przeglądu i identyfikacji ryzyk występujących w działalności Banku oraz oceny kapitału wewnętrznego.

Informacje o celach i strategiach w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku przedstawiono w Załączniku nr 1 do niniejszego Raportu.

Kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące zarządzania poszczególnymi ryzykami przedstawiono w Załączniku nr 2 do niniejszego Raportu.

III. ZAKRES STOSOWANIA – Art. 436 Rozporządzenia CRR

Ujawniane informacje na temat ryzyka, funduszy własnych, wymogów kapitałowych oraz polityki w zakresie wynagrodzeń dotyczą Banku Spółdzielczego w Sejnach i są ujawniane zgodnie z częścią VIII Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. i 876/2019 z dnia 20 maja 2019 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych wg stanu na 31.12.2023 r.

Bank nie jest podmiotem dominującym ani podmiotem zależnym.

Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

IV. FUNDUSZE WŁASNE – Art. 437 Rozporządzenia

Bank Spółdzielczy w Sejnach ujawnia informacje dotyczące funduszy własnych zgodnie z przepisami art. 492 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. oraz zgodnie z wymogami zawartymi w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającemu wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (załącznik nr 6 do rozporządzenia nr 1423/2013)

Fundusze własne Banku na dzień 31.12.2023 r. składały się z kapitału Tier I i Tier II wyniosły 31 532 841,26 zł.

Fundusze własne Banku to:

1. Kapitał TIER I- 31 292 841,26 zł.
2. Kapitał TIER II- 240 000,00 zł.

Kapitał TIER I Banku obejmuje:

1. kapitał podstawowy TIER I, na który składają się:

1) wpłacony fundusz udziałowy, Bank Spółdzielczy w Sejnach wykazuje opłacony fundusz udziałowy w rachunku funduszy własnych, pomniejszony został o wszelkie wypłaty i wyksięgowania udziałów,

2) kapitał rezerwowy odpowiednio fundusz zasobowy;

3) Fundusze ogólnego ryzyka bankowego

2. Pomniejszenia kapitału podstawowego TIER I – korekty regulacyjne:

wartości niematerialne i prawne w wartości bilansowej;

Korekty regulacyjne dotyczące niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z art. 467 i 468.

Korekta AVA

Kapitał TIER II Banku obejmuje:

korekty z tytułu ryzyka kredytowego w postaci utworzonej rezerwy na ryzyko ogólne w wysokości max. 1,25% RWA;

Ujawnienia kapitałów Banku sporządzono zgodnie z: Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r., Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) Nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. oraz Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) Nr 241/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r.:

Tabela 2. Struktura funduszy własnych na dzień 31.12.2023 r.

Lp.	Rodzaje kapitału	Opis kapitału	Stan na 31.12.2023r. w zł.
Uznany kapitał			31 532 841
Kapitał TIER I			31 292 841
Kapitał podstawowy TIER I			31 292 841
a	Fundusze rezerwowe	Fundusz zasobowy tworzony jest zgodnie ze statutem Banku;	27 367 194
b	Fundusze ogólnego ryzyka bankowego	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego tworzony zgodnie z ustawą Prawo bankowe, statutem Banku oraz dyrektywa 86/635/EWG art. 38;	2 761 117
c	Skumulowane inne całkowite dochody	Fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych;	271 416
d	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 3 przeznaczona do wycofania z kapitału podstawowego TIER I.	Fundusz udziałowy wpłacony przez członków Banku zgodnie ze statutem został uznany za prawo nabyte przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego TIER I;	917 200
Pozycje pomniejszające /zwiększające kapitał podstawowy TIER I			
	Wartości niematerialne i prawne	Zgodnie z bilansem;	4 433
	Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym TIER I	Korekty regulacyjne dotyczące niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z art.467 i 468.	6 610
	AVA		19 653
Kapitał TIER II			240 000
	Kwota rezerwy ogólnej z tytułu ryzyka kredytowego do wysokości limitu 1,25% RWA	Kwota rezerwy –nie przekraczająca 1,25% kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem	240 000

V. WYMOGI KAPITAŁOWE – Art. 438 Rozporządzenia CRR

Zarządzanie adekwatnością kapitałową ma na celu utrzymywanie posiadanych przez Bank kapitałów własnych na poziomie nie niższym niż wymagany przez przepisy Rozporządzenia CRR oraz wewnętrzny proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego. Bank dąży do utrzymania wyższych wymogów niż minimalne celem zachowania odpowiednich buforów kapitałowych oraz uwzględniających stanowisko KNF w zakresie preferowanych poziomów współczynników kapitałowych.

Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego – proces ICAAP (ang. Internal Capital Adequacy Assessment Process), został zatwierdzony i sformalizowany przez regulacje wewnętrzne. Celem procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego jest zapewnienie utrzymywania kapitału w wysokości dostosowanej do profilu ryzyka Banku. Z założenia ICAAP jest procesem łączącym elementy zarządzania ryzykiem oraz zarządzania kapitałem. Procedury w procesie ICAAP są poddawane regularnym przeglądom wewnętrznym, których zadaniem jest zapewnienie utrzymania kompleksowości procedur oraz ich proporcjonalności w stosunku do charakteru, skali i złożoności działalności Banku.

Bank stosuje następujące metody wyliczania wymogów kapitałowych:

a) metodę standardową do obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego zgodnie z Tytułem II, Rozdział 2 Rozporządzenia CRR,

b) metodę wskaźnika podstawowego do obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego zgodnie z Tytułem III Rozdział 2 Rozporządzenia CRR.

Bank nie prowadzi działalności w portfelu handlowym, a dla dużych ekspozycji w portfelu bankowym przestrzegał i nie przekraczał limitów określonych w art. 395-401 Rozporządzenia CRR.

Do podstawowych istotnych ryzyk, które podlegają szczególnemu nadzorowi, zalicza się:

kredytowe (w tym rezydualne, kontrahenta i koncentracji)

rynkowe, ze względu na skalę działalności handlowej rozumiane jako walutowe oraz stopy procentowej w księdze bankowej,

operacyjne,

płynności i finansowania,

kapitałowe (niewypłacalności), w tym ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej.

biznesowe (w tym wyniku finansowego), będące pochodną pozostałych ryzyk, zarządzane w procesie planowania.

braku zgodności,

utrąty reputacji,

ESG.

Metody wyliczania wymogów kapitałowych minimalnych i wewnętrznych zawiera „Instrukcja wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka w Banku Spółdzielczym w Sejnach”.

Tabela 3. Kalkulacja wymogu i ekspozycji kredytowych na ryzyko z zastosowaniem współczynnika wsparcia dla MŚP:

Wyszczególnienie:	Wartość ekspozycji:	Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem:	Wymóg kapitałowy:
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	203 788 332,00	2 041 238,00	163 299,04
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	15 292 229,00	3 058 446,00	244 675,68
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	136 622,00	136 622,00	10 929,76
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	-	-	-
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	-	-	-
Ekspozycje wobec instytucji	51 237 596,00	63 363,00	5 069,04
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	1 346 112,00	1 246 522,00	99 721,76
Ekspozycje detaliczne	77 220 580,00	47 847 123,00	3 827 769,84
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	16 702 642,00	13 401 533,00	1 072 122,64
Ekspozycje, których dotyczy niewykorzystane zobowiązania	1 821 790,00	2 186 473,00	174 917,84
Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	-	-	-
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	-	-	-
Ekspozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	-	-	-
Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	-	-	-

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału
wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	133 203,00	127 875,00	10 230,00
Ekspozycje kapitałowe	1 719 026,00	1 719 026,00	137 522,08
Inne pozycje	9 093 312,00	4 054 715,00	324 377,20
RAZEM:	378 491 444,00	75 882 936,00	6 070 634,88

Tabela 4. Kalkulacja ekspozycji na ryzyko kredytowe według wagi ryzyka kontrahenta na 31 grudnia 2023 r. (w zł)

Waga ryzyka	Wartość ekspozycji po odliczeniu korekt wartości	Podział w pełni skorygowanej ekspozycji pozycji pozabilansowych przez współczynniki konwersji				Wartość ekspozycji	Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem
		0%	20%	50%	100%		
0%	259 121 303	0	0	0	0	259 121 303	0
20%	15 292 229	0	0	0	0	15 292 229	3 058 446
35%		0	0	0	0		
50%	126 726	0	0	0	0	126 726	63 363
75%	77 822 695	0	71 772	1 089 395	0	77 220 580	47 847 123
100%	25 387 456	0	142 126	444 428	0	25 051 542	21 650 842
150%	729 366	0	0	0	0	729 366	1 094 049
250%	816 495					816 495	2 041 238
Inne wagi ryzyka	133 203					133 203	127 875
Razem	379 429 473	0	213 898	1 533 823	0	378 491 444	75 882 936

Tabela 5. Poziom minimalnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka(w zł):

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota
1.	ryzyko kredytowe	6 070 635
2.	ryzyko rynkowe	0,00
3.	przekroczenie limitu dużych ekspozycji	0,00
4.	przekroczenie progu koncentracji zaangażowań w podmioty spoza sektora finansowego	0,00
5.	ryzyko operacyjne	2 408 362
	RAZEM	8 478 997

Tabela 6. Poziom wewnętrznych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka.

Wyszczególnienie	Kwota
1. ryzyko płynności	0,00

2. ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	3 164 124
3. ryzyko koncentracji zaangażowań	0,00
4. ryzyko kapitałowe (niewypłacalności), w tym ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej	0,00
5. ryzyko biznesowe (wyniku finansowego)	0,00
6. ryzyko braku zgodności	0,00
7. ryzyka trudnomierzalne (strategiczne, utraty reputacji, modeli)	0,00
RAZEM	3 164 124

VI. EKSPOZYCJA NA RYZYKO KREDYTOWE KONTRAHENTA – Art. 439 Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy.

VII. BUFORY KAPITAŁOWE – Art. 440 Rozporządzenia CRR

Od 1 stycznia 2016 roku weszła w życie Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (dalej: „Ustawa o nadzorze makroostrożnościowym”) w zakresie obejmującym bufory kapitałowe. Zgodnie z tą ustawą, na dzień 31 grudnia 2023 r. Bank posiada następujące bufory:

- 1) wskaźnik bufora zabezpieczającego w wysokości 2,5%, którego wartość wynika z art. 84 Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym,
- 2) wskaźnik bufora antycyklicznego specyficznego dla instytucji w wysokości 0,00%.

Wartość bufora zabezpieczającego w wysokości równoważnej 2,5% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 Rozporządzenia 575/2013 wyniosła 2 649 686,43 zł.

Od dnia 1 stycznia 2016 r. wskaźnik bufora antycyklicznego wynosi 0% dla ekspozycji kredytowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Wskaźnik w tej wysokości obowiązuje do czasu zmiany jego poziomu przez Ministra Rozwoju i Finansów w drodze rozporządzenia.

VIII. WSKAŹNIK GLOBALNEGO ZNACZENIA SYSTEMOWEGO – Art. 441 Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy.

IX. KOREKTY Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO – Art. 442 Rozporządzenia CRR

1. Definicje pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości

Należność z rozpoznaną utratą wartości (o utraconej jakości) to ekspozycja kredytowa zakwalifikowana do grupy ekspozycji zagrożonych. Bank kwalifikuje należności do kategorii ekspozycji zagrożonych zgodnie z przepisami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. Ekspozycjami zagrożonymi są należności poniżej standardu, wątpliwe i stracone zgodnie z kryteriami określonymi w Rozporządzeniu. Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka, stosując dwa kryteria:

- 1) kryterium terminowości – terminowość spłaty kapitału lub odsetek,
- 2) kryterium ekonomiczne – badanie sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika.

Należność bez rozpoznanej utraty wartości to ekspozycja kredytowa zakwalifikowana do grupy normalnej lub pod obserwacją.

Należność przeterminowana to należność z niespłaconą w określonych w umowie terminach kwotą odsetek lub rat kapitałowych. Przez ekspozycję przeterminowaną rozumie się całą ekspozycję a nie tylko część zapadłą.

Bank w swoich analizach nie uwzględnia ryzyka geograficznego, ponieważ Bank funkcjonuje na terenie jednego obszaru geograficznego, określonego w Statucie Banku, zatwierdzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Bank przy obliczaniu całkowitego wymogu na ryzyko kredytowe na dzień 31.12.2023 r. nie stosował pomniejszeń z tytułu technik redukcji ryzyka kredytowego. Bank nie stosował również w ramach technik redukcji ryzyka kredytowego saldowania ekspozycji bilansowych i pozabilansowych.

Szczegółowe informacje na temat należności nieobsługiwanych znajdują się w załączniku nr 3.

Tabela 7. Struktura zaangażowania Banku wobec sektora finansowego według typu kontrahenta według stanu na dzień sprawozdawczy.

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość w zł
1.	Banki Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	0,00
2.	Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	0,00
3.	Pomocnicze instytucje finansowe Należności normalne	199 778 199 778

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału
wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

	Należności pod obserwacją Należności zagrożone	
4.	Instytucje ubezpieczeniowe Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	0,00
Razem zaangażowanie w sektorze finansowym		199 778

Tabela 8. Struktura kredytów Banku wobec sektora niefinansowego według typu kontrahenta według stanu na dzień sprawozdawczy.

Typ kontrahenta	Zobowiązania pozabilansowe	Należności normalne	Należności pod obserwacją	Należności poniżej standardu	Należności wątpliwe	Należności stracone	Należności kapitałowe (RAZEM)
Instytucje niekom. dział. na rzecz. gosp. domowych	0	2 644 707,16	0	0	0	0	2 644 707,16
Osoby fizyczne	748 983,85	22 415 346,68	0	0	0	576 068,72	22 991 415,40
Przedsiębiorstwa indywidualne	0	199 778,00	0	0	0	0	199 778,00
Rolnicy indywidualni	584 281,75	5 690 739,77	1 835 346,00	0	723 618,00	1 262 369,21	9 512 072,98
Spółki , spółdzielnie	2 272,11	6 531 215,26	0	0	0	2 266 190,17	8 797 405,43
Razem grudzień 2023	1 747 720,91	92 162 621,94	1 835 346,00	269 920,00	723 618,00	4 135 515,14	99 127 021,08

Tabela 9. Struktura kredytów Banku wobec sektora budżetowego w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień sprawozdawczy

Typ kontrahenta	Zobowiązania pozabilansowe	Należności normalne	Należności pod obserwacją	Należności poniżej standardu	Należności wątpliwe	Należności stracone	Należności kapitałowe (RAZEM)
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	8 154 777,56	0	0	0	0	8 154 777,56

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału

wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

Tabela 10. Struktura zaangażowania Banku w poszczególnych branżach w rozbiu na kategorie należności według stanu na dzień sprawozdawczy

Sektor gospodarki	Zobowiązania pozabilansowe	Należności normalne	Należności pod obserwacją	Należności poniżej standardu	Należności wątpliwe	Należności stracone	Należności kapitałowe (RAZEM)
ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBR...	0	8 154 777,56	0	0	0	0	8 154 777,56
BUDOWNICTWO	328 018,87	3 540 534,95	0	0	0	0	3 540 534,95
DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI RELIGIJNYCH	0	2 644 707,16	0	0	0	0	2 644 707,16
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	0	199 778,00	0	0	0	0	199 778,00
DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	17 272,11	126 774,89	0	0	0	0	126 774,89
DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	0	78 969,00	0	0	0	0	78 969,00
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	0	1 404 698,28	0	0	0	0	1 404 698,28
GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE	0	30 000,00	0	0	0	0	30 000,00
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	163 000,10	3 163 262,98	0	0	0	3 288 710,93	6 451 973,91
Leśnictwo i Pozyskiwanie Drewna	0	17 440,00	0	0	0	0	17 440,00
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	1 305,21	606 428,50	0	0	723 618,00	0	1 330 046,50
Rolnictwo, Chów i hodowla drobiu	0	1 677 761,00	0	0	0	0	1 677 761,00
Rolnictwo, Podbranża chów i hodowla bydła mlecznego	82 614,20	14 818 027,31	0	13 340,00	0	19 980,00	14 851 347,31
Rolnictwo, podbranża chów i hodowla pozostałego bydła i bawołów (bydło mięsne)	0	2 632 631,61	0	0	0	0	2 632 631,61
Rolnictwo, Podbranża chów i hodowla świń	0	414 321,00	0	0	0	0	414 321,00
Rolnictwo, Podbranża uprawa tytoniu	40 000,00	63 750,00	0	0	0	0	63 750,00
Rolnictwo, Podbranża uprawa zbóż	0	265 936,00	0	0	0	0	265 936,00
Rolnictwo, Podbranża uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)	289 569,00	36 865 843,15	0	256 580,00	0	10 907,04	37 133 330,19
Rolnictwo, Produkty gospodarki leśnej i usługi związane z leśnictwem	0	226 152,00	0	0	0	0	226 152,00
Rolnictwo, Rybactwo	76 957,57	868 781,43	0	0	0	0	868 781,43
Rolnictwo, Podbranża chów i hodowla pozostałych zwierząt	0	34 800,00	0	0	0	0	34 800,00
TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	0	66 672,00	1 835 346,00	0	0	239 848,45	2 141 866,45
Razem	998 737,06	77 902 052,82	1 835 346,00	269 920,00	723 618,00	3 559 446,42	84 290 383,24

Tabela 11. Struktura kredytów według okresów zapadalności według stanu na dzień sprawozdawczy

Przedział	Kwota
do 1 miesiąca włącznie	2 448 016,77
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	3 036 847,37
powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy włącznie	4 161 545,55
powyżej 6 miesięcy do 1 roku włącznie	7 335 885,62
od 1 do 2 lat włącznie	12 990 942,96
od 2 do 5 lat włącznie	33 598 064,35
od 5 do 10 lat włącznie	27 020 503,99
od 10 do 20 lat włącznie	15 197 119,80

Bank Spółdzielczy w Sejnach

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału
wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

Należności kapitałowe - zapadłe	546 469,36
Zobowiązanie pozabilansowe	1 747 720,91

2. Informacja z zakresu struktury koncentracji zaangażowania Banku w poszczególne jednostki, grupy kapitałowe, segmenty rynku branżowe i geograficzne wraz z oceną ryzyka związanego z tym zaangażowaniem.

Tabela 12. Struktura należności Banku w podziale na kategorie na 31.12.2023 r.

	Wartość bilansowa (w zł):	Wsk. struktury (w %):*
Sektor finansowy, w tym:	52 242 064,03	33,85%
Kredyty w sytuacji normalnej:	199 778,00	0,13%
Kredyty pod obserwacją.:	-	
Poniżej standardu:	-	-
Wątpliwe:	-	-
Stracone:	-	-
Lokaty:	15 015 684,58	9,73%
Inne należności:	37 026 601,45	23,99%
Sektor niefinansowy, w tym:	93 857 715,11	60,81%
Kredyty w sytuacji normalnej:	91 453 064,51	59,25%
Kredyty pod obserwacją.:	1828 857,87	1,18%
Poniżej standardu:	215 373,24	0,14%
Wątpliwe:	360 419,49	0,23%
Stracone:	-	-
Inne należności:	-	-
Sektor budżetowy, w tym:	8 245 893,75	5,34%
Kredyty w sytuacji normalnej:	8 245 893,75	53,42%
Pod obserwacją:	-	-
Poniżej standardu:	-	-
Wątpliwe:	-	-
Stracone:	-	-
Inne należności:	-	-

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału
wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

Należności ogółem:	154 345 672,89	100%
--------------------	----------------	------

* wskaźnik struktury dla poszczególnych sektorów został wyliczony jako udział danego sektora w należnościach ogółem, wskaźnik struktury dla poszczególnych kategorii ryzyka został wyliczony jako udział danej kategorii w danym sektorze

Tabela 13. Zaangażowanie w branże na dzień 31.12.2023 r.

Branża gospodarki:	zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe na 31.12.2023 r.	udział w kredytach netto i pozabilansie na 31.12.2023 r.
ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBR...	8 245 893,75	7,92%
BUDOWNICTWO	3 836 794,16	3,69%
DOSTAWA WODY	-	-
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	198 763,95	0,19%
DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	142 959,72	0,14%
DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	79 169,42	0,08%
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	-	-
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	-	-
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	1 445 833,97	1,39%
EDUKACJA	-	-
GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE	29 733,42	0,03%
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	3 316 552,83	3,19%
INFORMACJA I KOMUNIKACJA	-	-
OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	-	-
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	-	-
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	963 788,53	0,93%
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	58 301 652,58	56,03%
TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	1 894 888,41	1,82%
POZOSTAŁE BRANŻE	2 639 495,51	2,54%
Osoby fizyczne	22 954 567,47	22,06%
RAZEM:	104 050 093,72	100,00%

3. Omówienie uzgodnienia zmian stanów korekt wartości i rezerw z tytułu ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości, obejmujące:

- 1) opis rodzajów korekt wartości i rezerw,

- 2) salda początkowe,
- 3) kwoty umorzeń należności w ciężar odpisów w danym okresie,
- 4) kwoty odpisów albo rozwiązań na szacowane prawdopodobne straty na ekspozycjach w danym okresie, wszelkie inne korekty, w tym korekty wynikające z różnic kursowych, połączeń podmiotów, przejęć i zbycia podmiotów zależnych oraz przemieszczeń pomiędzy grupami odpisów,
- 5) salda końcowe.

Korekty wartości i kwoty odzyskane zaliczone bezpośrednio do rachunku zysków i strat powinny być ujawnione oddzielnie.

Bank w 2023 r. utworzył odpisy na rezerwy celowe w kwocie 1 292 551,57 zł, w tym 227 775,80 zł w kategorii normalne i pod obserwacją oraz 1 064 775,77 zł na zagrożone. Dokonano również rozwiązania rezerw celowych na kwotę 2 893 477,24 zł.

Tabela 14. Uzgodnienie stanu rezerw, odpisów aktualizujących na należności bilansowe na 31.12.2023 r.

Wyszczególnienie:	Stan na początek roku obrotowego:	Zwiększenie:	Wykorzystanie:	Rozwiązanie:	Stan rezerw na koniec roku obrotowego:
Rezerwy celowe od należności od sektora niefinansowego, w tym:	6 456 665,88	1 292 551,57	163 291,65	2 893 477,24	4 692 448,56
- w sytuacji normalnej i pod obserwacją	213 210,15	227 775,80	-	278 516,17	162 469,78
- poniżej standardu	325 628,13	97 854,24	-	369 639,07	53 843,30
- wątpliwe	396 216,42	162 468,20	-	198 265,13	360 419,49
- stracone	5 521 611,18	804 453,33	163 291,65	2 047 056,87	4 115 715,99
Rezerwy celowe od należności sektora budżetowego	-	-	-	-	-
RAZEM:	6 456 665,88	1 292 551,57	163 291,65	2 893 477,24	4 692 448,56

Dane o stanie odpisów aktualizujących, z wyłączeniem rezerw celowych, według rodzajów aktywów, ze wskazaniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeń i zmniejszeń oraz stanu na koniec roku obrotowego:

*Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału
wg stanu na 31 grudnia 2023 roku*

	Stan na początek roku	Zwiększenie:	Wykorzystani	Rozwiązanie:	Stan na koniec roku
Odpisy aktual.od należności sektor niefinansowy, w tym:	615 472,58	381 358,21	14 238,66	396 893,52	585 698,61
w syt.normalnej i pod obserwacją	766,17	2 721,89	-	2 873,10	614,96
poniżej standardu	1 271,60	1 871,40	-	3 143,00	-
wątpliwe	184,96	1 787,08	-	1 972,04	-
stracone	613 249,85	374 977,84	14 238,66	388 905,38	585 083,65
Odpisy aktual.od na. s. budżetowy	-	47,29	-	47,29	-
Instrumenty finansowe	115 069,97	238 567,93	-	345 335,55	8 302,35
- obligacje	- 11 507,24	238 567,93	-	218 829,58	8 231,11
- jednostki uczestnictwa	-	-	-	-	-
- certyfikaty	126 577,21	-	-	126 505,97	71,24
Pozostałe aktywa	-	-	-	-	-
RAZEM:	730 542,55	619 973,43	14 238,66	742 276,36	594 000,96

Wartość bilansowa brutto należności zagrożonych na koniec 2023 r. wyniosła 8 533 416,70 zł. Wskaźnik pokrycia należności zagrożonych rezerwami 6 829 416,46 zł (bez odsetek zastrzeżonych i po pomniejszeniu o prowizje zastrzeżone) wyniósł 80,03%.

X. AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ – Art. 443 Rozporządzenia CRR

Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania).

W Banku w 2023 r. wystąpiły aktywa obciążone w kwocie 805 705 zł jest to Fundusz Ochrony Środków Gwarantowanych.

Tabela 15. Wyszczególnienie aktyw nie obciążonych.

Lp.	Rodzaj aktywa nieobciążonego	Wartość bilansowa aktywów (w zł)	Wartość godziwa aktywów (w zł)
1	Kredyty na żądanie	5 073 394	
2	Instrumenty udziałowe	1 650 703	
3	Dłużne papiery wartościowe	210 498 112	19 519 547
3a	w tym: wemitowane przezsektor instytucji rządowych i samorządowych	19 519 547	19 519 547
3b	w tym: wemitowane przez instytucje finansowe	201 660	
3c	w tym : wyemitowane przez przedsiębiorstwa niefinansowe	927 843	
4	Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	148 466 574	
4a	w tym: kredyty zabezpieczone nieruchomościami	74 605 822	
5	Inne aktywa	9 914 240	
	Aktywa Banku razem	375 603 023	

XI. KORZYSTANIE Z ECAI – Art. 444 Rozporządzenia CRR

Bank przy ustalaniu wag ryzyka ekspozycji kredytowych zgodnie z Artykułem 138 Rozporządzenia CRR nie stosuje ocen jakości kredytowej wyznaczanych przez ECAI.

XII. EKSPOZYCJA NA RYZYKO RYNKOWE – Art. 445 Rozporządzenia CRR

W działalności Banku w ramach **ryzyka rynkowego** Bank nie wyznaczał wymogów kapitałowych.

Ryzyko walutowe nie występuje. Bank w swoim bilansie nie posiadał otwartych pozycji wyrażonych w walutach obcych oraz nie przeprowadza transakcji bilansowych i pozabilansowych wyrażonych w walutach obcych.

Ryzyko rozliczenia w 2023 r. nie wystąpiło. Bank nie nabywał instrumentów dłużnych wyemitowanych przez inne podmioty niż Skarb Państwa czy Bank Centralny oraz pozagiełdowych instrumentów pochodnych.

Nie odnotowano wystąpienia ryzyka cen towarów. Bank nie posiadał w bilansie towarów wymagających wyceny do wartości rynkowej.

Dla ryzyka stopy procentowej wylicza się wewnętrzny wymóg kapitałowy.

XIII. EKSPOZYCJA NA RYZYKO OPERACYJNE – Art. 446 Rozporządzenia CRR

1. Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego obliczane są przez Bank metodą wskaźnika bazowego (art. 315-316 Rozporządzenia). Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2023 r. wynosi 2 408 362 zł.
2. Straty z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego wynoszą 0,00zł - zdarzenia ryzyka operacyjnego zarejestrowane w rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego w 2023 r. nie powodowały straty, które przekraczałyby utworzony wymóg na te ryzyko.

Tabela 16. Informacja o sumach strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.

Rodzaje / kategorie ryzyka operacyjnego	Liczba zdarzeń w 2023 r.	Suma strat brutto	transfer ryzyka	Suma strat faktycznie poniesionych przez Bank w zł.
1. Oszustwa zewnętrzne,	2	0,00	0,00	0,00

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału

wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

2. Oszustwa wewnętrzne,	0	0,00	0,00	0,00
3. Polityka kadrowa i bezpieczeństwo w miejscu pracy,	0	0,00	0,00	0,00
4. Klienci, produkty i praktyki biznesowe,	1	0,00	0,00	0,00
5. Uszkodzenia aktywów,	0	0,00	0,00	0,00
6. Zakłócenia działalności i błędy systemów,	9	0,00	0,00	0,00
7. Dokonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami.	0	0,00	0,00	0,00

3. W 2023 roku nie stwierdzono istotnych zdarzeń ryzyka operacyjnego, rozumianych jako zdarzenia powodujące straty przekraczające 1 000 zł. Zarejestrowano 2 oszustwa zewnętrzne, jedno zdarzenie w kategorii „klienci, produkty i praktyki biznesowe” oraz 9 zdarzeń w kategorii „zakłócenia działalności i błędy systemów”, w tym 7 zdarzeń zewnętrznych.

4. Bank realizuje proces zarządzania ryzykiem operacyjnym, w ramach tego procesu identyfikuje się zdarzenia ryzyka operacyjnego i dokonuje się ewidencjonowania i analizy przyczyn występowania zdarzeń związanych z ryzykiem operacyjnym.

W przypadku konieczności podejmowane są działania ograniczające ryzyko obejmujące zmianę procesów wewnętrznych banku, organizacji wewnętrznej, sposobu dokonywania kontroli wewnętrznej, a także organizacja odpowiednich szkoleń dla pracowników.

XIV. PAPIERY KAPITAŁOWE NIEUWZGLĘDNIONE W PORTFELU HANDLOWYM – Art. 447 Rozporządzenia CRR

1. Podział ekspozycji ze względu na termin zapadalności:

Tabela 17. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności:

L.p.	Nazwa instrumentu finansowego:	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2023 r.:
1.	Bony pieniężne	189 849 061,73 zł.
2.	Obligacje skarbowe	-
3.	Obligacje monetarnych instytucji finansowych	201 696,00 zł.
4.	Obligacje instytucji samorządowych	-

Bank Spółdzielczy w Sejnach

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału

wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

5.	Obligacje podmiotów sektora niefinansowego	927 833,94 zł.
6.	Hipoteczne listy zastawne	-
7.	Certyfikaty depozytowe	-
	RAZEM:	190 978 591,67 zł.

Tabela 18. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży:

L.p	Nazwa instrumentu finansowego:	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2023 r.:
1.	Akcje BPS	1 515 366,00 zł.
2.	Udział w SSOZ	2 000,00 zł
3.	Obligacje skarbowe	12 329 400,00 zł.
4.	Obligacje komunalne	7 188 265,69 zł.
5.	Certyfikaty inwestycyjne	133 336,62 zł.
6.	Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	0 zł.
	RAZEM:	21 168 368,31 zł.

2. Podział instrumentów ze względu na miejsce obrotu:

Tabela 19. Instrumenty finansowe znajdujące się w obrocie giełdowym (na rynku regulowanym):

Lp.	Nazwa instrumentu finansowego:	Wartość wg stanu na 31.12.2023 r.:	Wartość wg stanu na 31.12.2022 r.:
1.	Obligacje skarbowe	12 329 400,00 zł	12 316 480,00 zł
2.	Obligacje komunalne RR	0,00 zł.	0,00 zł.
3.	Obligacje korporacyjne RR	0,00 zł.	0,00 zł.
4.	Akcje spółek notowane na GPW	0,00 zł.	0,00 zł.
5.	Inne np. listy zastawne, prawa poboru, prawa do akcji, kontrakty terminowe, opcje	0,00 zł.	0,00 zł.

Tabela 20. Instrumenty finansowe znajdujące się w obrocie pozagiełdowym:

Lp.	Nazwa instrumentu finansowego:	Wartość wg stanu na 31.12.2023 r.:	Wartość wg stanu na 31.12.2022 r.:
1.	Akcje spółek notowane na rynku NewConnect	-	-

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału

wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

2.	Instrumenty finansowe notowane na rynku Catalyst transakcje zawarte w ramach alternatywnego systemu obrotu)-obligacje komunalne, obligacje korporacyjne, obligacje spółdzielcze,	-	-
----	--	---	---

3. Podział papierów ze względu na zbywalność:

Tabela 21. Papiery wartościowe z nieograniczoną zbywalnością, nieznajdujące się w obrocie na rynku regulowanym:

Lp.	Nazwa instrumentu finansowego:	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2023 r.:	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2022 r.:
1.	Jednostki uczestnictwa	-	-
2.	Certyfikaty depozytowe BPS, SGB	-	-
3.	Bony pieniężne	189 849 061,73	149 859 986,93
4.	Certyfikaty inwestycyjne	133 336,62	133 336,62
5.	Obligacje korporacyjne	1 129 529,94	1 136 167,68
6.	Obligacje komunalne (miasta, gminy, powiaty, województwa, związki miast, związki gmin, związki powiatów)	7 188 265,69	7 207 982,11
7.	Inne np. akcje spółek niepublicznych lub udziały w spółkach z o.o.	-	-
	RAZEM:	198 300 193,98	158 337 473,34

Tabela 22. papiery wartościowe z ograniczoną zbywalnością:

Lp.	Nazwa instrumentu finansowego:	Wartość wg stanu na 31.12.2023 r.:	Wartość wg stanu na 31.12.2022 r.:
1.	Akcje banku zrzeszającego	1 515 366,00 zł	1 515 366,00 zł
2	Udziały System Ochrony Zrzeszenia BPS S.A	2 000,00zł	2 000,00zł
	RAZEM:	1 517 366,00 zł	1 517 366,00 zł

Bank posiada określone metody wyceny instrumentów finansowych, w tym podstawowe założenia i praktyki mające wpływ na wycenę w Instrukcji w sprawie zasad prowadzenia księgi bankowej instrumentów finansowych.

Bank Spółdzielczy w Sejnach

XV. EKSPOZYCJA NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ PRZYPISANE POZYCIOM NIEUWZGLĘDNIONYM W PORTFELU HANDLOWYM – Art. 448 Rozporządzenia CRR

Zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej

1. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w Banku ma charakter skonsolidowany – oznacza to, że obejmuje ono łącznie wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku oraz całościowy – uwzględniane są przy analizie wszystkie istotne dla Banku rodzaje ryzyka stopy procentowej w powiązaniu z innymi rodzajami ryzyk bankowych.

2. Pomiar ryzyka stopy procentowej obejmuje wszystkie oprocentowane pozycje bilansowe i pozabilansowe zarządzane przez jednostki i komórki organizacyjne Banku.

3. W ramach ryzyka stopy procentowej, Bank wyróżnia następujące kategorie ryzyka:

- 1) ryzyko przeszacowania (ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania),
- 2) ryzyko bazowe,
- 3) ryzyko opcji klienta,
- 4) ryzyko krzywej dochodowości- nie występuje w Banku

4. Najważniejsza część ryzyka stopy procentowej w Banku związana jest z ryzykiem przeszacowania oraz ryzykiem bazowym, gdyż w największym stopniu wpływa na poziom zmian wyniku odsetkowego. Pomiar ryzyka przeszacowania oraz bazowego polega na:

- 1) porównaniu, metodą luki stopy procentowej, wielkości aktywów Banku przeszacowywanych w danym przedziale czasowym z wartością pasywów przeszacowywanych w tym samym przedziale czasowym, w podziale na poszczególne stopy referencyjne,
- 2) wyliczaniu zmian wyniku odsetkowego w przyjętych okresach, na podstawie założonych zmian stóp procentowych.

5. Ryzyko opcji klienta bada się na dwóch poziomach:

- 1) w ramach opracowywania nowych produktów lub zmian w już obowiązujących regulacjach, tak by uniknąć zawierania zobowiązań zbyt ryzykownych dla Banku,
- 2) poprzez analizę poziomu wykorzystywania opcji klienta, na podstawie zrywalności depozytów oraz spłat kredytów przed terminem umownym.

6. Ryzyko krzywej dochodowości występuje w sytuacji angażowania się Banku w instrumenty finansowe aktywne i pasywne z terminami przeszacowania powyżej 3 miesięcy.

7. Bank do pomiaru stopnia narażenia na ryzyko stopy procentowej stosuje:

- 1) metodę luki przeszacowania (jako podstawowe narzędzie analityczne),
- 2) metodę (symulacji) zmian wyniku odsetkowego,
- 3) miarę wartości ekonomicznej (oparta na zmodyfikowanej duracji kapitału).
- 4) analizę podstawowych wskaźników związanych z ryzykiem stopy procentowej.

8. Analiza luki polega na określeniu wielkości niedopasowania między wrażliwymi na zmiany stopy procentowej aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi w poszczególnych przedziałach czasowych, uwzględniających pierwszy możliwy termin zmian (przeszacowania) stóp procentowych.

9. Analiza luki jest miernikiem statycznym, odzwierciedlającym m.in. poniższe założenia:

- 1) struktura bilansu, pozycji pozabilansowych oraz terminów przeszacowania zaobserwowana na datę analizy nie zmienia się w przyszłości,
- 2) założona zmiana stóp procentowych nie zostanie zniwelowana w przyszłości zmianą w odwrotnym kierunku,

3) przy badaniu wpływu niedopasowania w terminach przeszacowania (ryzyko przeszacowania) na wynik odsetkowy, stopy procentowe wszystkich aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych zmieniają się o taką samą skalę punktów procentowych,

4) przy badaniu wpływu na wynik odsetkowy dodatkowo ryzyka bazowego, przyjmuje się założenie, że stopy procentowe poszczególnych grup aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych zmieniają się o zróżnicowaną skalę punktów procentowych, zgodnie z charakterystyką oprocentowania poszczególnych pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych.

10. Analiza struktury aktywów i pasywów pod względem rodzaju stóp procentowych dostarcza informacji o luce niedopasowania przede wszystkim aktywów i pasywów o stałej stopie procentowej w strukturze bilansu.

11. Zróżnicowanie terminów zapadalności i wymagalności pozycji bilansowych o stałym oprocentowaniu powoduje dużą wrażliwość wyniku finansowego Banku na zmiany stopy procentowej.

12. W przypadkach istotnych dla Banku zmian stóp rynkowych i podstawowych NBP, Zarząd Banku dokonuje oceny powyższych zmian w nawiązaniu do aktualnego poziomu ryzyka stopy procentowej w Banku oraz istniejącej rozpiętości odsetkowej.

13. W sytuacji, gdy według oceny Zarządu Banku zmiany stóp rynkowych i podstawowych NBP, będą miały istotny wpływ na wielkość rozpiętości odsetkowej oraz poziom ryzyka stopy procentowej w Banku, Zarząd Banku dokonuje aktualizacji oprocentowania produktów depozytowych lub/i kredytowych znajdujących się w ofercie Banku.

14. Dokonane zmiany oprocentowania depozytów lub/i kredytów, o których mowa w ust. 13 powinny uwzględniać w szczególności:

1) ewentualną reakcję klientów Banku na zmiany w zakresie oprocentowania określonych produktów bankowych,

2) wysokość oprocentowania, zbliżonych charakterystyką produktów bankowych w instytucjach finansowych o podobnym profilu działalności, posiadających ofertę konkurencyjną w stosunku do Banku,

3) poziom możliwości obsługi wierzytelności przez klientów Banku, w przypadku wzrostu wysokości oprocentowania kredytów.

15. Dla potrzeb sporządzenia Raportu luki terminów przeszacowania stopy procentowej przyjmuje się, że:

1) termin przeszacowania dla pozycji wrażliwych o stopie stałej jest równy umownemu terminowi ich zapadalności/wymagalności,

2) termin przeszacowania dla pozycji wrażliwych o stopie zmiennej jest równy:

a) do 1 dnia roboczego włącznie, dla pozycji, których wysokość oprocentowania zmienia się wraz ze zmianą stóp rynkowych,

b) dacie najbliższego posiedzenia Rady Polityki Pieniężnej po dniu sprawozdawczym, dla pozycji, których wysokość oprocentowania zmienia się wraz ze zmianą stóp podstawowych NBP,

3) termin przeszacowania dla pozycji wrażliwych o stopie stało-zmiennej jest równy dacie zmiany oprocentowania wskazanej w umowie i wynikającej z charakterystyki danego produktu,

4) termin przeszacowania dla aktywów/pasywów wrażliwych o stopie zarządzanej przez Bank jest równy terminowi najbliższej prawdopodobnej zmiany oprocentowania i dla stanów na ostatni dzień miesiąca mieści się w przedziale powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie.

5) Przy sporządzaniu Raportu luki terminów przeszacowania stopy procentowej nie uwzględnia się wcześniejszych spłat kredytów i zrywalności depozytów, z uwagi na nieznaczącą skalę tych zdarzeń w Banku oraz pozycji nieoprocentowanych.

Luka niedopasowania pomiędzy aktywami i pasywami na dzień 31.12.2023 r. prezentuje się następująco:

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału
wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

Tabela 23. Luka niedopasowania wg stanu na 31.12.2023 r.

Przedział	Aktywa odsetkowe	Pasywa odsetkowe	Luka niedopasowania	Luka skumulowana
a'vista	141 374 061,22	163 618 513,07	-22 244 451,85	-22 244 451,85
do 7 dni	205 014 279,48	684 600,00	204 329 679,48	182 085 227,63
do 1 m-ca	11 817 408,76	156 104 986,08	-144 287 577,32	37 797 650,31
do 3 m-cy	228 346,91	6 143 850,00	-5 915 503,09	31 882 147,22
do 6 m-cy	652 758,66	215 000,00	437 758,66	32 319 905,88
do 9 m-cy	346 006,52	0	346 006,52	32 665 912,40
do 1 roku	1 659 359,66	0	1 659 359,66	34 325 272,06
do 2 lat	1 007 558,78	0	1 007 558,78	35 332 830,84
do 3 lat	986 550,18	0	986 550,18	36 319 381,02
do 4 lat	779 791,63	0	779 791,63	37 099 172,65
do 5 lat	450 940,78	0	450 940,78	37 550 113,43
powyżej	431 942,55	0	431 942,55	37 982 055,98
Podsumowanie całkowite	364 749 005,13	326 766 949,15	37 982 055,98	37 982 055,98

Na podstawie luki stwierdzić można, iż Bank nie angażował się w produkty czy instrumenty, których termin przeszacowania przekraczał 12 miesięcy.

Bank dążył do ograniczenia wrażliwości na spadki stóp procentowych poprzez stosowanie zmiennych stóp procentowych. W aktywach oprocentowanych aktywa o stopach zmiennych stanowią 339 568 601,30 zł., czyli 93,10% aktywów odsetkowych, w pasywach środki o stopach zmiennych stanowią 162 630 220,47 zł tj. 49,77% pasywów odsetkowych razem.

Według danych na 31.12.2023 r. oszacowany zgodnie z przyjętą metodologią poziom zmiany wyniku odsetkowego w sytuacji szokowych spadków lub wzrostów stóp procentowych przy zmianie stóp procentowych (o 250 pb, 200 pb. i 100 pb.) przedstawiał się następująco:

Tabela 24. Zmiana wyniku odsetkowego w wyniku zmiany(+/-) stóp procentowych na 31.12.2023 r.

Treść	250 pb.	200 pb.	100 pb.
Oszacowana zmiana wyniku odsetkowego przy wzroście stóp procentowych	970 394,20	776 315,71	388 157,32
Oszacowana zmiana wyniku odsetkowego przy spadku stóp procentowych	-5 509 387,36	-4 081 803,84	-1 907 315,75

Bank oblicza zmianę wartości ekonomicznej kapitału w okresie 12 miesięcy na skutek szokowej zmiany stóp procentowych. Zmiana wartości wyniku odsetkowego jest obliczana według metody luki stopy procentowej opartej na średnim czasie jej trwania. Na dzień 31.12.2023 r. oszacowana zmiana wartości wyniku odsetkowego w wyniku spadku stóp procentowych o 100 pb. powoduje zmniejszenie wyniku odsetkowego o -1 907,32 tys. zł, co stanowi 9,90% wykonanego wyniku odsetkowego na koniec 2023 roku, natomiast spadek stóp procentowych o 200 pb. powoduje obniżenie wyniku odsetkowego o -4 081,80 tys. zł, co stanowi 12,94% funduszy własnych. Zmiana wartości ekonomicznej kapitału nie

przekracza 15% funduszy własnych. Spadek rynkowej stopy procentowej o -250 pb. Spowoduje spadek dochodu odsetkowego na przestrzeni 12 miesięcy o 5 509,39 tys. zł., czyli 17,61% kapitału TIER 1.

XVI. EKSPOZYCJA NA POZYCJE SEKURTYZACYJNE – Art. 449 Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy.

XVII. POLITYKA W ZAKRESIE WYNAGRADZANIA – Art. 450 Rozporządzenia CRR

Podstawową regulacją wewnętrzną w zakresie wynagradzania pracowników Banku jest „Polityka wynagradzania pracowników Banku Spółdzielczego w Sejnach” zamieszczona na stronie Banku.

Maksymalny stosunek średniego całkowitego wynagrodzenia brutto członków Zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników Banku w okresie rocznym wyniósł 2,47.

Tabela 25. Informacje o sumie wypłaconych w 2023 r. wynagrodzeń osobom mającym istotny wpływ na profil ryzyka – (brutto)

Stanowiska kierownicze	Liczba osób	Stale składniki wynagrodzeń (zł)	Zmienne składniki wynagrodzeń (zł)
Przewodniczący Rady Nadzorczej	1	21 619,20 zł	-
Pozostali Członkowie Rady Nadzorczej	6	55 428,20 zł	-
Zgodnie z przyjętą polityką zmiennych składników wynagradzania – Członkowie Zarządu	4	630 349,23 zł	144 200,00
Pozostali pracownicy	1	59 353,48 zł	28 248,00 zł

W 2023 r. były przyznane zmienne składniki wynagrodzeń osobom mającym istotny wpływ na profil ryzyka.

Bank nie spełnia żadnego z warunków Banku istotnego określonego w art. 9cb ust. 1 Prawo bankowe, w związku z tym nie został powołany komitet do spraw wynagrodzeń.

XVIII. Polityka w zakresie konfliktów interesów.

Polityka zarządzania ryzykiem konfliktu interesów w Banku Spółdzielczym w Sejnach, określa zasady identyfikacji, zarządzania oraz zapobiegania ryzyku wynikającego z rzeczywistych oraz potencjalnych

konfliktów interesów, a także zasady wyłączenia z procesu decyzyjnego członka organu zarządzającego/ nadzorującego Banku, w przypadku zaistnienia konfliktu interesów lub możliwości jego zaistnienia. Celem Polityki jest identyfikacja i ocena rzeczywistych oraz potencjalnych konfliktów między interesami Banku, a prywatnymi interesami pracowników lub członków organów Banku oraz osób trzecich powiązanych z pracownikami lub członkami organów, oraz ich minimalizacji lub zapobiegania ich występowaniu, a także zapobieganie konfliktowi postrzeganemu.

Przestrzeganie zasad Polityki jest realizowane poprzez:

- 1) właściwą organizację i prawidłowe funkcjonowanie organów Banku;
- 2) odpowiednie działania organizacyjne, zmierzające do wprowadzenia podziału zadań i odpowiedzialności, zapobiegające konfliktowi interesów;
- 3) wprowadzenie zasad zawierania transakcji z podmiotami zależnymi, a także podmiotami powiązanymi z Członkami organów Banku oraz osobami zajmującymi inne stanowiska kierownicze w Banku;
- 4) dbałość o zapisy w regulacjach wewnętrznych, zapewniające zgodność z zasadami Polityki;
- 5) nadzór organów Banku nad ich przestrzeganiem.

Polityka podlega corocznemu przeglądowi dokonywanemu przez Stanowisko ds. zgodności. Przestrzeganie niniejszej Polityki podlega corocznej ocenie Rady Nadzorczej zgodnie z Instrukcją sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Sejnach. Polityka jest zamieszczona na stronie Banku.

XIX. INFORMACJA O SPEŁNIANIU PRZEZ CZŁONKÓW RADY NADZORCZEJ I ZARZĄDU BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W SEJNACH WYMOGÓW OKREŚLONYCH w Art. 22AA Ustawy Prawo bankowe, o której mowa w art. 111a ust 4 ustawy Prawo Bankowe

- 1) Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku posiadają wiedzę, umiejętności i doświadczenie, odpowiednie do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków oraz dają rękojmię należytego wykonywania tych obowiązków,
- 2) Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej pełnią swoje funkcje w sposób uczciwy i rzetelny oraz kierują się niezależnością osądu, aby zapewnić skuteczną ocenę i weryfikację podejmowania i wykonania decyzji związanych z bieżącym zarządzaniem Bankiem,
- 3) Bank zapewnił środki niezbędne do przygotowania członków Zarządu i Rady Nadzorczej do pełnienia przez nich funkcji i środki niezbędne do ich szkolenia,
- 4) przy wyborze kandydatów na członków Zarządu lub Rady Nadzorczej Banku właściwe organy Banku uwzględniły cechy i kompetencje istotne z punktu widzenia potrzeby zapewnienia prawidłowości realizacji zadań przez Zarząd lub Radę Nadzorczą.

Politykę rekrutacji członków organów Banku określa:

Polityka zapewnienia odpowiedniości w składzie Zarządu oraz w składzie osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku.

Regulacja ta uwzględnia wytyczne Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego w sprawie oceny kwalifikacji członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje oraz przepisy Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych wydane przez Komisję Nadzoru Finansowego, Rekomendacji M oraz przepis art. 30 ust. 1 pkt. 2 ustawy Prawo bankowe.

Ocena odpowiedniości kandydatów i członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej obejmuje:

- 1) ocenę indywidualną, dokonywaną w odniesieniu do każdego kandydata na członka Zarządu lub Rady Nadzorczej oraz członka Zarządu lub Rady Nadzorczej,
- 2) ocenę kolegiąlną, dokonywaną w stosunku do całego składu osobowego Zarządu lub Rady Nadzorczej.

Przeprowadzona ocena kandydatów na członków lub członków Zarządu lub Rady Nadzorczej wykazała, iż dają oni rękojmię ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, w tym prowadzenia działalności Banku z zachowaniem bezpieczeństwa powierzonych depozytów, sprawowania swoich funkcji w sposób określony przepisami prawa, posiadania wiedzy i umiejętności niezbędnych do realizacji swoich funkcji oraz, że ich osobista reputacja nie wpłynie negatywnie na reputację Banku.

Ocena indywidualna odpowiedniości dokonana została w stosunku do członków Zarządu (ocena następcza) – w trakcie pełnienia funkcji członka Zarządu, nie rzadziej niż raz do roku oraz w każdym przypadku, gdy nastąpi zmiana regulacji wewnętrznych lub przepisów prawa określających zakres kwalifikacji wymaganych przy pełnieniu funkcji Członka Zarządu lub gdy zaistnieją fakty lub okoliczności mogące powodować wystąpienie ryzyka utraty reputacji przez Bank na skutek utraty reputacji przez Członka Zarządu.

Oceny indywidualne kandydatów na członków Zarządu i członków Zarządu oraz ocena kolegiąlna Zarządu są dokonywane przez Radę Nadzorczą. O wynikach oceny indywidualnej i kolegiąlnej Zarządu Rada Nadzorcza informuje Zebranie Przedstawicieli Banku w sprawozdaniu z działalności Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Sejnach.

Ocenie odpowiedniości podlega każdy z kandydatów/członków Rady Nadzorczej oraz sama Rada Nadzorcza, jako organ kolegiąlny. Każdy z kandydatów/członków Rady Nadzorczej jest zawiadamiany o wyniku oceny niezwłocznie po jej wystawieniu na Zebraniu Przedstawicieli.

Rada Nadzorcza, jako organ, podlega kolegiąlnej ocenie kwalifikacji. O wyniku oceny kolegiąlnej zawiadamiani są przedstawiciele na Zebraniu Przedstawicieli oraz obecni na tym Zebraniu członkowie Rady Nadzorczej bezpośrednio po jej wystawieniu. Bank dąży do tego, aby w organie zarządzającym zasiadały osoby posiadające odpowiednią wiedzę i doświadczenie zawodowe, a także cechy charakteru zapewniające prawidłowe wykonywanie powierzonych im obowiązków. Zebranie Przedstawicieli 20.06.2024r. pozytywnie oceniło każdego z członków Rady Nadzorczej oraz pozytywnie oceniło Radę Nadzorczą jako organ kolegiąlny.

W 2023 roku odbyło się 7 posiedzeń Rady Nadzorczej która sprawuje nadzór nad Polityką wynagrodzeń

XX. DŹWIGNIA FINANSOWA – Art. 451 Rozporządzenia CRR

Wskaźnik dźwigni oblicza się jako miarę kapitału Banku podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej Banku i wyraża się jako wartość procentową. Miara ekspozycji całkowitej jest sumą wartości ekspozycji z tytułu wszystkich aktywów i pozycji pozabilansowych nieodliczonych przy wyznaczaniu miary kapitału.

Tabela 26. Wartość wskaźnika dźwigni finansowej na 31.12.2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość
Wskaźnik dźwigni – wykorzystując w pełni wprowadzoną definicję kapitału Tier I	9,56
Wskaźnik dźwigni – wykorzystując przejściową definicję kapitału Tier I	9,56

Zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, Bank ujawnia dane wg poniższych tabel:

Tabela 27. Wskaźnik dźwigni – formularz do celów ujawniania informacji

Dzień odniesienia:	31.12.2023
Nazwa podmiotu:	Bank Spółdzielczy w Sejnach
Poziom stosowania:	Indywidualny

Tabela 28. Tabela LRSum: Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni na 31.12.2023 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Kwota mająca zastosowanie
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	377 705 839
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja do kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	0
7	Inne korekty	-4 433
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	327 380 574

Inne korekty obejmują odsetki zastrzeżone oraz wartości niematerialne i prawne, które korygują miarę ekspozycji całkowitej.

Tabela 29. Tabela LRCom: Wspólne ujawnienie wskaźnika dźwigni na 31.12.2023 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
------	------------------	--

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału

wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych i transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych, ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	377 705 839
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	-24 086
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	377 681 753
Ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych		
Ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych		
Inne ekspozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	809 691
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	0
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17 i 18)	809 691
Ekspozycje wyłączone zgodnie z art. 429 ust. 7 i 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowe i pozabilansowe)		
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		„prześciowa”
20	Kapitał Tier I	31 292 841
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3,11,16,19, EU-19a i EU-19b)	378 491 444
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	9,56
Wybór przepisów przejściowych i kwota wyłączonych pozycji powierniczych		
EU-23	Wybór przepisów przejściowych na potrzeby określenia miary kapitału	Art. 499 ust. 2 lit. b)

Tabela 30. Tabela LRSpl: Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych) na 31.12.2023 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych), w tym:	327 380 574
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	0
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego, w tym:	327 380 574
EU-4	Obligacje zabezpieczone	0
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	203 800 662
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego, których nie traktuje się jak państwa	15 436 041
EU-7	Instytucje	126 726
EU-8	Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	16 466 173
EU-9	Ekspozycje detaliczne	76 661 528
EU-10	Przedsiębiorstwa	1 331 943
EU-11	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1 821 790
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa niegenerujące zobowiązania kredytowego)	10 950 108

Tabela 31. Tabela LRQua: Informacje jakościowe

L.p.	Wyszczególnienie	Opis
1	Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem	W ramach zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej Bank monitoruje wskaźnik dźwigni finansowej, którego wartość wynosi min. 5%. Poziom wskaźnika dźwigni jest

Bank Spółdzielczy w Sejnach

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału

wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

	nadmiernej dźwigni finansowej	wyznaczany kwartalnie i raportowany w ramach raportu z adekwatności kapitałowej dla Zarządu Banku. W przypadku zidentyfikowania zagrożenia dla Banku wynikającego z nadmiernej dźwigni finansowej, mogą zostać podjęte decyzje o ograniczeniu poziomu dźwigni finansowej.
2	Opis czynników, które miały wpływ na wskaźnik dźwigni w okresie, którego dotyczy ujawniony wskaźnik dźwigni	Ujawniony wskaźnik na koniec 2023 roku wynosi 9,55 i jest wyższy o 0,44 pkt. proc. w porównaniu do stanu na 31.12.2022 r. W tym okresie wystąpił przyrost zarówno ekspozycji całkowitej jak i funduszy własnych (1,91% vs. 14,42%). Fundusze własne wzrosły o 4 546,01 tys. zł. Ekspozycja całkowita była wyższa o 2 026,07 tys. zł.

XXI. SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

System kontroli wewnętrznej odgrywa strategiczną rolę dla bezpieczeństwa działania Banku i jest istotnym elementem zarządzania ryzykiem. Zasady przeprowadzania kontroli ryzyka są zgodne z „Regulaminem kontroli wewnętrznej”.

Cele systemu kontroli wewnętrznej

Celem systemu kontroli wewnętrznej, zgodnie z przepisami ustawy Prawo bankowe, jest zapewnienie:

1. skuteczności i efektywności działania Banku;
2. wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
3. przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
4. zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Rola Zarządu i Rady Nadzorczej Banku

1. Do obowiązków Zarządu Banku należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnianie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, komórkach organizacyjnych i stanowiskach organizacyjnych Banku, funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej. Zarząd Banku zapewnia niezależność komórki ds. zgodności i środki finansowe niezbędne do skutecznego wykonywania zadań oraz systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji pracowników tej komórki.
2. Do obowiązków Rady Nadzorczej należy nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.

Organizacja systemu kontroli wewnętrznej

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej zorganizowany jest na trzech, niezależnych poziomach, gdzie:

- 1) na pierwszy poziom (pierwszą linię obrony) składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, do tego poziomu obrony należały na koniec roku 2023 następujące komórki organizacyjne:
 - Wiceprezes Zarządu ds. handlowych,
 - Kierownicy Ekspozytur,
 - Dyrektorzy Oddziałów,
 - Stanowiska ds. obsługi klienta,
 - Stanowisko ds. organizacyjno-administracyjnych

- Zespół ds. obsługi informatycznej
- 2) na drugi poziom (drugą linię obrony) składa się co najmniej zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem na pierwszej linii obrony oraz działalność komórki do spraw zgodności, do tego poziomu obrony należały następujące komórki organizacyjne:
 - Prezes Zarządu,
 - Wiceprezes Zarządu ds. finansowo-księgowych, Główny księgowy
 - Wiceprezes Zarządu ds. organizacyjno-administracyjnych,
 - Zespół ds. weryfikacji, monitoringu i windykacji,
 - Zespół finansowo-księgowy,
 - Stanowisko ds. zarządzania ryzykami i analiz,
 - Stanowisko ds. zgodności,
 - Stanowisko ds. sprawozdawczości,
- 3) na trzecią linię obrony składa się działalność audytu wewnętrznego realizowana przez SSOZ BPS.

Funkcja kontroli

1. Funkcja kontroli jest jednym z najważniejszych elementów systemu kontroli wewnętrznej i ma podstawowe znaczenie dla:
 - zapewnienia bezpieczeństwa Banku,
 - zapobiegania i eliminacji nieprawidłowości i nadużyć,
 - uzyskiwania wymaganej jakości wykonywanych czynności w ramach procesów,
 - utrzymania ryzyka działalności na założonym poziomie,
 - uzyskania odpowiedniej efektywności i skuteczności działania Banku.
2. Zadaniem funkcji kontroli jest zapewnianie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku.
3. Funkcja kontroli obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne Banku odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji – w szczególności:
 - stosowanie mechanizmów kontrolnych opisanych w regulacjach wewnętrznych (politykach, instrukcjach, zasadach, procedurach) dotyczących przeprowadzania przez pracowników Banku lub systemy informatyczne operacji, transakcji lub innych czynności wykonywanych w ramach istotnych (kluczowych) procesów Banku,
 - niezależnym monitorowaniu przestrzegania mechanizmów kontrolnych polegającym na dokonywaniu weryfikacji bieżącej lub testowania,
 - sprawozdawaniu w zakresie działania funkcji kontroli wyników monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych, a także wyników działania funkcji kontroli (np. wyników kontroli lub stopnia realizacji odpowiednich planów).
4. Działanie funkcji kontroli ma charakter ciągły, jest realizowane na wszystkich etapach poszczególnych procesów, we wszystkich obszarach działania Banku.

Komórka do spraw zgodności

1. Funkcję komórki ds. zgodności pełni Stanowisko ds. zgodności. Stanowisko to podlega bezpośrednio Prezesowi Zarządu i ma za zadanie dokonywanie monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych, zwłaszcza w zakresie dokonywania testowania pionowego pierwszej linii, a także prowadzenia i aktualizowania matrycy funkcji kontroli; identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie. Działanie Stanowiska ds. zgodności uregulowane jest w odpowiednim regulaminie zatwierdzanym przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą.
2. W Banku funkcjonują mechanizmy zapewniające niezależność Stanowiska ds. zgodności. Pracownik na tym stanowisku ma zapewniony bezpośredni kontakt z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej.
3. Powoływanie osoby na stanowisko ds. zgodności odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej. Odwołanie ww. osoby odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej po uprzednim wysłuchaniu przez Radę Nadzorczą.
4. Pracownik zatrudniony na Stanowisku ds. zgodności posiada kwalifikacje, doświadczenie i umiejętności w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności występującym w działalności Banku oraz ma dostęp do wszelkich niezbędnych informacji.
5. Zarząd jest odpowiedzialny za zapewnienie środków finansowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań oraz systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji pracownika komórki do spraw zgodności.

Ocena skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej

Rada Nadzorcza dokonuje, corocznie, oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej pierwszego i drugiego poziomu Banku w oparciu o następujące dokumenty i informacje:

- 1) informacje przekazywane przez Zarząd Banku o sposobie wypełnienia zadań w zakresie systemu kontroli wewnętrznej;
- 2) okresowe raporty komórki ds. zgodności;
- 3) opinię Komitetu Audytu Banku;
- 4) informacje uzyskane od Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS;
- 5) wyniki audytów realizowanych przez SSOZ,
- 6) wyniki badania sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta,
- 7) ustalenia wynikające z czynności nadzorczych Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego oraz wyniki oceny BION;
- 8) ilość i wysokość strat operacyjnych;
- 9) ilość przekroczeń limitów wewnętrznych;
- 10) ilość skarg i reklamacji w rejestrze;
- 11) wyniki systemu oceny punktowej dokonanej przez SSOZ BPS.
- 12) wyniki kontroli/przeglądów/audytów zewnętrznych realizowanych przez komórki wewnętrzne i zewnętrzne banku (w tym przeglądy zewnętrzne na zlecenie Rady Nadzorczej banku),
- 13) wyniki niezależnego monitorowania kluczowych mechanizmów kontrolnych procesów istotnych,
- 14) informacje o zapewnianiu koniecznych środków finansowych do systematycznego podnoszenia kwalifikacji pracowników komórki ds. zgodności,
- 15) w oparciu o rzetelne i aktualne dane zaakceptowane przez Zarząd Banku.

Załącznik nr 1

Informacja o celach i strategiach w zakresie zarządzania ryzykami

1. Ryzyko kredytowe (w tym ryzyko koncentracji zaangażowań, polityka zabezpieczeń)

Celem strategicznym w zakresie działalności kredytowej jest budowa odpowiedniego do posiadanych funduszy własnych bezpiecznego portfela kredytowego oraz portfela inwestycji finansowych, zapewniającego odpowiedni poziom dochodowości.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem kredytowym obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

1. budowa bezpiecznego, zdywersyfikowanego portfela kredytowego,
2. dokonywanie bezpiecznych inwestycji finansowych,
3. podejmowanie działań zabezpieczających w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji oraz ryzyka portfela,
4. działania organizacyjno-proceduralne,
5. zarządzania ekspozycjami kredytowymi nieobsługiwanymi i restrukturyzowanymi

Budowa zdywersyfikowanego portfela kredytowego:

1. Ryzyko kredytowe w Banku wynika między innymi z koncentracji, która jest efektem ograniczenia działalności Banku do obszaru określonego w Statucie, zatwierdzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego.
2. Bank dąży do ograniczania ryzyka kredytowego oraz ryzyka koncentracji wyznaczając limity rozwoju akcji kredytowej, w odniesieniu do branż, zabezpieczeń, grup klientów, produktów itp.
3. Działalność kredytową Banku cechuje dążenie do zachowania równowagi pomiędzy dochodowością a bezpieczeństwem. Równowaga ta jest możliwa dzięki podejmowaniu przez Bank odpowiednich działań zabezpieczających przed skutkami ryzyka.
4. Z uwagi na specyfikę inwestycji finansowe Banku cechuje wysokie bezpieczeństwo. Bank dywersyfikuje portfel inwestycji, przyjmując zasadę że ponad 80% inwestycji to inwestycje w instrumenty nie podlegające pod zapisy Rekomendacji B Komisji Nadzoru Finansowego, to jest inwestycje w instrumenty kapitałowe Banku Zrzeszającego, lokaty w tym Banku oraz papiery wartościowe Skarbu Państwa i Narodowego Banku Polskiego."

Działania zabezpieczające:

1. Działania zabezpieczające podejmowane są w dwóch podstawowych obszarach:
 - a) ryzyko pojedynczej transakcji,
 - b) ryzyko portfela.
2. Działania zabezpieczające w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji to:
 - a) Wdrożenie statystycznych metod oceny zdolności kredytowej dostosowanych do charakterystyki ryzyka poszczególnych grup kredytobiorców, wykorzystujących dane statystyczne np. GUS dotyczące minimum egzystencji lub średniego miesięcznego wynagrodzenia także dane statystyczne pochodzące z międzybankowych baz danych.
 - b) wdrożenie metod ograniczających nadmierne zadłużanie się gospodarstw domowych, kredytowanych przez Bank.
 - c) zatwierdzenie zasad monitorowania sytuacji ekonomiczno-finansowej oraz zabezpieczeń, ze szczególnym uwzględnieniem zapisów Rekomendacji „T” oraz Rekomendacji „S”,

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału

wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

- d) przeprowadzanie klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenie rezerw zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów,
 - e) udzielanie pełnomocnictw do podejmowania decyzji kredytowych na podstawie systemu kompetencji decyzyjnych obowiązujących w Banku
 - f) rozdzielenie funkcji związanych z bezpośrednią obsługą klienta (gromadzenie dokumentów, przygotowanie danych do analiz, sporządzanie propozycji klasyfikacji na podstawie monitoringu sytuacji klienta) od oceny ryzyka przez decydentów,
 - g) analiza wskaźnika LtV przy kredytach zabezpieczonych hipotecznie,
 - h) analiza ilościowa i jakościowa podmiotów wnioskujących o kredyt.
3. Działania zabezpieczające w obszarze ryzyka portfela to:
- a) dywersyfikacja kredytów,
 - b) pozyskiwanie do współpracy klientów o dobrej sytuacji ekonomicznej, sprawdzonej reputacji, dobrze współpracujących w Banku.
 - c) tworzenie, weryfikacja i analiza wykonania limitów koncentracji zaangażowań i dużych zaangażowań,
 - d) opracowanie systemu informacji zarządczej w zakresie działalności kredytowej, z uwzględnieniem analizy ilościowej i jakościowej portfela kredytowego,
 - e) analiza rynku, w tym rynku nieruchomości,
 - f) wykorzystanie baz danych, dotyczących zadłużenia gospodarstw domowych (np. BIK).
 - g) ocena jakości portfela kredytowego oraz wskaźnika pokrycia rezerwami kredytów zagrożonych,
 - h) przeprowadzenie testów warunków skrajnych zgodnie z Instrukcją zarządzania ryzykiem kredytowym.
4. W ramach polityki dotyczącej zabezpieczeń opisanej w Polityce kredytowej Bank zawiera politykę zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.
5. W celu ograniczania skutków ryzyka Rada Nadzorcza Banku w niniejszej Strategii zatwierdza poziom wskaźnika DStI.

Działania organizacyjno-proceduralne:

- 1. Bank zapewnia niezależność funkcji pomiaru ryzyka kredytowego od działalności kredytowej poprzez wprowadzenie zasady, że osoby opracowujące dane do analizy ryzyka kredytowego nie podejmują decyzji kredytowych.
- 2. Ryzyko kredytowe jako najistotniejszy rodzaj ryzyka w Banku podlega nadzorowi ze strony Prezesa Zarządu. Natomiast nadzór nad działalnością kredytową sprawuje Wiceprezes Zarządu ds. handlowych, co zapewnia rozdzielenie funkcji oceny ryzyka od działalności operacyjnej, która to ryzyko generuje na poziomie Zarządu.
- 3. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad zarządzaniem ryzykiem inwestycji.
- 4. Bezpośredni nadzór nad zarządzaniem inwestycjami finansowymi sprawuje Wiceprezes Zarządu ds. finansowo-księgowych.
- 5. Bezpośredni nadzór nad zarządzaniem ryzykiem inwestycji finansowych pełni Prezes Zarządu.
- 6. W Banku funkcjonują regulacje wewnętrzne obejmujące zasady zarządzania ryzykiem kredytowym, które podlegają okresowej weryfikacji.
- 7. Zarząd zatwierdza Instrukcję w sprawie zasad prowadzenia księgi bankowej instrumentów finansowych, która zawiera zasady:
 - a) Indywidualnej oceny ryzyka instrumentu przed podjęciem decyzji o inwestycji, w tym analiza ryzyka kontrahenta,
 - b) Zasady monitorowania inwestycji,
 - c) Zasady wyceny instrumentów finansowych,
 - d) Zasady oceny ryzyka portfela inwestycji
- 8. Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym są poddawane okresowej ocenie w ramach audytu wewnętrznego przez Komórkę audytu wewnętrznego – odpowiednie komórki Spółdzielni Ochrony Zrzeszenia Banku BPS.
- 9. Akceptowalny poziom ryzyka kredytowego (apetyt na ryzyko) został określony w Strategii rozwoju Banku.
- 10. Akceptowalny poziom ryzyka inwestycji (apetyt na ryzyko w ramach wskaźników charakteryzujących ogólny

poziom (profil) ryzyka zawiera Strategia rozwoju Banku, a jej uszczegółowienie projekcja finansowa, stanowiąca załącznik do planu ekonomiczno-finansowego.

§ 1

W zakresie Polityki kredytowej, Bank uznaje za podstawowy cel wzrost obliga kredytowego oparty na dywersyfikacji portfela kredytowego przy minimalizacji ryzyka kredytowego i koncentracji. Główne założenia i cele Polityki kredytowej Banku wynikają ze Strategii działania Banku. Po każdorazowym przyjęciu Strategii Banku ulega weryfikacji Polityka kredytowa Banku.

§ 2

1. Celem opracowania Polityki kredytowej Banku jest:
 - a. określenie podstawowych kierunków stabilnego rozwoju akcji kredytowej przy zachowaniu planowanej dochodowości portfela oraz zasad ostrożnego zarządzania Bankiem.
 - b. dostosowanie regulacji kredytowych do zmieniających się przepisów zewnętrznych oraz warunków funkcjonowania Banku – wewnętrznych i zewnętrznych, ze szczególnym uwzględnieniem zapisów Rekomendacji T, Rekomendacji S oraz Rekomendacji C a także zapisów Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 roku oraz Pakietu CRD IV/CRR.
 - c. Określenie kierunków inwestowania, w tym dokonywania inwestycji własnych.
 - d. Określenie kluczowych obszarów zarządzania ryzykiem kredytowym, w tym ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie, które są monitorowane przez Zarząd Banku.
 - e. Oferowanie klientom Banku detalicznych ekspozycji kredytowych oprocentowanych zmienną oraz okresowo stałą stopą procentową.
 - f. Weryfikacja metod oceny ryzyka ESG w działalności kredytowej Banku,
 - g. Finansowanie przedsięwzięć mających na celu zrównoważony rozwój.
2. Istotnym celem Polityki kredytowej jest racjonalne zarządzanie ryzykiem portfela kredytowego poprzez:
 - a. obniżenie poziomu udziału należności zagrożonych i zobowiązań pozabilansowych w portfelu kredytowym,
 - b. zwiększenie przychodów odsetkowych,
 - c. zwiększenie przychodów z tytułu prowizji,
 - d. zapewnienie zrównoważonego wzrostu portfela kredytowego skorelowanego ze wzrostem bazy depozytowej,
 - e. dostosowanie terminów udzielania kredytów do długości trwania składanych w Banku depozytów,
 - f. zwiększenie zaangażowania Banku w konsorcja kredytowe.
3. Polityka kredytowa obowiązuje na wszystkich poziomach zarządzania oraz we wszystkich jednostkach organizacyjnych Banku realizujących politykę zarządzania ryzykiem kredytowym, a do jej realizacji zobligowani są wszyscy pracownicy kredytowi Banku.

§ 3

Podstawowe obszary działalności Banku objęte niniejszą Polityką kredytową to:

1. Wzrost obliga kredytowego zgodny z zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą planem ekonomiczno-finansowym.
2. Metody oceny zdolności kredytowej, uwzględniające stosowanie odpowiednich narzędzi analitycznych (ocen ilościowych i jakościowych), wykorzystanie baz danych oraz weryfikację przyjętych założeń.

3. Metody i techniki ograniczania ryzyka kredytowego.
4. Analiza portfela ekspozycji kredytowych finansujących nieruchomości oraz zabezpieczonych hipotecznie, zgodnie z zapisami Rekomendacji „S” i uwzględnieniem Stanowiska UKNF z 24.02.2022r. tj. parametry przyjmowane w procesie oceny zdolności kredytowej w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie oprocentowanych zmienną stopą lub okresowo stałą stopą procentową uwzględniają zmianę poziomu stóp procentowych wyższą o nie mniej niż 500 punktów bazowych od aktualnego ich poziomu oraz wydawanych kolejnych stanowisk zmieniających. Dodatkowo Bank określa poziom buforu szacunkowo uwzględniający stopę inflacji dla wartości wskaźnika zwiększającego koszty utrzymania gospodarstwa domowego oparte na minimum socjalnym (mnożnik przyjęty przez Bank w metodyce).
5. Rozwój oferty detalicznych kredytów hipotecznych udzielanych na stałą i okresowo stałą stopę procentową.
6. Analiza portfela detalicznych ekspozycji kredytowych, zgodnie z zapisami Rekomendacji „T”.
7. Analiza zmian na rynkach podstawowych zabezpieczeń przyjmowanych przez Bank, ze szczególnym uwzględnieniem rynku nieruchomości.
8. Organizacja zarządzania ryzykiem kredytowym, zapewniająca rozdzielenie funkcji oceny ryzyka kredytowego od działalności sprzedażowej.
9. Przyznawanie uprawnień do podejmowania decyzji kredytowych, zgodnych z systemem kompetencji kredytowych obowiązujących w Banku oraz zasad zatwierdzania odstępstw od regulacji.
10. Wykorzystanie baz danych o nieruchomościach, zgodnie z zapisami Rekomendacji J Komisji Nadzoru Finansowego.
11. Weryfikacja przyjętych procedur oceny zdolności kredytowej oraz zarządzania ryzykiem kredytowym.
12. Doskonalenie mechanizmów kontrolnych w obszarze ryzyka kredytowego.
13. Wspieranie zrównoważonego rozwoju poprzez odpowiednie kształtowanie oferty produktowej.

§ 4

Bank rozwija akcję kredytową w stosunku do następujących podstawowych, docelowych grup klientów:

1. Osoby fizyczne, nie prowadzące działalności gospodarczej i rolniczej (detaliczne ekspozycje kredytowe, zgodnie z Rekomendacją „T”).
2. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą,
3. Podmioty gospodarcze.
4. Rolnicy indywidualni.
5. Jednostki samorządu terytorialnego,
6. Inne instytucje, lokalne fundacje i stowarzyszenia działające na obszarze funkcjonowania Banku.

§ 5

Wzrost akcji kredytowej w Banku następuje głównie poprzez:

1. Rozwój współpracy, zwiększanie zaangażowania wobec dotychczasowych, sprawdzonych klientów, oferowanie im dodatkowych produktów kredytowych.
2. Pozyskiwanie do współpracy nowych klientów tylko o sprawdzonej, dobrej, stabilnej sytuacji finansowej.
3. Konsolidacja kredytów klientów z wykorzystaniem danych dostępnych w bazach danych np. BIK.
4. Obsługa klientów z obszaru działania Banku.
5. Sprzedaż kredytów konsumenckich.
6. Udział w przetargach na obsługę jednostek samorządu terytorialnego.
7. Udział w zakupie obligacji komunalnych.
8. Prowadzenie działań marketingowych i promocyjnych.

9. Przekazywanie informacji o aktualnej i promocyjnej ofercie z wykorzystaniem dostępnych mediów takich jak materiały informacyjne dostępne w siedzibie Banku, strona internetowa, informacje w lokalnej prasie, podczas lokalnych imprez.

§ 6

Stosowane w Banku metody wsparcia wzrostu akcji kredytowej to:

1. Wdrażanie nowych produktów kredytowych, tj. kredytów pomostowych, sezonowych i okazjonalnych.
2. Ocena ryzyka wdrażanych nowych produktów kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem kredytów długoterminowych.
3. Rozwój sprzedaży kredytów hipotecznych i mieszkaniowych.
4. Stosowanie okresowych promocji.
5. Dookonalanie technik obsługi klientów w zakresie sprzedaży kredytów.
6. Odpowiednia polityka cenowa, uwzględniająca zróżnicowane portfele kredytowe (detailed, finansujące nieruchomości, zabezpieczone hipotecznie itp.).
7. Zawieranie konsorcjów bankowych.
8. Współpraca z instytucjami zewnętrznymi w celu pozyskiwania korzystnych linii kredytowych, dopłat itp. (np. ARiMR, NFOŚiGW, PFRON, inne organizacje unijne).

§ 7

1. Zarządzanie ryzykiem kredytowym w Banku odbywa się w oparciu o zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Strategię zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, plan ekonomiczno-finansowy, procedury kredytowe oraz sporządzane w formie pisemnej analizy.
2. Zarząd co roku w terminach przygotowania założeń do planu ekonomiczno-finansowego dokonuje weryfikacji założeń polityki kredytowej.
3. Rada Nadzorcza otrzymuje sprawozdanie z realizacji strategii i polityki zarządzania ryzykiem kredytowym w cyklach i w zakresie zgodnym z obowiązującą w Banku Instrukcją sporządzania informacji zarządczej.
4. Zarząd oraz Rada Nadzorcza Banku wykorzystuje wyniki kontroli wewnętrznej i audytu do oceny efektywności procesu zarządzania ryzykiem kredytowym.
5. Bank dokonuje okresowej weryfikacji procedur zarządzania ryzykiem kredytowym, co najmniej raz w roku.
6. Weryfikacja procedur kredytowych odbywa się w oparciu o propozycje przygotowane przez Inspektora ds. zarządzania ryzykami i analiz.

§8

Corocznie planuje się wzrost akcji kredytowej o co najmniej 2%.

§9

1. Stosowane w Banku metody zarządzania ryzykiem kredytowym, częstotliwość analiz oraz struktura organizacyjna dostosowane są do profilu i wielkości tego ryzyka, skali i złożoności działalności kredytowej Banku.
2. W celu ograniczenia ryzyka kredytowego Bank stosuje system limitów dostosowany do skali i złożoności ryzyka występującego w Banku.
3. Zarządzanie limitami w Banku obejmuje (ryzyko koncentracji):
 - a) zasady ustalania limitów strategicznych, zatwierdzanych przez Radę Nadzorczą wraz z limitami ogólnego poziomu ryzyka w Strategii,
 - b) definicję metodyk ustalania limitów, z wykorzystaniem analizy historycznej oraz planowanej skali działalności,

- c) zasady okresowego przeglądu rodzajów limitów, metodyk ich wyliczania oraz ich wysokości, dostosowanej do ogólnego poziomu limitów w tym limitów strategicznych zatwierdzanych przez Radę Nadzorczą,
- d) podział zadań w zakresie ustalania, weryfikacji oraz zatwierdzania limitów,
- e) zasady powiązania limitów koncentracji z wyliczaniem wewnętrznych wymogów kapitałowych,
- f) wykorzystanie analizy skuteczności windykacji w procesie weryfikacji limitów ekspozycji kredytowych zabezpieczonych tym samym rodzajem zabezpieczenia.
- g) uwzględnienie analizy czynników środowiskowych (ESG) przy ustalaniu limitów na branże najbardziej narażone na zmiany środowiskowe lub narażone na skutki zmian w przepisach prawa związanych z ochroną środowiska,
- h) określenie zasad raportowania w zakresie ryzyka koncentracji.

§10

Podstawowe czynniki analizowane przez Bank w celu określenia profilu ryzyka to w szczególności:

1. łączny współczynnik kapitałowy.
2. Wyższa waga ryzyka ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie,
3. Wskaźnik jakości kredytów ogółem, w tym wskaźnik jakości detalicznych ekspozycji kredytowych, finansujących nieruchomości oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.
4. Udział kredytów w sumie bilansowej.
5. Udział detalicznych ekspozycji kredytowych w obliżu kredytowym.
6. Udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w obliżu kredytowym
7. Stan rezerw celowych, w tym rezerw na detaliczne ekspozycje kredytowe, na ekspozycje kredytowe finansujące nieruchomości oraz na ekspozycje zabezpieczone hipotecznie.
8. Średni wskaźnik LtV.
9. Wielkość sumy bilansowej.
10. Wskaźnik pokrycia kredytów depozytami stabilnymi.
11. Złożoność działalności, tj. brak transakcji i instrumentów finansowych zaliczanych do portfela handlowego.
12. Struktura inwestycji Banku. Bank angażuje się w:
 1. Akcję kredytową
 2. Obligacje komunalne,
 3. Obligacje skarbowe,
 4. Bony pieniężne,
 5. Obligacje Banku Zrzeszającego,
 6. Lokaty w Banku Zrzeszającym,
 7. Akcje w Banku Zrzeszającym,
 8. Lokaty w bankach spółdzielczych,
 9. Udziały w bankach spółdzielczych,
 10. Udziały w innych podmiotach,
 11. Obligacje innych podmiotów.

Limity zaangażowania w inne instrumenty niż kredyty określa Instrukcja w sprawie zasad prowadzenia księgi bankowej instrumentów finansowych oraz uchwała Zarządu.

§11

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału

wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

Planuje się, iż jakość portfela kredytowego, wyrażona jako procentowy udział kredytów i innych należności zagrożonych w portfelu kredytowym ogółem, w kolejnych latach będzie ulegała systematycznej poprawie tak, aby wskaźnik udziału kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym Banku kształtował się na poziomie nie wyższym niż 12,00 %. Oczekiwane ryzyko kredytowe będzie wynosiło min. 40% oczekiwanego poziomu powyżej 50%. Zakłada się, że wskaźnik jakości detalicznych ekspozycji kredytowych nie będzie wyższy niż 8 %.

§12

Bank kontynuuje politykę dywersyfikacji ryzyka kredytowego, poprzez stosowanie ustalonych zasad bezpieczeństwa działalności kredytowej w poszczególnych segmentach rynku oraz poprzez niezbędne instrumenty ograniczania ryzyka koncentracji. Do podstawowych działań mających na celu minimalizację ryzyka koncentracji należy zaliczyć:

1. dywersyfikację struktury przedmiotowej i podmiotowej portfela, poprzez wprowadzone wewnętrzne limity branżowych oraz limity detalicznych ekspozycji kredytowych w postaci limitu udziału ww. ekspozycji w stosunku do posiadanych funduszy własnych oraz postaci limitu łącznego zaangażowania w detaliczne ekspozycje kredytowe w stosunku do jednego kredytobiorcy.
2. wymaganie przy ocenie zdolności kredytowej uwiarygodnionych dokumentów, weryfikacja informacji przekazywanych przez klientów, stosowanie metod statystycznych do oceny zdolności kredytowej klientów detalicznych.
3. doskonalenie metod oceny zdolności kredytowej poprzez:
 - a. ostrożne zwiększanie w portfelu kredytowym kredytów inwestycyjnych długoterminowych oraz wymaganie od kredytobiorcy zwiększonego udziału własnego środków w realizację przedsięwzięcia.
 - b. wymaganie udziału własnego przy udzielaniu kredytów hipotecznych i mieszkaniowych osobom fizycznym.
 - c. w przypadku zabezpieczenia hipotecznego spłaty kredytu, stosowanie cesji należności z polisy ubezpieczeniowej nieruchomości od ognia i zdarzeń losowych.
 - d. wykorzystywanie do weryfikacji kredytobiorców, celem minimalizacji ryzyka i eliminowania kredytobiorców niesolidnych, między innymi system wymiany danych ZBP, BIK S.A, KRD,
 - e. ograniczenie oceny zdolności kredytowej w przypadku udzielania kredytów mieszkaniowych i hipotecznych do okresu 25 lat.
 - f. uwzględnienie w analizie zdolności kredytobiorców zmian w poziomie dochodów (np. w wyniku nabycia praw emerytalnych).
 - g. uwzględnianie zmian cykli gospodarczych w ocenie zdolności kredytowej w przypadku kredytów długoterminowych.
 - h. w przypadku ekspozycji finansujących nieruchomości Bank dąży do ustanowienia zabezpieczenia na finansowanej nieruchomości stanowiącej własność kredytobiorcy.
 - i. stosowanie do aktualizacji wyceny wartości nieruchomości SBN oraz własnych baz nieruchomości.
 - j. wykorzystanie narzędzi informatycznych do tworzenia modeli oceny zdolności kredytowej.
4. Analizę struktury portfela w celu wczesnej identyfikacji zagrożeń wynikających z nadmiernych zaangażowań i wprowadzanie stosownych ograniczeń,
5. Wzmacnianie monitoringu ekspozycji kredytowych,
6. Nadzór nad czynnościami wykonywanymi w toku procesu kredytowania, mający na celu weryfikację sprawności działania mechanizmów kontrolnych (obejmujący m.in.: proces przestrzegania wewnętrznych aktów normatywnych, procedur, kompetencji, itp.),
7. Prowadzenie aktywnej polityki szkoleń, także w formie bieżącego instruktażu.
8. Dbłość o to, aby informacje przekazywane klientom były zrozumiałe i rzetelne, żeby zawierały wszystkie informacje dotyczące warunków udzielania kredytów, szczególnie ponoszonych przez klienta kosztów.
9. Dbłość o profesjonalizm, staranność i rzetelną wiedzę pracowników kredytowych Banku.
10. Analizę ryzyka kontrahenta, tj. sytuacji podmiotów, którym Bank udziela kredyty oraz podmiotów, w których Bank przeprowadza inwestycje własne (np. wykupuje udziały lub składa lokaty).
11. Analizę opłacalności inwestycji własnych poprzez wyliczanie marży z tytułu tych inwestycji w stosunku do kosztu pozyskania środków w Banku.
12. Analiza opłacalności inwestycji własnych jest każdorazowo przeprowadzana przed podjęciem decyzji przez

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału

wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

Zarząd (lokowanie środków i inwestycje w instrumenty finansowe) oraz przez Radę Nadzorczą (wykup udziałów w innym podmiocie).

13. Zarządzanie ekspozycjami zagrożonymi, wczesna identyfikacja ekspozycji, których jakość zaczyna się pogarszać.

§ 13

W zakresie portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie Bank wyznacza następujące kluczowe obszary oraz założenia polityki kredytowej:

1. Bank dywersyfikuje ryzyko związane z portfelem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie poprzez udzielanie kredytów zabezpieczonych hipotecznie wszystkim grupom Klientów, udzielanie kredytów na różne okresy oraz zabezpieczanie hipoteczne na zróżnicowanych nieruchomościach (tzn. nieruchomości komercyjne, nieruchomości mieszkaniowe, nieruchomości pozostałe) tak, aby żadne z powyższych zabezpieczeń nie dominowało.
2. Kredyty i pożyczki hipoteczne związane z finansowaniem nieruchomości mieszkaniowych nie będą stanowić dla Banku priorytetowego produktu. Bank tak kreuje ofertę w tym zakresie, aby oferta była umiarkowanie atrakcyjna. Bankowi zależy, aby kredyty na cele mieszkaniowe i pożyczki hipoteczne udzielać swoim stałym i sprawdzonym Klientom tak, aby Klienci Banku nie byli skłonni korzystać z usług innych banków w tym zakresie.
3. Udziela kredytów przy zachowaniu wskaźnika LtV określonego w zał. nr 1 do Instrukcji zarządzania ryzykiem kredytowym. Bank nie finansuje 100% inwestycji, przez co istnieje minimalny margines ewentualnego przeszacowania wartości nieruchomości. Odstępstwa od tej zasady zatwierdza Zarząd biorąc pod uwagę łączne zaangażowanie w finansowanie Klienta, rodzaj zabezpieczenia, cel kredytu, okres kredytowania oraz dotychczasowy przebieg współpracy z Klientem.
4. Indywidualnie istotną ekspozycją kredytową jest ekspozycja przekraczająca równowartość 5% funduszy własnych lub 3 mln Euro.
5. Bank prowadzi monitoring lokalnego oraz krajowego rynku nieruchomości w celu weryfikacji wartości nieruchomości w trakcie okresu kredytowania.
6. Przynajmniej raz w roku Bank weryfikuje wartość nieruchomości stanowiących zabezpieczenie ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.
7. Bank okresowo dokonuje przeglądu i weryfikacji procedur dotyczących udzielania i monitoringu kredytów na finansowanie nieruchomości mieszkaniowych dla Klientów indywidualnych w celu uwzględnienia bieżącej i prognozowanej sytuacji na rynku nieruchomości mieszkaniowych oraz weryfikuje inne procedury związane z udzieleniem i obsługą kredytów, przy których może wystąpić zabezpieczenie hipoteczne.

§ 14

W zakresie portfela detalicznych ekspozycji kredytowych Bank wyznacza następujące kluczowe obszary i zasady zarządzania ryzykiem kredytowym:

1. Udzielanie kredytów osobom posiadającym zdolność kredytową do spłaty- między innymi poprzez prawidłową ocenę zdolności kredytowej i wiarygodności osób zobowiązanych do spłaty ekspozycji kredytowej. Po-

zyskiwanie i weryfikacja informacji o Kliencie z użyciem baz informacji zewnętrznych na podstawie podpisanych umów oraz wewnętrznej bazy informacji. Wykorzystywanie informacji z baz danych zewnętrznych do oceny pozycji Banku na rynku (np. zaangażowanie w DEK i EKZH na tle sektora bankowego lub sytuacja na tle grupy rówieśniczej).

2. Dywersyfikację ryzyka kredytowego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych poprzez udzielanie różnego rodzaju detalicznych ekspozycji kredytowych: tzn. kredyty konsumpcyjne gotówkowe, kredyty odnawialne dla posiadaczy rachunków oszczędnościowo- rozliczeniowych, pożyczki hipoteczne, kredyty na cele mieszkaniowe, kredyty konsolidacyjne. Ustalenie i przestrzeganie limitów koncentracji dotyczących całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych,
3. Ostrożną delegację przez Zarząd decyzyjności w zakresie decyzji kredytowych,
4. W procesie kredytowym weryfikacja formalno- merytoryczna wniosków kredytowych przez pracownika Zespołu ds.WMiW,
5. Nie korzystanie z narzędzi typu scoring w ocenie wiarygodności kredytowej Klientów.
6. Nie korzystanie ze współpracy z pośrednikami przy sprzedaży kredytów,
7. Udzielanie kredytów przede wszystkim Klientom posiadającym w Banku ROR, RB, inne produkty lub pozytywną historię w Banku,
8. Ustawiczny monitoring portfela detalicznych ekspozycji kredytowych w tym spraw w windykacji.

§ 15

W zakresie portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie na nieruchomościach mieszkalnych Bank wyznacza następujące kluczowe obszary i zasady zarządzania ryzykiem kredytowym, poddawane nadzorowi ze strony Zarządu:

- 1) w zakresie identyfikacji, pomiaru i oceny ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie zasady:
 - Bank posiada metodyki oceny zdolności kredytowej klientów, zawierające m.in. opis procesu akceptacji wniosku kredytowego oraz opis sposobu uwzględniania w ocenie zdolności kredytowej klientów ryzyka stopy procentowej,
 - Akceptacji założeń i parametrów przyjmowanych w procesie oceny zdolności kredytowej dokonuje Zarząd,
 - Bank standardowo wymaga wkładu własnego, w tym uwzględniania środków pochodzących z rządowych programów wsparcia budownictwa mieszkaniowego,
 - W regulacjach dotyczących udzielania kredytów określono zakres oraz sposób dokumentowania informacji niezbędnej do oceny zdolności kredytowej, w tym zasady korzystania z wewnętrznych i zewnętrznych baz danych,
 - Bank posiada narzędzia wspierające ocenę zdolności kredytowej klientów detalicznych,
- 2) w zakresie akceptacji oraz ograniczania ryzyka koncentracji i ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie zasady:
 - Bank uwzględnia w procesie zarządzania ryzykiem koncentracji i ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie ryzyka wynikającego ze specyfiki produktowej tych ekspozycji, sporządza w tym zakresie odpowiednie analizy i sprawozdania, zgodnie z Instrukcją sporządzania informacji zarządczej.
 - określania akceptowalnego poziomu ryzyka, w tym koncentracji i ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie dla poszczególnych portfeli kredytowych w postaci limitów, zawartych w Instrukcji zarządzania ryzykiem kredytowym.
 - uwzględniania poziomu ryzyka z tytułu ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w polityce cenowej banku,
 - zabezpieczania i ograniczania ryzyka koncentracji, ryzyka z tytułu ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, w tym szczegółowe zasady ustalania i stosowania:
 - maksymalnego poziomu portfela produktowego,
 - maksymalnego poziomu pojedynczej ekspozycji,

- maksymalnego poziomu ekspozycji wobec klienta,
 - maksymalnego poziomu zadłużenia z tytułu oferowanego produktu w odniesieniu do dochodów klienta detalicznego (wskaźnik Dtl, określony w Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz w metodykach oceny zdolności kredytowej),
 - maksymalnego poziomu relacji wartości ekspozycji kredytowej zabezpieczonej hipotecznie do wartości zabezpieczenia hipotecznego (wskaźnik LtV), określony w Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka
- dotyczące ustalania, weryfikacji i aktualizacji wartości zabezpieczenia, zawarte w Instrukcji monitorowania ekspozycji kredytowych, zabezpieczeń oraz klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych,
 - przeprowadzania testów warunków skrajnych badających wpływ zmiany warunków makroekonomicznych na możliwość spłaty przez klientów detalicznych posiadanych zobowiązań kredytowych,
 - przeprowadzania testów warunków skrajnych badających wpływ czynników ze środowiska wewnętrznego i otoczenia zewnętrznego banku na ryzyko ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
 - ustalania, nadawania i przeglądu upoważnień do akceptacji ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.
- 3) w zakresie monitorowania ryzyka koncentracji i ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie zasady:
- monitorowania przestrzegania limitów wewnętrznych dotyczących tych ekspozycji kredytowych,
 - monitorowania portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, pozwalającego na identyfikację zagrożeń płynących z nadmiernej koncentracji wokół jednej z cech (np. koncentracja ze względu na typ nieruchomości, sektor gospodarki, długość okresu umowy, sposób oprocentowania), dla której wskaźniki jakościowe są znacząco gorsze,
 - administrowania portfelem ekspozycji kredytowych, tj. gromadzenia i archiwizowania dokumentów, dotyczących wypłat kolejnych transz oraz dochodzenia roszczeń w przypadku naruszenia przez dłużnika warunków umowy,
 - postępowania banku w przypadku przekroczenia wyznaczonych maksymalnych dopuszczalnych poziomów Dtl i LtV.
 - Bank przyjmuje maksymalny okres udzielania kredytów zabezpieczonych hipotecznie 25 lat.

§ 16

W zakresie portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie na nieruchomościach komercyjnych Bank wyznacza następujące kluczowe obszary i zasady polityki zarządzania ekspozycjami, poddawane nadzorowi ze strony Zarządu:

1. Bank posiada metodologie ilościowej i jakościowej oceny zdolności kredytowej, zawarte w instrukcjach kredytowania, poddawane okresowym przeglądom,
2. W Banku funkcjonują pisemne procedury wraz ze wskazaniem uczestników, zaangażowanych w proces udzielania kredytów z ich zakresem odpowiedzialności, za ustalanie, nadzór i przegląd upoważnień do akceptacji ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie odpowiada Zarząd Banku,
3. Proces ustalania, weryfikacji i aktualizacji wartości zabezpieczenia, w tym tryb przyjmowania przez bank zabezpieczeń innych niż zabezpieczenie na nieruchomości komercyjnej zawiera Instrukcja ustanawiania prawnych form zabezpieczeń,
4. Zasady uwzględniania w procesie zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, ryzyka wynikającego ze specyfiki produktowej ekspozycji zabezpieczonych na nieruchomościach komercyjnych zawarte są w instrukcjach oceny zdolności kredytowej oraz w regulacjach produktowych.
5. Zarząd ustala maksymalną dopuszczalną wartość wskaźnika LtV w Instrukcji zarządzania ryzykiem kredytowym, o czym informuje Radę Nadzorczą oraz inne podmioty tego wymagające.
6. Bank wdroży procedury udzielania kredytów zabezpieczonych hipotecznie oprocentowanych stałą stopą procentową lub stopą stało-zmienną (stała w okresie minimum 10 lat).
7. Bank umożliwi klientom zmianę zasad oprocentowania kredytów udzielonych ze zmienną stopą procentową na stałą.

§ 17

1. Ryzykiem kredytowym w Banku zarządza Zarząd.
2. Bank powierza nadzór nad wdrażaniem i realizacją niniejszej Polityki kredytowej Wiceprezesowi Zarządu ds. handlowych.
3. Nadzór nad ryzykiem kredytowym sprawuje Prezes Zarządu.
4. Kompetencje do podejmowania decyzji kredytowych są ustalane z uwzględnieniem zasad rozdzielania funkcji operacyjnej od oceny ryzyka.
5. Zarząd w Instrukcji sporządzania informacji zarządczej określa kluczowe obszary zarządzania ryzykiem kredytowym, które poddaje monitorowaniu.

§ 18

Bank stosuje następujące techniki ograniczania ryzyka kredytowego:

1. Pomniejszanie podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością banków. Bank przyjmuje zabezpieczenia zgodnie z Instrukcją prawnych form zabezpieczenia wierzytelności.
2. Pomniejszanie wag ryzyka przypisywanych ekspozycjom kredytowym zabezpieczonym hipotecznie na nieruchomości mieszkalnej w rachunku wymogów kapitałowych na podstawie Rozporządzenia 575/2013 UE. Bank zarządza ryzykiem związanym z ekspozycjami finansującymi nieruchomości oraz zabezpieczonymi hipotecznie, zgodnie z Instrukcją zarządzania ryzykiem kredytowym.
3. Techniki redukcji ryzyka kredytowego – zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 UE - procedurę wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu technik redukcji ryzyka kredytowego w Banku opisuje Instrukcja wyznaczania wymogów kapitałowych .

§19

1. W celu ograniczania skutków ryzyka kredytowego Bank przyjmuje zabezpieczenia. Przyjmowane zabezpieczenia powinny spełniać kryteria płynności, wartości oraz dostępu i możliwości ich kontroli, zgodnie z obowiązującą w Banku Instrukcją prawnych form zabezpieczania wierzytelności oraz z Instrukcją monitorowania ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz JZK SSOZ.
2. Wartość przyjmowanych zabezpieczeń powinna zapewnić odpowiedni poziom wskaźnika LtV przez cały okres kredytowania, uwzględniając rodzaj nieruchomości (mieszkalna, komercyjna), rynek zabezpieczeń (pierwotny, wtórny), rodzaj produktu itp.
3. Bank preferuje zabezpieczenia zwrotności kredytów, które pozwalają na:
 - a. Skuteczną egzekucję należności w przypadku braku spłaty kredytów.
 - b. Pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych.
 - c. Przypisanie niższych wag ryzyka ekspozycjom kredytowym w rachunku wymogu kapitałowego.

§20

Podstawowe zabezpieczenia, uznawane za najkorzystniejsze przez Bank to:

1. Zdeponowane w Banku lub w banku, będącym stroną trzecią środki pieniężne.
2. Weksel własny wystawiony przez kredytobiorcę na rzecz Banku wraz z deklaracją wekslową.
3. Poręczenie wekslowe.
4. Hipoteka na gruntach rolnych..
5. Hipoteka na nieruchomości mieszkalnej.
6. Hipoteka na całym gospodarstwie rolnym.
7. Poręczenia Banku Gospodarstwa Krajowego, Funduszy Poręczeń Kredytowych, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, itp.

8. Poręczenia i gwarancje banków.
9. Ubezpieczenie kredytu.

§21

W Banku funkcjonują procedury monitorowania stanu zabezpieczeń kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczeń w postaci hipotek na nieruchomościach, zgodnie z Rekomendacją „S”.

§22

Niniejsza Polityka kredytowa oraz pozostałe procedury obejmujące zarządzanie ryzykiem kredytowym są znane i przestrzegane przez wszystkich pracowników Banku, zaangażowanych w działalność kredytową. W tym celu w Banku prowadzone są systematyczne szkolenia. Przyjęte pisemne procedury kredytowe określają tryb i metody:

- a. angażowania się banku w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie, podział zadań i obowiązków, kompetencje oraz zakres odpowiedzialności związane z procesem oceny zdolności kredytowej oraz podejmowania decyzji o zaangażowaniu się banku,
- b. oceny i monitorowania zdolności kredytowej klienta,
- c. informowania klientów o ponoszonym ryzyku,
- d. dokumentowania danych wykorzystywanych w procesie oceny zdolności kredytowej,
- e. korzystania z narzędzi wspierających proces oceny zdolności kredytowej,
- f. zabezpieczania ekspozycji i monitorowania wartości zabezpieczenia,
- g. wypłaty środków na finansowanie nieruchomości,
- h. prowadzenia monitoringu spłat, restrukturyzacji i windykacji oraz spisywania należności,
- i. dokonywania zmian warunków umów kredytowych (zarówno na wniosek klienta, jak i z inicjatywy banku) w zakresie wynikającym z obowiązujących przepisów,
- j. refinansowania ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie wynikających z innych umów,
- k. monitorowania procesu zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, ze szczególnym uwzględnieniem procedur zapewniających spełnienie wymogów określonych w przepisach prawa oraz regulacjach wewnętrznych,
- l. raportowania (w tym zakres, częstotliwość, odbiorców raportów, komórki odpowiedzialne za ich sporządzenie) w obszarze procesu akceptacji, skuteczności stosowanych zasad oceny zdolności kredytowej oraz ich składowych, przestrzegania limitów, jakości portfeli kredytowych, skuteczności monitoringu i odzyskiwania należności, skuteczności zabezpieczeń, poziomu strat kredytowych,
- m. wykorzystywania (w tym opis, zakres i sposób wykorzystania) systemów informatycznych stosowanych w zarządzaniu ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
- n. przeprowadzania testów warunków skrajnych.

§ 23

1. Pracownicy Banku powinni dążyć wszelkimi staraniami, aby przekazywane klientom informacje, dotyczące oferty kredytowej, w tym oferty kredytów udzielanych osobom fizycznym były zrozumiałe, jednoznaczne i czytelne.
2. Bank dostosuje swoje regulacje do zmian Ustawy o kredycie konsumenckim.
3. W relacjach z klientami bank powinien wykazać profesjonalizm, rzetelność i staranność oraz zapewnić klientowi najlepszą wiedzę.
4. W przypadku kredytów o zmiennej stopie procentowej, klienci są informowani o ryzyku, związanym ze wzrostem rynkowych stóp procentowych.

§ 24

Zarządzanie ryzykiem kredytowym, w tym ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych, ryzykiem ekspozycji

finansujących nieruchomości oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie podlega kontroli wewnętrznej funkcjonalnej oraz audytowi wewnętrznemu, zgodnie z Regulaminem kontroli wewnętrznej obowiązującym w Banku.

§ 25

W ramach ryzyka kredytowego Bank zarządza ryzykiem koncentracji w oparciu o:

- 1) Ustalone limity koncentracji kredytowej w ujęciu jednostkowym oraz w stosunku do całego portfela kredytowego,
- 2) Przeprowadzanie testów warunków skrajnych w zakresie ryzyka koncentracji,
- 3) Badanie koncentracji w zakresie finansowania (ryzyko płynności),
- 4) Badanie wskaźników koncentracji przed udzieleniem kredytów,
- 5) Monitorowanie wskaźników koncentracji,
- 6) Raportowanie przekroczeń limitów koncentracji oraz analiza ich przyczyn.

§ 26

Ustalone przez Bank limity koncentracji są dostosowane do ogólnego poziomu ryzyka (apetytu na ryzyko) zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą.

§ 27

Limity koncentracji są poddawane corocznym przeglądom w celu dostosowania do skali, złożoności i profilu ryzyka.

§ 28

W związku ze zmianą przepisów zewnętrznych Bank planuje następujące zadania zmierzające do ograniczania skutków ryzyka kredytowego:

1. Doskonalenie metod oceny zdolności kredytowej na podstawie zapisów Rekomendacji „S” i „T”.
2. Ograniczanie zaangażowania wobec klientów posiadających duże obciążenia kredytowe.
3. W przypadku detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie dla osób fizycznych stosowanie odpowiedniego wskaźnika Dtl, DStl w zależności od przyjętej segmentacji klientów.
4. Stosowanie wewnętrznych i zewnętrznych baz danych w celu ustalenia obiektywnego poziomu zadłużenia klientów Banku.
5. Stosowanie zapisów Rekomendacji „J”.
6. Doskonalenie metod oceny zdolności kredytowej i zabezpieczeń w przypadku udzielania detalicznych ekspozycji kredytowych oraz kredytów zabezpieczonych hipotecznie.
7. Doskonalenie metod oceny ryzyka ESG w działalności kredytowej,
8. Wprowadzanie do oferty produktów wspierających zrównoważony rozwój.
9. Weryfikacja metod oceny zdolności kredytowej podmiotów gospodarczych w związku z testowaniem zasad płatności podzielonych (SPLIT-PAYMENT), które mogą docelowo obniżyć ich wskaźniki płynności.
10. Stosowanie Rekomendacji „S” w zakresie zarządzania ryzykiem,
11. Bieżące uzupełnianie danych w systemie ewidencyjno-księgowym o informacje dotyczące wszystkich zabezpieczeń.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku jest ograniczanie ryzyka występowania strat operacyjnych oraz dążenie do ich minimalizowania.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem operacyjnym obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

1. określenie podstawowych procesów niezbędnych do zarządzania ryzykiem operacyjnym
2. prowadzenie i analiza rejestru incydentów i strat z tytułu ryzyka operacyjnego (w tym zawarte są straty z tytułu ryzyka braku zgodności),
3. opracowanie ogólnych zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym zasady identyfikacji, oceny, monitorowania, zabezpieczania i transferu ryzyka operacyjnego,
4. zarządzanie kadrami,
5. określenie docelowego profilu ryzyka operacyjnego, uwzględniającego skalę i profil ryzyka operacyjnego obciążającego Bank,
6. zdefiniowanie tolerancji/apetytu banku na ryzyko operacyjne, w tym wartości progowe sum strat danej klasy zdarzeń w określonym horyzoncie czasowym, oraz określone działania, które bank będzie podejmował w przypadkach, gdy wartości te zostaną przekroczone,
7. przyjęcie założeń dla systemu kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka operacyjnego.
8. weryfikacja spójności procedur wewnętrznych Banku ze regulacjami zewnętrznymi.

Cele szczegółowe zawarte są Politykach rozwoju Banku. Procesy kluczowe określa Instrukcja zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Podstawowe procesy niezbędne do zarządzania ryzykiem operacyjnym to:

1. Opracowanie i wdrożenie procedur zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz bezpieczeństwem Banku, dostosowanych do przepisów zewnętrznych, z wykorzystaniem procedur wzorcowych Banku Zrzeszającego.
2. Okresowa weryfikacja przyjętych procedur wewnętrznych.
3. Identyfikacja i rejestracja zdarzeń ryzyka operacyjnego
4. Wycena strat zdarzeń ryzyka operacyjnego
5. Analiza zagrożeń i propozycja działań w celu ograniczania ryzyka operacyjnego
6. Przeprowadzanie testów warunków skrajnych oraz testów ciągłości działania
7. Raportowanie wyników analiz i ocen Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej
8. Podejmowanie działań ograniczających ryzyko operacyjne
9. Kontrola wewnętrzna i audyt
10. Szkolenia pracowników, członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.

Prowadzenie i analiza rejestru incydentów i strat:

- 1) Rejestrowanie zdarzeń ryzyka operacyjnego. Stałe doskonalenie procesu identyfikacji i rejestracji incydentów i strat.
- 2) Analiza zdarzeń zawartych w rejestrze, wyjaśnianie ich przyczyn, analiza częstotliwości występowania.
- 3) Analiza strat z tytułu ww. rodzajów ryzyka oraz możliwości ograniczania ich skutków.
- 4) Raportowanie skutków ryzyka operacyjnego do Zarządu oraz Rady nadzorczej zgodnie z systemem informacji zarządczej.
- 5) Podejmowanie działań zmierzających do ograniczania skutków ww. zdarzeń, przy zachowaniu opłacalności podejmowanych działań.
- 6) Organizacja procesu zarządzania ww. ryzykami z uwzględnieniem zadań Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku.
- 7) Organizacja systemu przepływu informacji o zmianach przepisów zewnętrznych i wewnętrznych.
- 8) Sporządzanie mapy ryzyka w celu podejmowania działań zabezpieczających.

- 9) Wdrażanie i doskonalenie narzędzi informatycznych.
- 10) Utrzymanie narażenia Banku na ryzyko operacyjne na akceptowanym przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku, bezpiecznym dla działania i rozwoju Banku poziomie.

Ogólne zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym zasady identyfikacji, oceny, monitorowania, zabezpieczania i transferu ryzyka operacyjnego,

Identyfikacja zdarzeń ryzyka operacyjnego:

Identyfikacja zdarzeń ryzyka operacyjnego odbywa się na każdym stanowisku pracy Banku w oparciu o wykaz zdarzeń zawartych w załączniku nr 1 do Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym. Każdy pracownik Banku ma obowiązek zgłaszania do przełożonego incydentów i po wyjaśnieniu przyczyn zarejestrowanie w rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego. Komórka organizacyjna Banku odpowiedzialna za prowadzenie rejestru dokonuje ostatecznej klasyfikacji zdarzenia i raportuje, zgodnie ze szczegółową procedurą opisaną w Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym. Bank rejestruje wszystkie zdarzenia ryzyka operacyjnego bez względu na wysokość straty i częstotliwość występowania. Progi strat przyjmowane do raportowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej określone są w Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Ocena i monitorowanie ryzyka operacyjnego:

Zasady wyceny kosztów finansowych i niefinansowych zdarzeń ryzyka operacyjnego są opisane w załączniku do Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym. Na podstawie ww. algorytmu komórka odpowiedzialna za prowadzenie rejestru zdarzeń ryzyka operacyjnego ma za zadanie oszacowanie kosztów zdarzeń, sporządzenie mapy ryzyka oraz raportowanie o wysokości poniesionych strat, podjętych działań itp. do Zarządu i Rady, w ramach systemu informacji zarządczej.

Działania zabezpieczające:

- 1) Wdrożenie i systematyczna weryfikacja procesów zapobiegania występowaniu oraz zmniejszania skutków ryzyka, odpowiednio do rodzaju ryzyka i jego możliwego wpływu na wynik Banku
- 2) Zapobieganie powstawaniu zagrożeń o charakterze katastroficznym lub zagrażającym utratą ciągłości działania Banku.
- 3) Zapewnienie opłacalności stosowania wybranych metod ograniczania ryzyka, odpowiednio do skali działania Banku i wielkości ryzyka.
- 4) Działania prewencyjne, związane z identyfikacją i monitoringiem ryzyka prowadzenia operacji, rozpoznawaniem i zapobieganiem powstawaniu zdarzeń ryzyka operacyjnego w trakcie codziennej działalności, a także zapewnienie identyfikacji i oceny ryzyka przed podjęciem istotnych decyzji związanych z wdrożeniem nowych produktów, procesów, systemów;
- 5) Osłabianie i niwelowanie skutków zeszłych zdarzeń poprzez przygotowanie odpowiednich procedur i sposobów reagowania pracowników Banku na wypadek zajścia zdarzenia ryzyka operacyjnego, a także poprzez dokonanie przeniesienia ryzyka na inne podmioty w przypadku opłacalności i dostępności takiej metody dla danego rodzaju ryzyka.
- 6) Stosowanie ubezpieczeń.
- 7) Tworzenie planów awaryjnych zachowania ciągłości działania.
- 8) Okresowa weryfikacja procedur obowiązujących w Banku.

Transfer ryzyka:

Bank stosuje następujące metody transferu ryzyka:

1. Ubezpieczenia,
2. Pokrycie kosztów strat przez pracownika winnego zaniedbań,
3. Outsourcing.

Opis zasad stosowania odpowiednich form transferu ryzyka zawierają szczegółowe procedury operacyjne Banku.

Zarządzanie kadrami:

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału

wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

- 1) Zapewnienie świadomości występowania ryzyka operacyjnego obciążającego bank na wszystkich szczeblach zarządzania
- 2) Stosowanie zasad dobrej praktyki bankowej w relacjach z klientami.
- 3) Analiza skarg i wniosków związanych z działalnością Banku.
- 4) Organizacja szkoleń.
- 5) Kontrola wewnętrzna.

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału

wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

Docelowy profil ryzyka operacyjnego:

Docelowy profil ryzyka operacyjnego określono na podstawie wybranych czynników ryzyka operacyjnego ujętych w metodzie oceny nadzorczej BION:

W ujęciu czasowym, zgodnym z aktualną Strategią Zarządzania Poszczególnymi Rodzajami w Banku

Wskaźnik	2023	2024	2025	2026
Suma bilansowa	Ponad 200 mln	Ponad 200 mln	Ponad 200 mln	Ponad 200 mln
Ilość placówek	od 3 do 8	od 3 do 8	od 3 do 8	od 3 do 8
wielkość rezerw na sprawy sądowe/ fundusze własne	do 0,25% włącznie	do 0,25% włącznie	do 0,25% włącznie	do 0,25% włącznie
Liczba zdarzeń ryzyka operacyjnego, zgłoszonych w COREP na 1 zatrudnionego	do 0,05 włącznie	do 0,05 włącznie	do 0,05 włącznie	do 0,05 włącznie
wielkość strat poniesionych z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego na każdy milion sumy bilansowej	do 20 zł włącznie	do 20 zł włącznie	do 20 zł włącznie	do 20 zł włącznie
Liczba oszustw wewnętrznych w ciągu ostatnich 12 miesięcy	do 2 włącznie	do 2 włącznie	do 2 włącznie	do 2 włącznie
Zasady dystrybucji produktów	bank dystrybuuje produkty tylko w ramach sprzedaży bezpośredniej	bank dystrybuuje produkty tylko w ramach sprzedaży bezpośredniej	bank dystrybuuje produkty tylko w ramach sprzedaży bezpośredniej	bank dystrybuuje produkty tylko w ramach sprzedaży bezpośredniej
Zasady identyfikacji klienta	dla potrzeb zawarcia umowy o prowadzenie rachunku identyfikacja klienta wymaga jego fizycznej obecności w banku	dla potrzeb zawarcia umowy o prowadzenie rachunku identyfikacja klienta wymaga jego fizycznej obecności w banku	dla potrzeb zawarcia umowy o prowadzenie rachunku identyfikacja klienta wymaga jego fizycznej obecności w banku	dla potrzeb zawarcia umowy o prowadzenie rachunku identyfikacja klienta wymaga jego fizycznej obecności w banku
Rodzaj Centrum zapasowego	Bank przetwarza systemy istotne w Centrum Przetwarzania Danych, które posiada swoje Centrum zapasowe	Bank przetwarza systemy istotne w Centrum Przetwarzania Danych, które posiada swoje Centrum zapasowe	Bank przetwarza systemy istotne w Centrum Przetwarzania Danych, które posiada swoje Centrum zapasowe	Bank przetwarza systemy istotne w Centrum Przetwarzania Danych, które posiada swoje Centrum zapasowe
Uzależnienie od dostawców usług informatycznych	Bank przetwarza systemy istotne w Centrum Przetwarzania Danych, które posiada swoje Centrum zapasowe	Bank przetwarza systemy istotne w Centrum Przetwarzania Danych, które posiada swoje Centrum zapasowe	Bank przetwarza systemy istotne w Centrum Przetwarzania Danych, które posiada swoje Centrum zapasowe	Bank przetwarza systemy istotne w Centrum Przetwarzania Danych, które posiada swoje Centrum zapasowe

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału

wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

Tolerancja / apetyt banku na ryzyko operacyjne:

Docelowy profil ryzyka operacyjnego w Banku można określić jako akceptowalny.

Bank zakłada tolerancję / apetyt na ryzyko operacyjne na poziomie 50% utworzonego wymogu kapitałowego, tj. suma strat z tytułu ryzyka operacyjnego w kolejnych latach nie przekroczy 50% utworzonego wymogu kapitałowego, tj. suma strat z tytułu ryzyka operacyjnego w kolejnych latach nie przekroczy 50% utworzonego, zgodnie z zapisami Rozporządzenia 575/2013 UE wymogu kapitałowego na te ryzyko.

1) Finansowy aspekt (wymiaru) ryzyka:

Wartości progowe sum strat danej klasy zdarzeń w określonym horyzoncie czasowym, zgodnym ze Strategią działania Banku (w tysiącach złotych)

Rodzaj zdarzenia	2023	2024	2025	2026
1.Oszustwa wewnętrzne	20 tys.			
2.Oszustwa zewnętrzne	30 tys.			
3.Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	50 tys.			
4.Klienci, produkty i normy prowadzenia działalności	20 tys.			
5.Szkody w rzeczowych aktywach trwałych	50 tys.			
6.Zakłócenia działalności gospodarczej	50 tys.			
7.Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami	50 tys.			

Działania, które bank będzie podejmował w przypadkach, gdy wartości progowe sum strat zostaną przekroczone to:

1. Identyfikacja przyczyn przekroczeń,
2. Określenie działań zależnych od przyczyn przekroczenia:
 - a. organizacyjnych,
 - b. proceduralnych,
 - c. technicznych.
3. Weryfikacja planów awaryjnych oraz planów ciągłości działania
4. Modyfikacja technicznych systemów zabezpieczających
5. Weryfikacja procedur kontrolnych
6. Weryfikacja procedur operacyjnych
7. Szkolenia pracowników
8. Ocena możliwości transferu ryzyka.

2) Niefinansowe aspekty (wymiaru) ryzyka operacyjnego:

1. Organizacyjny – miara rozległości części organizacji dotkniętej incydentem realizacji ryzyka
2. Procesowy – miara zagrożenia podstawowych celów organizacji
3. Osobowy – miara zagrożenia personalnego interesariuszy (pracowników, klientów, kontrahentów itp.)
4. Reputacyjny – miara wpływu na reputację organizacji

Punktowa miara organizacyjnego wymiaru akceptowanej straty

Wartość punktowa ryzyka organizacyjnego	Opis
1	Dotyczy rzadkich incydentów na pojedynczych stanowiskach pracy
2	Dotyczy częstych incydentów na pojedynczych stanowiskach pracy
3	Dotyczy rzadkich zdarzeń rzutujących na pracę całych zespołów
4	Dotyczy częstych zdarzeń rzutujących na pracę całych zespołów
5	Dotyczy rzadkich zdarzeń rzutujących na funkcjonowanie organizacji jako całości
6	Dotyczy częstych zdarzeń rzutujących na funkcjonowanie organizacji jako całości

Apetyt na organizacyjny wymiar ryzyka operacyjnego - w przypadku zidentyfikowania scenariusza ryzyka operacyjnego prowadzącego do stopnia 4 lub wyższego bezwzględnie podejmuje projekt służący analizie możliwości mitygacji ryzyka poprzez jego transfer, podział lub wprowadzenie mechanizmów/technologii zabezpieczających

Punktowa miara procesowego wymiaru akceptowanej straty

Wartość punktowa ryzyka	Opis
1	Rzutuje na wyniki na pojedynczych stanowiskach pracy bez konsekwencji dla przebiegu procesów na innych stanowiskach
2	Rzutuje na podproces o małej istotności
3	Rzutuje na proces kluczowy
4	Zagraża ciągłości działania w szeregu kluczowych procesów
5	Stwarza zagrożenie dla procesów o strategicznym znaczeniu

Apetyt na procesowy wymiar ryzyka operacyjnego- w przypadku zidentyfikowania scenariusza ryzyka operacyjnego prowadzącego do stopnia 3 lub wyższego bezwzględnie podejmuje projekt służący analizie możliwości mitygacji tego scenariusza ryzyka.

Punktowa miara personalnego wymiaru akceptowanej straty

Wartość punktowa ryzyka	Opis
1	Stwarza nieznaczne zagrożenie zdrowotne dla pojedynczego pracownika
2	Stwarza istotne zagrożenie zdrowotne dla pojedynczego pracownika, bez perspektywy trwałego uszczerbku na zdrowiu
3	Stwarza istotne zagrożenie zdrowotne dla grupy pracowników, bez perspektywy trwałego uszczerbku na zdrowiu
4	Stwarza zagrożenie zdrowotne dla pojedynczego pracownika mogące skutkować jego kalectwem, lub utratą zdolności do pracy
5	Zagraża życiu co najmniej pracownika

6	Stwarza zagrożenie życia dla wielu pracowników
---	--

Apetyt na procesowy wymiar ryzyka operacyjnego - w przypadku zidentyfikowania scenariusza ryzyka operacyjnego prowadzącego do stopnia 3 lub wyższego bezwzględnie podejmuje projekt służący analizie możliwości mitygacji tego scenariusza ryzyka, zaś w przypadku identyfikacji scenariusza stopnia 4 podejmuje dodatkowo natychmiastowe kroki zabezpieczające i oprócz tego podejmuje projekt mitygacyjny.

Punktowa miara reputacyjnego wymiaru akceptowanej straty

Wartość punktowa ryzyka	Opis
1	Stwarza nieznaczne zagrożenie reputacyjne w stosunku do pojedynczego interesariusza
2	Stwarza istotne zagrożenie reputacyjne wobec pojedynczego interesariusza, z potencjałem jego akcji eskalacyjnej w jednostkowej sprawie
3	Stwarza zagrożenie reputacyjne wobec grupy interesariuszy, z potencjałem ich grupowej akcji eskalacyjnej
4	Stwarza zagrożenie reputacyjne wobec grupy interesariuszy, z zagrożeniem publikacji na skalę lokalną
5	Stwarza zagrożenie reputacyjne wobec znacznej grupy interesariuszy, z zagrożeniem publikacji na skalę krajową
6	Stwarza zagrożenie reputacyjne wobec znacznej grupy interesariuszy, z zagrożeniem publikacji na skalę krajową i upublicznionych sankcji urzędowych

Apetyt na procesowy wymiar ryzyka operacyjnego - w przypadku zidentyfikowania scenariusza ryzyka operacyjnego prowadzącego do stopnia 4 lub wyższego bezwzględnie podejmuje projekt służący analizie możliwości mitygacji tego scenariusza ryzyka.

Szczegółowy opis działań podejmowanych w przypadku wzrostu ryzyka znajduje się w regulacjach operacyjnych Banku.

Założenia dla systemu kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka operacyjnego.

W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej na który składa się:

1. Kontrola wewnętrzna (funkcjonalna),
2. Stanowisko ds. zgodności
3. Audyt wewnętrzny, sprawowany przez odpowiednie komórki Spółdzielni Ochrony Zrzeszenia Banku BPS.

Kontrola wewnętrzna funkcjonalna jest sprawowana jako kontrola bieżąca na każdym stanowisku, ponadto w obszarach objętych wysokim ryzykiem operacyjnym wprowadzono zasady tzw. kontroli „na drugą rękę”. Stanowiska kasowe są poddawane kontroli co najmniej raz w miesiącu.

Kontrolą następną jest objęte każde stanowisko co najmniej raz w roku w ramach tzw. kontroli kierowniczej.

Kontrola wewnętrzna ryzyka operacyjnego jest przeprowadzany w Banku co najmniej raz w ciągu 24 miesięcy. Szczegółowe zasady kontroli wewnętrznej zawarte są w Regulaminie kontroli wewnętrznej.

Wymienione powyżej działania mają na celu poprawę jakości pracy Banku, co powinno się przełożyć na wzrost pozycji konkurencyjnej Banku

Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym

§1

1. Bank, jest postrzegany w systemie bankowym jako niewielka organizacja (w porównaniu z bankami komercyjnymi), o małej skali i zakresie działania oraz liczbie zatrudnionych pracowników, tak więc w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank będzie stosował proste, dające się realizować ograniczonymi zasobami, mechanizmy zarządzania ryzykiem operacyjnym.
2. Ustala się akceptowalny poziom ryzyka operacyjnego, rozumiany jako suma strat poniesionych z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego nie przekraczająca 50% utworzonego w danym roku wymogu kapitałowego.

§2

Istotnym elementem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest zarządzanie:

1. Bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego i informacji, którego podstawowe kierunki określa Polityka bezpieczeństwa informacji,
2. Kadrami, którego kierunki określa Polityka kadrowa.

§3

Na podstawie Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku sporządzana jest mapa ryzyka, w układzie macierzy bazylejskiej, której celem jest wskazanie obszarów funkcjonowania Banku, w których należy podjąć działania ograniczające występowanie istotnych strat spowodowanych przez incydenty ryzyka operacyjnego.

§4

Podstawowe działania powodujące ograniczanie skutków ryzyka operacyjnego to:

1. Zmiany organizacyjne,
2. Zmiany w strukturze zatrudnienia,
3. Szkolenia i prowadzenie innych działań edukacyjnych wobec pracowników i klientów ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień związanych z bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego i bezpieczeństwem korzystania z elektronicznych kanałów dostępu,
4. Zmiany w regulacjach, w tym zmiana procedur dotyczących kontroli wewnętrznej (opisane w Polityce zgodności),
5. Okresowa weryfikacja i wdrażanie polityki bezpieczeństwa, w tym ochrony systemów informatycznych, informacji oraz ochrony danych osobowych,
6. Wymiana sprzętu komputerowego,
7. Zakup i modernizacja oprogramowania,
8. Remonty,
9. Inne nakłady inwestycyjne mające na celu ograniczanie skutków ryzyka operacyjnego,
10. Doskonalenie kontroli wewnętrznej,
11. Podejmowanie działań określonych w Polityce bezpieczeństwa informacji,

12. Zapewnienie odpowiednich mechanizmów kontrolnych w obszarze bezpieczeństwa depozytów klientów,
13. Podejmowanie działań termomodernizacyjnych, energooszczędnych,
14. Modernizacja instalacji elektrycznej, wprowadzenie światłowodów, ocieplenia itp.,
15. Instalacja rozwiązań mających na celu oszczędności wody i prądu.

3. Ryzyko braku zgodności

Celem strategicznym w zakresie ryzyka braku zgodności jest stałe dążenie do minimalizowania skutków nieprzestrzegania zewnętrznych i wewnętrznych regulacji prawnych. Zapewnianie zgodności jest jednym z czterech ogólnych celów systemu kontroli wewnętrznej. W ramach tego celu Bank zapewnia, że jego działanie jest zgodne z przepisami prawa, zasadami etyki biznesowej, procedurami wewnętrznymi standardami branżowymi i wytycznymi organów nadzorczych.

§2.

Bank wyodrębnia komórkę do spraw zgodności, zapewnia jej odpowiednie usytuowanie w strukturze organizacyjnej Banku, określa w sposób formalny jej uprawnienia i obowiązki, jak również zapewnia niezależność oraz odpowiedni status jej pracownikom.

§3.

Zapewnienie zgodności, w ramach funkcji kontroli, obejmuje stosowanie mechanizmów kontrolnych, niezależne monitorowanie ich przestrzegania oraz raportowanie.

§4.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności obejmuje identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie oraz raportowanie o ryzyku braku zgodności przez komórkę do spraw zgodności. Bank zdefiniował ryzyko braku zgodności oraz opracował odpowiednie procedury i metodyki, tj. politykę i instrukcję, określające zakres informacji wykorzystywanych do identyfikacji ryzyka braku zgodności.

§5.

W ramach zarządzania ryzykiem braku zgodności Bank ocenia zidentyfikowane ryzyko braku zgodności poprzez pomiar ilościowy lub szacowanie jakościowe.

§6.

W ramach procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności Bank projektuje, wprowadza i stosuje, bazujące na ocenie ryzyka braku zgodności, mechanizmy kontroli ryzyka braku zgodności, mające na celu utrzymanie ryzyka braku zgodności na określonym poziomie.

§7.

W ramach procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności Bank monitoruje wielkość i profil ryzyka braku zgodności. Bank określa przy tym zakres testowania sposobu wdrożenia i przestrzegania mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności.

§8.

W ramach zarządzania ryzykiem braku zgodności Bank zapewnia przekazywanie, co kwartał, raportów do Zarządu Banku i Rady Nadzorczej dotyczących wyników identyfikacji, oceny, kontroli i monitorowania wielkości i profilu ryzyka braku zgodności.

§9.

Bank opracował zasady raportowania przez komórkę do spraw zgodności, odnośnie realizacji jej zadań, do Zarządu Banku i Rady Nadzorczej.

Polityka zgodności

§ 1

Zgodność (nazywana czasem z ang. compliance) w rozumieniu niniejszej Polityki oznacza zgodność działania Banku jako instytucji, a także zgodność działań podejmowanych przez osoby zatrudnione w Banku, członków organów Banku z obowiązującymi przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi Banku, standardami rynkowymi. Zgodność należy też rozumieć jako legalne i etyczne działanie na rzecz i w najlepszym interesie Banku.

Ryzyko braku zgodności jest to ryzyko rozumiane jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, w tym zasad ładu korporacyjnego.

§ 2

Zapewnianie zgodności jest jednym z czterech ogólnych celów systemu kontroli wewnętrznej. Bank powinien zapewniać zgodność poprzez funkcję kontroli oraz zarządzanie ryzykiem braku zgodności. W ramach tego celu Bank zapewnia, że jego działanie jest zgodne z przepisami prawa, zasadami etyki biznesowej, procedurami wewnętrznymi standardami branżowymi i wytycznymi organów nadzorczych.

§ 3

1. Pod Prezesa Zarządu podlega pracownik na Stanowisku ds. zgodności.
2. Z uwagi na jednoosobowe Stanowisko ds. zgodności – kierującym komórką ds. zgodności jest pracownik zatrudniony na tym stanowisku.
3. W celu ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem braku zgodności Bank wprowadza regulacje wewnętrzne, zawierające procedury zarządzania tym ryzykiem, tj.:
 - 1) Strategię zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Sejnach,
 - 2) Politykę zgodności, zawartą w Politykach rozwoju Banku Spółdzielczego w Sejnach,
 - 3) Regulamin funkcjonowania komórki ds. zgodności w Banku Spółdzielczym w Sejnach.

§ 4

1. Zapewnienie zgodności, w ramach funkcji kontroli, obejmuje stosowanie mechanizmów kontrolnych, niezależne monitorowanie ich przestrzegania oraz raportowanie, zgodnie z matrycą funkcji kontroli. W ramach przestrzegania obowiązujących przepisów prawa, regulacji wewnętrznych i standardów rynkowych każdy z pracowników Banku powinien stosować mechanizmy kontrolne i dokonywać niezależnego monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych, zgodnie z przypisanymi mu obowiązkami służbowymi.
2. W Banku funkcjonują mechanizmy kontroli wewnętrznej sprawowane przez osoby, które nie są powiązane personalnie.
3. Każdy z pracowników Banku ma za zadanie przestrzeganie zasad kontroli bieżącej, tj. stosowania

mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz przeprowadzanie kontroli przetwarzanych i generowanych dokumentów pod kątem ich zgodności z przepisami wewnętrznymi, zewnętrznymi oraz przyjętymi w Banku standardami postępowania.

4. Wszystkie osoby zajmujące stanowiska kierownicze w Banku mają obowiązek monitorowania stosowania mechanizmów kontrolnych pod kątem ryzyka braku zgodności.
5. Bank w swojej działalności stosuje zasady dobrej praktyki bankowej. Pracownicy Banku rzetelnie informują klientów o warunkach obsługi, regulacje Banku nie zawierają zapisów opartych na niedozwolonych praktykach.

§ 5

1. Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest w szczególności:

- 1) zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi.
- 2) źródło systemu wczesnego ostrzegania komórek odpowiedzialnych za tworzenie regulacji wewnętrznych o planowanych zmianach przepisów zewnętrznych.
- 3) zapewnienie wewnętrznej spójności regulacji obowiązujących w Banku.
- 4) minimalizowanie negatywnych skutków nie przestrzegania regulacji zewnętrznych, wewnętrznych oraz przyjętych standardów postępowania.
- 5) dostosowanie narzędzi informatycznych do zmieniających się przepisów zewnętrznych i wewnętrznych.
- 6) wprowadzenie zasad zarządzania ładem korporacyjnym w oparciu o regulację Komisji Nadzoru Finansowego, wytyczne Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego oraz Rekomendację „Z”.

2. Podstawowe obszary objęte zarządzaniem ryzykiem braku zgodności:

- 1) Zapewnienie zgodności,
- 2) Pomiar skutków.
3. Wszyscy pracownicy Banku są zobowiązani do przestrzegania przepisów wewnętrznych oraz przyjętych standardów postępowania.

4. W celu minimalizowania ryzyka braku zgodności w Banku podejmowane są działania o charakterze:

1) Organizacyjnym tj. przede wszystkim:

- a) Wdrożenie zasad pomiaru oraz monitorowania ryzyka braku zgodności. W tym celu Zarząd zapewnia odpowiednią do skali i złożoności działalności, zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną, dostosowaną do zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem braku zgodności. Zatwierdzona struktura organizacyjna powinna zapewniać unikanie konfliktów interesów, w tym konfliktów związanych z powiązaniami personalnymi. Zasady zarządzania konfliktem interesów zawarte są w Polityce w zakresie zarządzania ryzykiem konfliktu interesów w Banku Spółdzielczym w Sejnach.
- b) Zapewnienie niezależności funkcjonowania komórki ds. zgodności poprzez szczególny tryb zatrudniania i zwalniania pracownika Komórki ds. zgodności tj. opiniowanie ww. działań przez Radę Nadzorczą, co ma min. za zadanie ochronę pracownika Komórki ds. zgodności przed nieuzasadnionym zwolnieniem. Szczególny tryb wynagradzania tj. kontrola poziomu wynagradzania pracowników Komórki ds. zgodności przez Radę Nadzorczą. Informowanie Komisji Nadzoru Finansowego o zmianie na stanowisku kierującego Komórką ds. zgodności wraz z podaniem przyczyny zmian. Zatwierdzanie przez Radę Nadzorczą kandydata na stanowisko kierującego komórką ds. zgodności.

2) Proceduralnym tj. w szczególności:

- a) opracowanie i wdrożenie odpowiednich regulacji wewnętrznych, okresowa ich weryfikacja, przeprowadzenie szkoleń wśród pracowników oraz wprowadzenie mechanizmów kontrolnych.

- b) Prowadzenie postępowań wyjaśniających według schematu:
 - a. Śledzenie przepisów zmian przepisów zewnętrznych, obejmujących Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego, Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów, Ustawy właściwe dla banków, Rekomendacje nadzorcze i Stanowiska KNF.
 - b. Informowanie właścicieli regulacji oraz członków zarządu o planowanych zmianach,
 - c. Wymaganie informacji od właścicieli regulacji w sprawie planowanych zmian w regulacjach wewnętrznych w związku z zapowiedzią zmian w regulacjach zewnętrznych,
 - d. Przygotowanie informacji dla Zarządu i Rady Nadzorczej w sprawie planowanych istotnych zmian regulacji.
- c)
 - 3) Kontrolnym tj.
 - a. ujęcie w procedurach funkcji kontroli zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem braku zgodności,
 - b. wdrożenie mechanizmów kontrolnych w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności

§ 6

- 1. Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku obejmuje:
 - 1) identyfikację – poprzez analizę: przepisów prawa, regulacji wewnętrznych, rejestrów prowadzonych w Banku, informacji uzyskanych od innych komórek organizacyjnych, ustaleń dokonanych przez komórkę ds. zgodności w ramach weryfikacji bieżącej oraz testowania, wyników wewnętrznych postępowań wyjaśniających, nieprawidłowości zidentyfikowanych w ramach wszystkich trzech linii obrony, informacji pochodzących z anonimowego kanału powiadamiania naruszeń, ustaleń wynikających z czynności nadzorczych wykonywanych przez upoważnione instytucje;
 - 2) ocenę ryzyka – poprzez pomiar ilościowy lub szacowanie jakościowe;
 - 3) kontrolę ryzyka - projektowanie i wprowadzanie, bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności, mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
 - 4) monitorowanie – wielkości i profilu ryzyka braku zgodności, po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności,
 - 5) raportowanie - na temat ryzyka braku zgodności – do Zarządu, Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej.
- 2. Komórka do spraw zgodności jest odpowiedzialna za realizację procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności w procesach funkcjonujących w banku, przeprowadzanego na podstawie Regulaminu funkcjonowania komórki do spraw zgodności oraz procedur i metodyk.
- 3. Zarządzanie ryzykiem braku zgodności jest prowadzone w oparciu o roczny plan działań komórki do spraw zgodności oraz procedury i metodyki zarządzania tym ryzykiem.

§ 7

- 1. Nieprzestrzeganie przez Bank przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych i wytycznych regulatorów mogą spowodować, w szczególności:
 - a) skutki finansowe w postaci kar, grzywien, odszkodowań, rezerw skutkujących bezpośrednią stratą finansową,
 - b) skutki niefinansowe – w postaci utraty reputacji, pogorszenie wizerunku Banku o sile oddziaływania dużo bardziej dotkliwej niż straty finansowe.
- 2. W celu usunięcia nieprawidłowości w zakresie braku zgodności, wykrytych przez system kontroli wewnętrznej, Bank określa środki naprawcze i dyscyplinujące:
 - a) Do środków naprawczych należy w szczególności projektowanie nowych i aktualizacja dotychczasowych mechanizmów kontrolnych (np. zmiana procedury, modyfikacja poszczególnych procesów, szkolenia).
 - b) Zaś środki dyscyplinujące to upomnienia, nagany ze zwolnieniem włącznie.

§ 8

W celu ograniczenia zmaterializowania się ryzyka braku zgodności Bank podejmuje działania polegające na:

1. opracowaniu regulacji dotyczących funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem braku zgodności,
2. opracowaniu i wdrożeniu regulacji wewnętrznych dostosowanych do zmieniających się regulacji zewnętrznych.
3. tworzeniu kultury organizacyjnej, zorientowanej na właściwe postępowanie z ryzykiem,
4. zapewnianiu skutecznej kontroli zgodności.
5. doskonaleniu procedur zarządzania ryzykiem braku zgodności.
6. organizacji szkoleń dla pracowników oraz członków Rady Nadzorczej w zakresie przestrzegania regulacji wewnętrznych oraz przyjętych standardów postępowania.
7. wdrożeniu mechanizmów kontrolnych w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności.
8. realizacji zaleceń audytu, zaleceń po kontroli KNF /innych instytucji nadzorczych.
9. dostosowaniu narzędzi informatycznych do zmian przepisów.

§ 9

Niniejsza Polityka podlega corocznej weryfikacji dokonywanej przez komórkę ds. zgodności w celu jej dostosowania do zmian profilu ryzyka Banku i otoczenia gospodarczego oraz regulacyjnego, w którym Bank działa.

4. Ryzyko stopy procentowej

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie relacji przychodów i kosztów odsetkowych oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem stopy procentowej obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

1. zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów oprocentowanych w celu ograniczania ryzyka bazowego oraz ryzyka przeszacowania,
 2. podejmowanie odpowiedniej polityki cenowej (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej oraz dochodowego portfela kredytowego w celu wypracowania odpowiednich marż,
 3. codzienna realizacja polityki stóp procentowej w procesie sprzedaży produktów bankowych.
- Cele szczegółowe zawarte są w Politykach rozwoju Banku.

1. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz marżą odsetkową opiera się na :
 - a) analizie obecnego oraz prognozowanego kształtowania się stóp procentowych na rynku międzybankowym,
 - b) analizach narażenia Banku na ryzyko stóp procentowych oraz analizach oprocentowania produktów Banku,
 - c) prognozach kształtowania się przyszłego wyniku odsetkowego,
 - d) dostępności produktów aktywnych i pasywnych,
 - e) przestrzeganiu ustalonych limitów,
 - f) realizowaniu celów przyjętych w strategii Banku.
2. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz marżą odsetkową odbywa się poprzez:
 - a) kształtowanie oprocentowania aktywów i pasywów,

- b) wydłużanie aktywów bądź pasywów poprzez szersze zastosowanie instrumentów o stałej stopie procentowej,
 - c) skracanie aktywów bądź pasywów poprzez zwiększanie udziału instrumentów o zmiennej stopie procentowej,
 - d) zmianę długości zapadalności aktywów o oprocentowaniu stałym,
 - e) zwiększenie liczby umów z klauzulą możliwej zmiany oprocentowania,
 - f) zmniejszeniu lub zwiększeniu zaangażowania w aktywach mniej wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
 - g) zmianę strategii kredytowej.
3. Kształtowanie poziomu oprocentowania produktów oferowanych przez Bank uwzględnia:
- a) analizę oprocentowania produktów u konkurencji i na rynku międzybankowym,
 - b) wpływ zmiany oprocentowania na inne ryzyka Banku,
 - c) strategię działania i rozwoju Banku,
 - d) marże realizowane na poszczególnych produktach.
4. Istotnym elementem ograniczania ryzyka stopy procentowej jest zwiększanie udziału przychodów pozaodsetkowych w przychodach ogółem między innymi poprzez sprzedaż produktów generujących opłaty i prowizje, w tym produktów elektronicznych.
5. Podstawowe wskaźniki charakteryzujące poziom (profil) ryzyka stopy procentowej są określane w założeniach do planu ekonomiczno – finansowego.
6. Bank w oparciu o przeprowadzane testy warunków skrajnych przeprowadza symulację wyniku finansowego w przyszłości.
7. Bank bada wpływ istotnego wzrostu stóp procentowych na spłacalność kredytów oraz informuje klientów o wzroście ryzyka związanego ze wzrostem rynkowych stóp procentowych.
- Akceptowalny poziom ryzyka stopy procentowej został określony w Strategii rozwoju .

Polityka zarządzania ryzykiem stopy procentowej

§1

Celem polityki zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest minimalizacja ryzyka związanego z możliwością wystąpienia niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na wynik finansowy Banku. W związku z powyższym Bank identyfikuje podstawowe zagrożenia związane z ryzykiem stopy procentowej, z jednoczesnym zastosowaniem odpowiednich metod zarządzania mających na celu eliminację zagrożeń nierównomiernej reakcji różnych pozycji bilansowych na zmiany stóp procentowych a przez to na zmiany przychodów i kosztów.

§2

W celu zapewnienia realizacji wyniku z tytułu odsetek, Bank zmienia swoje narażenie na ryzyko stopy procentowej za pomocą określonych metod tj.:

- 1. inwestowania (głównie poprzez sterowanie terminami zapadalności lokat o stałym oprocentowaniu deponowanych w Banku Zrzeszającym),
- 2. kredytowania (ustalanie parametrów produktów kredytowych),
- 3. finansowania zewnętrznego (polityką depozytową),
- 4. ustalania oprocentowania,
- 5. zarządzania terminami przeszacowania stóp procentowych dla poszczególnych pozycji bilansu.

6. udzielanie detalicznych kredytów hipotecznych oprocentowanych stałą oraz okresowo stałą stopą procentową
7. Zarządzanie spreadem w ryzyku stopy procentowej.

§3

W procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej Bank podejmuje następujące działania:

1. prowadzi monitoring kształtowania się najważniejszych rynkowych stóp procentowych,
2. analizuje kształtowanie się oprocentowania własnych produktów bankowych na tle stóp rynkowych oraz oferty konkurencyjnych banków i instytucji kredytowych na lokalnym rynku usług finansowych,
3. zarządza poszczególnymi grupami aktywów i pasywów w taki sposób, aby zapewnić realizację optymalnej, w danych warunkach, wysokości marży odsetkowej Banku.
4. przeprowadza testy warunków skrajnych, tj. analizuje wpływ szokowych zmian stóp procentowych (tj. o 200, 250 pkt. bazowych) na wartość ekonomiczną kapitału.
5. ocenia wpływ odwrócenia krzywej dochodowości na skutek zmiany rynkowych stóp procentowych na wartość ekonomiczną kapitału, zgodnie z wytycznymi EBA w tym zakresie.
6. ocenia wpływ zmiany nowelizacji Rekomendacji S na ryzyko stopy procentowej.

§4

W przypadku zniżających rynkowych stóp procentowych Bank kształtuje rozmiar i znak niedopasowania w kierunku wielkości ujemnej, podejmując następujące działania:

1. skraca terminy pozyskiwanych środków oprocentowanych stałą stopą,
2. wydłuża terminy środków lokowanych w Banku Zrzeszającym oprocentowanych stałą stopą,
3. rozbudowuje portfel kredytów o stałym oprocentowaniu (w ramach ustanowionych limitów ograniczających ryzyko stopy procentowej),
4. dokonuje weryfikacji polityki kalkulacji cen kredytów, poprzez zwiększanie udziału marży stałej w stosunku do stóp bazowych przy ustalaniu stóp nominalnych,
5. dokonuje weryfikacji cen depozytów o stałym oprocentowaniu, poprzez preferowanie depozytów o krótszych terminach wymagalności.

§5

W przypadku zwiększających rynkowych stóp procentowych Bank kształtuje rozmiar i znak niedopasowania w kierunku wielkości dodatniej, podejmując następujące działania:

1. wydłuża terminy pozyskiwanych środków oprocentowanych stałą stopą,
2. skraca terminy lokowanych środków w Banku Zrzeszającym oprocentowanych stałą stopą,
3. ogranicza portfel kredytów o stałym oprocentowaniu,
4. zmniejsza udział stałej marży odsetkowej w relacji do stóp bazowych, przy kalkulowaniu stóp nominalnych oprocentowania kredytów.
5. dokonuje weryfikacji cen depozytów o stałym oprocentowaniu, poprzez preferowanie depozytów o dłuższych terminach wymagalności.

§6

W związku z aktualnym stanem rynkowych stóp procentowych Bank będzie prowadził następujące działania:

1. na bieżąco będą monitorowane stopy procentowe oferowane przez banki konkurencyjne,

2. Bank będzie dbał o zmniejszanie udziału lokat średnio i długoterminowych o stałym oprocentowaniu,
3. Będzie oferował kredyty o zmiennym, stałym lub okresowo zmiennym oprocentowaniu na 5 lat zgodnie z rekomendacją S,
4. Bank będzie dążył do zwiększania udziału przychodów z opłat i prowizji.

5. Ryzyko płynności

Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem płynności obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów, ze szczególnym uwzględnieniem aktywów długoterminowych,
- 2) podejmowanie działań (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej.
- 3) utrzymanie miar płynności w tym miar określonych w Rozporządzeniu UE. Cele szczegółowe zawarte są w Polityce zarządzania ryzykiem płynności oraz w Polityce Handlowej (inaczej w Planie działań marketingowych), stanowiącej element Polityk rozwoju Banku

Cele szczegółowe zawarte są Polityce rozwoju Banku.

Odpowiednia struktura aktywów:

1. Realizacja strategii zarządzania płynnością następuje poprzez równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku.
2. Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku ma charakter skonsolidowany i całościowy. Oznacza to zarządzanie płynnością złotową i walutową, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku.
3. Struktura posiadanych przez Bank aktywów powinna umożliwiać elastyczne dostosowywanie się do potrzeb płynnościowych. W tym celu Bank dywersyfikuje swoje aktywa według następujących kryteriów:
 - a) płynności,
 - b) bezpieczeństwa,
 - c) rentowności.
4. Istotnym warunkiem utrzymania płynności w przyszłości jest zarządzanie płynnością długoterminową. Bank bada strukturę pasywów długoterminowych powiązaną ze strukturą aktywów długoterminowych i ustala limity zaangażowania w aktywa długoterminowe, określone w Instrukcji zarządzania ryzykiem płynności.

Budowa stabilnej bazy depozytowej:

1. Bank zakłada utrzymanie dotychczasowej struktury depozytów przyjętych od klientów Banku, gdzie głównym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów niefinansowych, ludności i budżetu.
2. Celem Banku jest wydłużenie średniego terminu wymagalności przyjmowanych depozytów, tak aby Bank mógł otwierać, po stronie aktywnej, pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym. Bank będzie dążył do takiego konstruowania produktów depozytowych, aby było to optymalne pod kątem ryzyka płynności. Zarządzanie

bazą depozytową Banku poprzez przyjęty limit koncentracji zakłada ograniczenia w zakresie uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania.

3. Bank bada zachowania rynku, w tym poziom cen w celu utrzymania konkurencyjnej oferty.
4. Bank przeprowadza testy warunków skrajnych, opisane w Instrukcji zasady zarządzania płynnością.
5. Bank prowadzi aktywną politykę cenową (polityka stóp procentowych) zapewniającą pozyskanie depozytów.
6. Bank prowadzi działania marketingowe (w tym działania inicjowane w ramach Zrzeszenia) opisane w Strategii rozwoju oraz w Założeniach do planu, mające na celu zwiększanie bazy depozytowej.

Utrzymanie nadzorczych miar płynności:

1. Z punktu widzenia zarządzania płynnością Banku najważniejsza jest analiza poziomu płynności w ujęciu krótko- i średnioterminowym. W celu posiadania pełnej oceny strukturalnej posiadanych aktywów i pasywów dokonuje się analizy w poszczególnych przedziałach czasowych.
2. Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez stosowanie systemu limitów oraz odpowiednie kształtowanie struktury posiadanych aktywów i pasywów.
3. Bank dokonuje identyfikacji wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności. W zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia utraty płynności Bank postępuje według określonych procedur awaryjnych.
4. Bank systematycznie bada i przestrzega nadzorczych miar płynności określonych w odpowiedniej uchwale Komisji Nadzoru Finansowego.
5. Bank może regulować swoją płynność płatniczą poprzez wykorzystywanie szeregu instrumentów oferowanych przez Bank Zrzeszający. Po stronie aktywnej są to przede wszystkim rachunki bieżące i lokaty terminowe, które charakteryzują się wysoką płynnością. Po stronie pasywnej jest to kredyt w rachunku bieżącym, lokaty płynnościowe oraz inne kredyty celowe oferowane przez Bank Zrzeszający. Płynne finansowanie swoich klientów Bank może prowadzić poprzez system współfinansowania konsorcjalnego z Bankiem Zrzeszającym. Celem poprawy płynności, Bank może przeprowadzać z Bankiem Zrzeszającym transakcje sprzedaży wierzytelności.

Akceptowalny poziom ryzyka płynności został określony w Strategii rozwoju.

§1

Polityka płynności zawiera opis działań mających na celu zapewnienie zgodności procedur Banku z zapisami rekomendacji nadzorczych, w tym Rekomendacji P, zapisów Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z 6 marca 2017 roku, z postanowieniami ustawy Prawo bankowe dotyczącymi płynności finansowej banku, Rozporządzenia 575/2013 Unii Europejskiej z dnia 26 czerwca 2013 roku oraz rozporządzeń delegowanych UE, ze szczególnym uwzględnieniem uchwały 61/2015 UE - w zakresie wiążących Banki norm płynności.

§2

Zasady zarządzania płynnością w Banku są zawarte w Instrukcji zasady zarządzania płynnością, która podlega corocznemu przeglądowi pod kątem zmian:

1. przepisów zewnętrznych,
2. w strukturze organizacyjnej Banku,
3. w strukturze bilansu,
4. planowanej działalności.

§3

Zatwierdzone przez Zarząd procedury zarządzania ryzykiem płynności zawierają:

1. W zakresie identyfikacji ryzyka zasady:

- a) określania potrzeb płynnościowych banku i źródeł płynności dostępnych w celu zaspokojenia tych potrzeb w kontekście struktury prawno – organizacyjnej (np. posiadanie oddziałów zagranicznych lub zagranicznych spółek zależnych), specyfiki działalności banku, asortymentu produktów,
- b) struktury bilansu i profili przepływów środków pieniężnych związanych ze zobowiązaniami bilansowymi i pozabilansowymi,
- c) określania zapotrzebowania na płynność generowanego przez istotne linie biznesowe,
- d) określania zapotrzebowania na płynność zarówno w normalnych warunkach rynkowych, jak i w warunkach kryzysowych, które mogą dotyczyć wyłącznie banku, całego rynku lub kombinacji tych sytuacji,
- e) określania pozycji w zakresie ryzyka płynności dla:
 - przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu aktywów i pasywów,
 - źródeł ryzyka nieoczekiwanego zapotrzebowania na płynność i wartości progowych związanych z pozycjami pozabilansowymi,
 - walut, w których bank prowadzi działalność,
- f) dokonywania pomiaru ryzyka płynności wraz z określeniem narzędzi pomiaru ryzyka płynności,
- g) zarządzania ryzykiem koncentracji płynności, zapewniające dywersyfikację źródeł i okresu finansowania oraz uwzględniające potrzebę dywersyfikacji aktywów płynnych,

2. W zakresie akceptacji oraz ograniczania ryzyka płynności zasady:

- a) określania spójnej z apetytem na ryzyko banku tolerancji ryzyka płynności,
- b) uwzględniania ryzyka wynikającego z zasięgu i zróżnicowania obsługiwanych rynków oraz oferowanych produktów,
- c) uwzględniania uwarunkowań występujących w jurysdykcjach, w których prowadzona jest działalność oraz wymagań nadzorczych w państwie macierzystym i w krajach goszczących,
- d) uwzględniania wszelkich prawnych, nadzorczych i operacyjnych ograniczeń w zakresie transferu środków,
- e) uwzględniania wpływu innych rodzajów ryzyka, w tym ryzyka kredytowego, rynkowego, operacyjnego i reputacyjnego na ryzyko płynności,
- f) przeprowadzania testów warunków skrajnych, badających wpływ zmiany zarówno czynników wewnętrznych, jak i systemowych (oddzielnie, jak i łącznie) na możliwość utrzymania płynności przez bank, w tym szczegółowe zasady:
 - projektowania testów warunków skrajnych,
 - ustalania założeń testów warunków skrajnych,
 - ustalania zakresu testów warunków skrajnych,
 - wykorzystywania rezultatów testów warunków skrajnych,
 - dokonywania przeglądów testów warunków skrajnych,
- g) opracowywania planów awaryjnych płynności,
- h) zabezpieczania, w tym szczegółowe zasady:
 - oceny dopuszczalności zabezpieczeń,
 - dywersyfikacji zabezpieczeń,
 - monitorowania zabezpieczeń,
- i) zarządzania zabezpieczeniami w ciągu dnia,
- j) zabezpieczania poprzez utrzymywanie nadwyżki nieobciążonych, wysokiej jakości aktywów płynnych, w szczególności określania jej składu, wielkości i zbywalności,

- k) uwzględniania wpływu systemu czynników motywujących do podejmowania decyzji biznesowych przyczyniających się do powstawania ryzyka płynności w obszarze poszczególnych, istotnych linii biznesowych,
3. W zakresie monitorowania i kontroli ryzyka płynności zasady:
- a) monitorowania i kontroli ekspozycji na ryzyko płynności i zapotrzebowania na finansowanie grupy jako całości oraz na poziomie poszczególnych podmiotów grupy kapitałowej zgodnie z oszacowanym ryzykiem,
 - b) zarządzania swoimi pozycjami i rodzajami ryzyka płynności śróddziennej w celu zapewnienia bieżącego wykonywania przez bank zobowiązań płatniczych i rozliczeniowych – zarówno w warunkach normalnych, jak i w warunkach skrajnych,
 - c) raportowania na temat sytuacji w zakresie ryzyka płynności, w tym raportowania wyników testów warunków skrajnych, testów odwróconych.

§4

W kolejnych latach planowany jest wzrost sprzedaży kredytów, depozytów oraz rachunków bieżących. Sprzedaż rachunków oraz depozytów ma na celu przede wszystkim utrzymanie stabilnej bazy depozytowej zgodnej z wymogami Rozporządzenia UE. Zapewnienie stabilnej bazy depozytowej jest jednym z narzędzi realizacji istotnego celu strategicznego Banku, jakim jest zapewnienie płynności.

§5

Realizacja strategii zarządzania płynnością następuje poprzez równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku. Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku ma charakter skonsolidowany i całościowy. Oznacza to zarządzanie płynnością złotową, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku.

§6

Struktura posiadanych przez Bank aktywów powinna umożliwiać elastyczne dostosowywanie się do potrzeb płynnościowych. W tym celu Bank dywersyfikuje swoje aktywa według następujących kryteriów:

1. płynności,
2. bezpieczeństwa,
3. rentowności.

§7

Plany awaryjne określają różne sytuacje kryzysowe mogące wystąpić w działalności Banku, harmonogramy działań, procedury postępowania, system informacji dla kierownictwa, oraz komórki/stanowiska odpowiedzialne za wdrożenie planu awaryjnego. Za koordynację działań związanych z uruchomieniem planu awaryjnego odpowiedzialny jest Prezes Zarządu. Przynajmniej raz w roku podaje się regularnemu testowaniu plany awaryjne:

1. Plan awaryjny w przypadku utraty możliwości regulowania zobowiązań Banku z rachunku bieżącego w dniu operacyjnym

Bank spółdzielczy może regulować swoją płynność płatniczą poprzez wykorzystywanie szeregu instrumentów oferowanych przez Bank Zrzeszający, tj.:

- 1) limit kredytu w rachunku bieżącym,
- 2) kredyt techniczny,
- 3) limit lokat płynnościowych,
- 4) Bank może korzystać w określonych w umowie ochronie sytuacjach z wsparcia z funduszu pomocowego

/ zabezpieczającego płynność w ramach zawartej umowy SSOZ Banku BPS.

5) Bank może skorzystać z depozytu obowiązkowego.

2. Plan awaryjny Banku na wypadek kryzysu płynności wewnątrz Banku.

Niniejszy plan awaryjny podlega wdrożeniu w przypadku:

- a. Masowego podejmowania zdeponowanych środków przez klientów Banku (powyżej 20% w porównaniu do m-ca poprzedniego).
 - b. Załamania terminowości spłat należności kredytowych z uwagi na nieoczekiwane pogorszenie się sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorców.
 - c. Wystąpienia klęski żywiołowej na terenie działalności Banku.
 - d. W pozostałych przypadkach, gdy zaistnieje radykalne naruszenie poziomu kredytów i depozytów.
- 1) W przypadku stwierdzenia okoliczności, wyżej wymienionych, Zarząd Banku na posiedzeniu, zwołanym w okresie nie dłuższym jak 2 dni od wystąpienia zagrożeń, przyjmuje strategię działania banku:
 - a. Określa zadania mające na celu zapobieganie masowemu wycofywaniu depozytów;
 - b. Podejmuje działania, które mają zintensyfikować spłatę kredytów, w ramach unormowań przewidywanych tak w prawie bankowym jak i też w danej umowie kredytowej;
 - c. Monitoruje płynność każdego dnia
 - 2) W sferze realizacji przyjętej strategii działania Komitet Zarządzania Ryzykami wraz z Zarządem Banku uwzględni:
 1. Możliwość zasilenia finansowego przez Bank Zrzeszający lub SSOZ Banku BPS (skorzystanie z depozytu obowiązkowego);
 2. Możliwość zasilenia finansowego przez członków Banku w drodze podjęcia stosownej uchwały przez Zebranie Przedstawicieli Banku zwołane w trybie nadzwyczajnym przez Zarząd Banku;
 3. Możliwość złożenia stosownego wniosku do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego w celu uzyskania dodatkowych środków na rozładowanie zapotrzebowania na wycofywane depozyty.
 - 3) W sferze administracyjno-informatycznej Zarząd Banku:
 - a. Wdraża w jak najszerszym stopniu system informacji dla klientów Banku poprzez redagowanie stosownych komunikatów w prasie lokalnej oraz poprzez wywieszki w banku;
 - b. Współdziała z właściwymi organami terenowymi administracji samorządowej i rządowej.

3. Plan awaryjny Banku w przypadku niedotrzymania poziomu limitów.

Na posiedzeniu Zarząd Banku podejmuje działania zmierzające do nie przekroczenia nadzorczych miar płynności.

- 1) W przypadku przekroczenia limitu wewnętrznego dotyczącego współczynnika M1 wprowadza się następujące działania:
 - a. skrócenie terminów zapadalności posiadanych lokat zdeponowanych w podmiotach finansowych do 30 dni;
 - b. wprowadzenie nowych produktów depozytowych w celu zwiększenia poziomu bazy depozytowej Banku;
 - c. pozyskanie depozytów długoterminowych od podmiotów finansowych i zdeponowanie ich z terminem zapadalności do 30 dni;
 - d. podpisanie umowy o kredyt w rachunku bieżącym Banku z Bankiem Zrzeszającym;
 - e. pozyskanie innych zobowiązań pozabilansowych otrzymanych, które można zaliczyć do podstawowej lub uzupełniającej rezerwy płynności;
 - f. ograniczenie akcji kredytowej;
 - g. sprzedaż części portfela kredytowego.
 - h. skorzystanie z depozytu obowiązkowego;
- 2) W przypadku przekroczenia limitu wewnętrznego dotyczącego współczynnika M3i M4 wprowadza się następujące działania:
 - a. ograniczenie wydatków inwestycyjnych powodujących zwiększenie stanu posiadanych aktywów trwałych;
 - b. zmniejszenie wartości innych pozycji aktywnych zaliczanych do aktywów niepiętnych;
 - c. sprzedaż a następnie przyjęcie w leasing posiadanych aktywów trwałych;

- d. zwiększenie poziomu funduszy własnych Banku – pozyskanie pożyczki podporządkowanej.
- e. Pozyskanie środków obcych stabilnych od osób fizycznych w postaci depozytów terminowych,

4. Plan awaryjny w przypadku niedotrzymywania poziomu wewnętrznych limitów ostrożnościowych

Na posiedzeniu Zarząd Banku podejmuje działania zmierzające do przywrócenia poziomu wskaźników obrazujących sytuację płynnościową Banku powyżej/poniżej ustalonych limitów ostrożnościowych, a w szczególności:

- 1) skrócenie terminów zapadalności posiadanych lokat zdeponowanych w podmiotach finansowych;
- 2) wprowadzenie nowych produktów depozytowych w celu zwiększenia poziomu bazy depozytowej Banku;
- 3) wprowadzenie długoterminowych produktów depozytowych o podwyższonej stabilności, mające na celu podniesienie wskaźników osadu (zmniejszenie depozytów niestabilnych);
- 4) pozyskanie depozytów długoterminowych od podmiotów finansowych;
- 5) podpisanie umowy o kredyt w rachunku bieżącym Banku z Bankiem Zrzeszającym;
- 6) pozyskanie innych zobowiązań pozabilansowych otrzymanych, które poprawią kształtowanie się wskaźników płynnościowych;
- 7) ograniczenie akcji kredytowej;
- 8) sprzedaż części portfela kredytowego;
- 9) ograniczenie wydatków inwestycyjnych powodujących zwiększenie stanu posiadanych aktywów trwałych;
- 10) zwiększenie poziomu funduszy własnych Banku – pozyskanie pożyczki podporządkowanej.

Wprowadzenie odpowiednich działań jest uzależnione od okresu występowania przekroczeń (przekroczenia mogą występować na skutek sezonowego, krótkoterminowego pogorszenia wskaźników płynnościowych wynikających z normalnej działalności Banku) jak również od rodzaju wskaźnika, który nie spełnia ustalonych limitów wewnętrznych.

4. Plan awaryjny Banku na wypadek kryzysu płynności całego systemu bankowego

- 1) W przypadku wystąpienia kryzysu płynności w całym sektorze bankowym, Zarząd Banku na posiedzeniu, zwołanym w okresie nie dłuższym jak 2 dni od wystąpienia zagrożeń, przyjmuje strategię działania banku:
 - a. Określa zadania mające na celu zapobieganie masowemu wycofywaniu depozytów;
 - b. Podejmuje działania, które mają zintensyfikować spłatę kredytów, w ramach unormowań przewidzianych tak w prawie bankowym jak i też w danej umowie kredytowej;
 - c. Monitoruje płynność każdego dnia.
- 2) W sferze realizacji przyjętej strategii działania Zarząd Banku uwzględnia:
 - a. Możliwość zasilenia finansowego przez Bank Zrzeszający;
 - b. Możliwość zasilenia finansowego przez członków Banku w drodze podjęcia stosownej uchwały przez Zebranie Przedstawicieli Banku zwołane w trybie nadzwyczajnym przez Zarząd Banku;
 - c. Możliwość złożenia stosownego wniosku do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego w celu uzyskania dodatkowych środków na rozładowanie zapotrzebowania na wycofywane depozyty.
- 3) W sferze administracyjno-informatycznej Zarząd Banku:
 - a. Wdraża w jak najszerszym stopniu system informacji dla klientów Banku poprzez redagowanie stosownych komunikatów w prasie lokalnej oraz poprzez wywieszki w banku;
 - b. Współdziała z właściwymi organami terenowymi administracji samorządowej i rządowej.
- 4) Niezależnie od działań wskazanych w punktach 1), 2), 3), 4) Bank wstrzymuje wypłatę depozytów na niezbędny okres, uwzględniając terminy spłaty kredytów.
- 5) Jednocześnie Bank intensyfikuje działania windykacyjne w stosunku do kredytobiorców, których kredyty są zagrożone (przetrimowane).
- 6) Bank opracowuje szczegółowy harmonogram wypłaty depozytów, przy uwzględnieniu zapadalności przyjętych dla kredytów.

1. Zakres przeprowadzania testów warunków skrajnych w Banku jest współmierny do charakteru, rozmiaru i skali działalności banku, złożoności modelu biznesowego oraz profilu ryzyka.
2. Testy warunków skrajnych (ich założenia i scenariusze) podlegają przeglądowi co najmniej raz w roku, a w przypadku istotnej zmiany warunków rynkowych, lub skali prowadzonej działalności częściej.
3. Testy warunków skrajnych badających wpływ zmiany zarówno czynników wewnętrznych, jak i systemowych (oddzielnie, jak i łącznie) na możliwość utrzymania płynności przez Bank, sporządza się według poniższych zasad:
 - 1) Projektowania testów warunków skrajnych:
 - a. projektowanie testu warunków skrajnych polega na określeniu głównych cech jakie ma spełniać,
 - b. w procesie projektowania testów warunków skrajnych uwzględnia się możliwe interakcje pomiędzy rodzajami ryzyk.
 - 2) Ustalania założeń testów warunków skrajnych:
 - a. ustalenie założeń testu polega na określeniu konserwatywnych i rygorystycznych założeń, które mimo tego, że nie wystąpiły nigdy w Banku mogą mieć miejsce,
 - b. przy ustalaniu założeń winno się kierować tym, aby rzetelnie przedstawiały mogące się pojawić zagrożenia bez względu na bieżącą sytuację płynnościową Banku.
 - 3) Ustalania zakresu testów warunków skrajnych:
 - a. określenie wykazu testów, oraz zakresu ich sporządzania obrazujących sytuacje skrajne dla wielu aspektów mogących mieć wpływ na sytuację płynnościową Banku.
 - 4) Wykorzystywania rezultatów testów warunków skrajnych:
 - a. wyniki testów warunków skrajnych winny być szczegółowo omówione i analizowane przez stowarzyszenie ds. zarządzania ryzykami i analiz, Zarząd Banku jak również o ich rezultatach winna być informowana Rada Nadzorcza,
 - b. rezultaty testów warunków skrajnych winny być brane pod uwagę przy ustalaniu i weryfikacji tzw. apetytu na ryzyko poprzez odpowiednie kształtowanie limitów ostrożnościowych ustalonych w Banku,
 - c. bardzo wnikliwie winny być analizowane przyczyny niespełniania przez Bank założeń ustalonych w testach,
 - d. wyniki testów warunków skrajnych winny być wykorzystywane w procesie zarządzania ryzykiem, a w szczególności w ramach awaryjnych planów płynności oraz w procesie planowania strategicznego banku.
 - 5) Dokonywania przeglądów testów warunków skrajnych:
 - a. przegląd i aktualizacja zarówno cech testu jak i jego założeń winna być dokonywana przynajmniej raz w roku i powinna obejmować przegląd trafności założeń, wyników testów pod kontem przestrzegania przyjętych limitów – założeń minimalnych,
 - b. szczególnie ważne jest dokonywanie analizy przekroczeń założeń minimalnych testów. Należy wówczas poddać ocenie trafność i rygorystyczność przyjętych założeń.
 - c. przegląd ma również na celu dostosowanie założeń testów warunków skrajnych do zmian warunków zachodzących zarówno wewnątrz Banku (znacząca zmiana skali prowadzonej działalności i skali ryzyka), jak i zewnętrznych.
4. Na podstawie zmian Rekomendacji „P” Rada Nadzorcza Banku zatwierdza założenia przeprowadzania testów warunków skrajnych, dokonywanych z częstotliwością kwartalną które obejmuje następujące scenariusze:
 - 1) Wewnętrzny
 - a. *Relacja posiadanych aktywów płynnych do aktywów ogółem.*
Bank przyjmuje, że będzie utrzymywał miarę płynności (współczynnik udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem) na poziomie min. 0,20. W wyniku utraty zaufania uczestników rynku do banku następuje 20 % spadek bazy depozytowej, czyli podmiotów finansowych i niefinansowych, w tym małych i średnich przedsiębiorstw oraz podmiotów instytucji rządowych i samorządowych. Wyliczenie polega na dokonaniu analizy sytuacji szokowej zakładającej spadek bazy depozytowej, przy jednoczesnej potrzebie utrzymania wskaźnika aktywów płynnych

do aktywów ogółem na poziomie minimum 0,20. Przy wyliczeniu ustala się kwotę brakujących aktywów płynnych i wyznacza koszty ich pozyskania jako iloczyn brakującej kwoty i różnicy oprocentowania środków pożyczanych i lokowanych w Banku zrzeszającym.

- b. *Odwrócony test szokowej niekorzystnej zmiany aktywów, a zwłaszcza istotnego pogorszenia się portfela kredytowego, w tym braku obsługi zadłużenia przez dużych kredytobiorców*
Bank przyjmuje, że będzie utrzymywał wskaźnik luki skumulowanej minimum 1 pomimo braku obsługi kredytów zapadalnych do 1 miesiąca. Wyliczenie polega na przeklasyfikowaniu do należności zagrożonych kredytów zapadalnych do 1 miesiąca i wyliczeniu wskaźnika luki skumulowanej.

2) Systemowy

Zła sytuacja w zakresie płynności wewnątrz Banku

Zakłada się że płynność Banku będzie zachowana powyżej 60 dni. W stosunku do przyływów, zakłada się, że w każdy dzień zapadają lokaty własne Banku zgodnie z terminarzem. Dodatkowo w pierwszym dniu Bank wykorzystuje środki z kasy banku, 3 dnia sprzedane zostają jednostki uczestnictwa, 7 dnia następuje sprzedaż obligacji skarbowych i bonów pieniężnych, 12 dnia pozostałe papiery wartościowe dostępne do sprzedaży. Do przeprowadzenia testu przyjęto, max kwota dziennego wypływu (z rachunków klientów), max kwota dziennego przyływu (na rachunki klientów) z ewidencji przepływów dziennych za analizowany okres. Stan początkowy środków dotyczy okresu do 1 dnia, do 7 dni, do 1 miesiąca. Wyznacza się datę początkową i końcową do obliczania zmienności za analizowany okres. Spadek niestabilnych depozytów terminowych oraz depozytów bieżących o 20% w wyniku oddziaływania różnych czynników systemowych ryzyka płynności. Wymagalność lokat na każdy kolejny dzień symulacji będzie zabierana przez klientów i wynika prawdopodobnie z zachowania innych uczestników rynku finansowego w sytuacji wystąpienia warunków skrajnych na rynku. Podobne reakcje instytucji mogłyby pogłębić negatywne tendencje i zaostrić napięcia na rynku finansowym. Zakłada się również, że w trzecim dniu depozyty terminowe zaliczane do grupy niestabilnych ulegną obniżeniu o 60%.

3) Połączony/łączny (stanowiący kombinację wewnętrznego i systemowego)

Analiza możliwości obsługi gotówkowej i bezgotówkowej w warunkach braku wpływu środków do Banku w wyniku braku płynności na rynku (niemożliwość skorzystania z lokat międzybankowych)

Zakłada się że płynność Banku będzie zachowana powyżej 7 dni. W pierwszym dniu Bank wykorzystuje środki z kasy banku, 3 dnia sprzedane zostają jednostki uczestnictwa, 7 dnia następuje sprzedaż obligacji skarbowych. Do przeprowadzenia testu przyjęto, max kwota dziennego wypływu (z rachunków klientów), z ewidencji przepływów dziennych za analizowany okres. Stan początkowy środków dotyczy okresu do 1 dnia, do 7 dni, do 1 miesiąca. Wyznacza się datę początkową i końcową do obliczania zmienności za analizowany okres. Spadek niestabilnych depozytów terminowych oraz depozytów bieżących o 20% w wyniku oddziaływania różnych czynników systemowych ryzyka płynności. Wymagalność lokat na każdy kolejny dzień symulacji będzie odzwierciedleniem zabierania przez klientów środków i wynikać będzie prawdopodobnie z zachowania innych uczestników rynku finansowego w sytuacji wystąpienia warunków skrajnych na rynku. Podobne reakcje instytucji mogłyby pogłębić negatywne tendencje i zaostrić napięcia na rynku finansowym. Zakłada się również, że w trzecim dniu depozyty terminowe zaliczane do grupy niestabilnych ulegną obniżeniu o 60%. Ulegają także zmianie elementy przyływu kapitału. Określono, że Bank nie będzie mógł skorzystać z lokat własnych oraz pozyskać środków od innych banków. Założono także, iż nie będzie codziennego wpływu na rachunki Klientów Banku.

5. W okresach kwartalnych, według stanu na ostatni dzień kwartału kalendarzowego, przeprowadza się testy

odwrócone służące określeniu scenariuszy, które mogłyby doprowadzić do negatywnych skutków zmateria-
lizowania się ryzyka płynności w postaci niedotrzymania nadzorczych miar płynności i wskaźnika LCR. Testy
odwrócone przeprowadza się dla scenariuszy:

- a. niedotrzymania minimalnej wartości krótkoterminowej i długoterminowej miary nadzorczej płynności dla Banku o sumie bilansowej powyżej 200 mln zł określonej w Uchwale KNF spowodowanej spadkiem zobowiązań bieżących i terminowych ogółem do wysokości $M2=1,00$, a także spadkiem środków obcych stabilnych do wysokości $M4=1,0$,
- b. niedotrzymania minimalnej wartości wskaźnika $LCR=1$, w wyniku zwiększenia salda wypływów netto,

Realizacja scenariusza wiąże się z:	(w tys. zł)
Określeniem wielkości spadku zobowiązań bieżących i terminowych ogółem do wysokości $M2=1,00$	
Określeniem spadku środków obcych stabilnych do wysokości $M4=1,0$	
Określeniem wielkości wypływów do poziomu $LCR=1,0$	

§9

1. Bank zakłada utrzymanie dotychczasowej struktury depozytów przyjętych od klientów Banku, gdzie głównym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów niefinansowych, ludności i budżetu.
2. Bank zakłada w kolejnych latach umiarkowany wzrost dynamiki depozytów.

§10

Celem Banku jest wydłużenie średniego terminu wymagalności przyjmowanych depozytów, tak aby Bank mógł otwierać, po stronie aktywnej, pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym. Przy czym Bank będzie dążył do takiego konstruowania produktów depozytowych, aby było to optymalne pod kątem ryzyka płynności.

§11

Zarządzanie płynnością Banku ma za zadanie utrzymanie poziomu aktywów płynnych:

1. W proporcji minimum 20% aktywów ogółem,
2. W proporcji zapewniających uzyskanie wskaźnika LCR, zgodnie Rozporządzeniem 575/2013 oraz 61/2015 UE. $(LCR) > 1$.
3. Utrzymanie wymaganego poziomu wskaźnika NSFR,
4. Zapewniających utrzymanie nadwyżki płynności określonej w Rekomendacji P,
5. Na podstawie analizy historycznej oraz planowanej działalności zawartej w Strategii rozwoju Banku określa się limit/wskaźnik finansowania aktywów długoterminowych: (Depozyty stabilne (50% ich wartości) + Fundusze własne)/Należności z tytułu kredytów powyżej 5 lat na poziomie min. 100%.

§12

Z punktu widzenia zarządzania płynnością Banku najważniejsza jest analiza poziomu płynności w ujęciu krótko- i średnioterminowym. Jednakże w celu posiadania pełnej oceny strukturalnej posiadanych aktywów i pasywów dokonuje się analizy w poszczególnych przedziałach czasowych.

§13

Kluczowe znaczenie dla Banku ma kształtowanie się płynności w okresie do jednego miesiąca, która wymaga stałej, bieżącej oceny i analizy, tak aby zapewnić odpowiedni poziom rezerwy płynności.

§14

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału

wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez stosowanie systemu limitów oraz odpowiednie kształtowanie struktury posiadanych aktywów i pasywów. Bank dokonuje identyfikacji wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności, przeprowadza testy warunków skrajnych. W zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia utraty płynności Bank postępuje według określonych procedur awaryjnych, określonych w Instrukcji zasady zarządzania płynnością. Bank wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka płynności, zgodnie z Instrukcją wyznaczania wymogów kapitałowych z poszczególnych rodzajów ryzyka.

§15

W celu dostosowania i utrzymania wskaźników płynności wymaganych przez Rozporządzenie 575/2013 UE Bank podejmuje odpowiednie działania w celu zmiany struktury aktywów i pasywów. Dotychczasowa struktura aktywów Banku jest skutkiem realizacji zapisów Umowy Zrzeszenia, która mówi o tym, że banki spółdzielcze powinny lokować nadwyżki środków ponad własną akcję kredytową w banku zrzeszającym. W celu uzyskania wymaganego poziomu wskaźników płynności (LCR i NSFR) Bank powinien zmienić swoją politykę względem banku zrzeszającego i lokować środki w aktywa o wysokiej jakości i stabilności, określone w załączniku nr III do Rozporządzenia 575/2013 UE.

§16

Podstawowe formy lokowania środków pozostałych po zaspokojeniu potrzeb kredytowych klientów Banku, dostępnych bankom spółdzielczym to:

- Bony pieniężne,
- Obligacje Skarbu Państwa,
- Obligacje komunalne,
- Obligacje komercyjne.

Z uwagi na ryzyko wystąpienia straty, brak zespołu wykwalifikowanych pracowników dealing – roomu oraz wskaźniki płynności Bank nie bierze aktualnie pod uwagę inwestycji akcji spółek giełdowych, obligacji komercyjnych, funduszy inwestycyjnych zamkniętych.

§17

W celu utrzymania wskaźników płynności wymaganych przez Rozporządzenie 575/2013 UE Bank planuje podjęcie następujących działań:

1. Zakup papierów skarbowych,
2. Zakup bonów pieniężnych.
3. Zakup obligacji komunalnych

Informacje ilościowe

Poniżej przedstawione zostały informacje ilościowe prezentujące profil ryzyka płynności Banku, których ujawnienie jest wymagane przez Rekomendację P KNF:

- normy płynności oraz inne regulacyjne normy dopuszczalnego ryzyka w działalności banków
Wartości regulacyjnych wskaźników płynności, zaprezentowane poniżej, zostały wyznaczone zgodnie z zasadami określonymi w regulacji Zasady zarządzania płynności w banku Spółdzielczym w Sejnach oraz Rozporządzeniu 575/2013.

Miary płynności i wskaźnik LCR		LIMIT min.	31.12.2023
M1	Luka płynności krótkoterminowej	0,00	162 706 604,20 zł
M2	Współczynnik płynności krótkoterminowej	1,00	2,86

Bank Spółdzielczy w Sejnach

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału
wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

M3	Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi	1,00	4,52
M4	Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,00	2,47
LCR	Wskaźnik pokrycia płynności (%)	100%	452,52%
NSFR	Wskaźnik stabilnego finansowania	100%	231,40%
- luka płynności zawierająca kilka najbliższych przedziałów dla pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz otrzymane na tej podstawie skumulowane luki płynności			

Skonsolidowana sytuacja dla wszystkich uczestników Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS

Wskaźniki skonsolidowane		LIMIT min.	31.12.2023
LCR	Wskaźnik pokrycia płynności (%)	100%	452,52%
NSFR	Wskaźnik stabilnego finansowania	100%	231,40%

Kontraktowa luka płynności.

Lp.	Wyszczególnienie	A'vista stan na dzień 2023-12-31	powyżej 1 dnia do 7 dni	powyżej 7 dni do 1 m-ca	powyżej 1 m-ca do 3 m-cy	powyżej 3 m-cy do 6 m-cy	powyżej 6 m-cy do 12 m-cy
1	Aktywa ogółem wg terminów zapadalności	14 551 486,61	213 486 233,69	42 811 936,27	3 096 911,37	4 251 641,55	7 627 183,76
2	Pasywa ogółem wg terminów wymagalności	276 892 844,50	1 135 021,17	7 141 626,00	12 227 600,54	9 494 091,74	30 951 412,12
3	Luka płynności	-262 341 357,89	212 351 212,52	35 670 310,27	-9 130 689,17	-5 242 450,19	-23 324 228,36
4	Luka płynności skumulowana	-262 341 357,89	-49 990 145,37	-14 319 835,10	-23 450 524,27	-28 692 974,46	-52 017 202,82
5	Wskaźnik luki	0,05	188,09	5,99	0,25	0,45	0,25
6	Skumulowany wskaźnik luki	0,05	0,82	0,95	0,92	0,91	0,85

Bank Spółdzielczy w Sejnach

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału
wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

Urealniona luka płynności.

Lp.	Wyszczególnienie	A'vista stan na dzień 2023-12-31	powyżej 1 dnia do 7 dni	powyżej 7 dni do 1 m-ca	powyżej 1 m-ca do 3 m-cy	powyżej 3 m-cy do 6 m-cy	powyżej 6 m-cy do 12 m-cy
1	Aktywa ogółem wg terminów zapadalności	14 549 332,73	213 524 869,86	42 827 337,19	3 025 687,40	4 295 538,72	8 037 133,91
2	Pasywa ogółem wg terminów wymagalności	47 344 991,53	23 052 891,48	23 051 734,64	23 088 368,84	27 431 554,42	40 485 497,37
3	Luka płynności	-32 795 658,80	190 471 978,38	19 775 602,55	-20 062 681,44	-23 136 015,70	-32 448 363,46
4	Luka płynności skumulowana	-32 795 658,80	157 676 319,58	177 451 922,13	157 389 240,69	134 253 224,99	101 804 861,52
5	Wskaźnik luki	0,31	9,26	1,86	0,13	0,16	0,20
6	Skumulowany wskaźnik luki	0,31	3,24	2,90	2,35	1,93	1,55

6. Ryzyko wyniku finansowego

Zarządzanie ryzykiem biznesowym to:

1. Analiza otoczenia gospodarczego, regulacyjnego, konkurencyjnego, demograficznego itp., stanowiąca podstawę budowy założeń do planu ekonomiczno-finansowego oraz założeń testów warunków skrajnych.
2. Sporządzanie planu wieloletniego (Strategii rozwoju) i planu rocznego,
3. Analiza spójności planu i polityk w zakresie zarządzania ryzykami ze strategią,
4. Przeprowadzanie testów warunków skrajnych w zakresie ryzyka biznesowego, opartych na analizie zmienności otoczenia makro i mikroekonomicznego Banku.
5. Weryfikacja planowanych działań Banku w celu realizacji zakładanego wyniku finansowego, w tym ewentualna korekta planu.
6. Ocena ryzyka biznesowego tj. monitorowanie realizacji planu, zgodnie z Instrukcją sporządzania informacji zarządczej, odchylen od realizacji planu oraz ocena ich przyczyn.

Podział zadań w zakresie zarządzania ryzykiem biznesowym odpowiada podziałowi zadań w procesie planowania.

1. W celu ograniczania ryzyka biznesowego Bank ustala następujące limity podstawowych wskaźników ekonomicznych:

L.p. Wskaźnik

1 Wynik finansowy netto

Zakładany poziom wskaźnika ograniczający ryzyko biznesowe

Na poziomie zapewniającym utrzymanie minimalnego współczynnika kapitałowego

Bank Spółdzielczy w Sejnach

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału

wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

2	Wskaźnik pokrycia kredytów z rozpoznaną utratą wartości rezerwami celowymi	Min. 40%
3	Marża odsetkowa Banku	Na poziomie powyżej 1,5%
4	C/I	Na poziomie poniżej 80%.
5	ROE netto	Na poziomie równym lub wyższym określonym w planie ekonomiczno- finansowym

2. W przypadku przekroczenia limitów o których mowa w ust.1 Zarząd Banku podejmuje następujące działania:
 - a) ocena możliwości realizacji planu przy zmienionych założeniach (korekta planu),
 - b) intensyfikacja działań sprzedażowych,
 - c) ograniczanie kosztów działania,
 - d) analiza konkurencji i projektowanie działań zmierzających do zwiększenia konkurencyjności oferty Banku,
 - e) weryfikacja planowanych potrzeb inwestycyjnych

Testy warunków skrajnych w zakresie ryzyka biznesowego

Przeprowadzanie testów warunków skrajnych w zakresie ryzyka biznesowego ma na celu ocenę:

1. zmienności, niepewności otoczenia, w którym działa Bank,
2. wpływu ww. zmian na wynik finansowy Banku, a co za tym idzie na budowę funduszy własnych,
3. możliwości realnej odbudowy funduszy własnych, tj. ich coroczny wzrost minimum o wskaźnik inflacji.

Przy opracowaniu testu warunków skrajnych powinna być przeprowadzona analiza makrootoczenia tj.:

1. analiza PKB,
2. stopy bezrobocia zarejestrowanego,
3. stopy inflacji,
4. stopy referencyjnej NBP,
5. ogólna sytuacja ekonomiczna klientów Banku,
6. wejście nowego konkurenta,
7. zmiany w środowisku regulacyjnym,
8. zmiany w strukturze demograficznej rynku,
9. zmiany technologiczne.

Testy warunków skrajnych, obejmujące zmiany w otoczeniu przeprowadzane są według trzech scenariuszy:

1. Scenariusz I: Ocena wpływu zmian w otoczeniu demograficznym, regulacyjnym oraz konkurencyjnym, skutkujących spadkiem oprocentowania kredytów oraz wzrostem oprocentowania depozytów, co może spowodować spadek wyniku odsetkowego Banku o 20%,
2. Scenariusz II: Ocena wpływu zmian w otoczeniu demograficznym, gospodarczym, skutkujących np. wzrostem bezrobocia, spadkiem koniunktury gospodarczej, pogorszeniem się sytuacji ekonomicznej kredytobiorców Banku i wzrost kosztów z tytułu rezerw celowych o 20% przy zachowaniu przychodów z rozwiązania rezerw na niezmiennym poziomie.
3. Scenariusz III: Ocena wpływu zmian w otoczeniu regulacyjnym, gospodarczym, konkurencyjnym skutkujących koniecznością ponoszenia dodatkowych nakładów, co może spowodować wzrost kosztów działania o 20%.

Test warunków skrajnych wykonuje się poprzez:

1. Skorygowanie wielkości parametrów ekonomicznych Banku o których mowa w § 17.
2. Wyliczenie wpływu ww. zmiany parametrów na planowany wynik finansowy Banku w układzie trzech scenariuszy.
3. Wyliczenie możliwego wpływu wystąpienia straty na adekwatność kapitałową, mierzoną wielkością łącznego wskaźnika kapitałowego.

Bank Spółdzielczy w Sejnach

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału

wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

4. Jeżeli wystąpienie sytuacji skrajnej opisanej w par. 17 spowoduje stratę, powodującą spadek wskaźnika kapitałowego poniżej wymaganego, oznacza to że Bank wykazuje dużą wrażliwość na ryzyko biznesowe.

5. W przypadku wysokiej wrażliwości na wystąpienie sytuacji skrajnej Bank powinien zweryfikować kapitałowe plany awaryjne oraz zweryfikować działania zmierzające do poprawy efektywności finansowej.

Wyliczenie wpływu testów warunków skrajnych na możliwość budowy funduszy własnych odbywa się według wzoru, stanowiącego załącznik nr 2 do niniejszej Instrukcji.

Etapy przeprowadzania testów warunków skrajnych:

1. analiza zmian otoczenia oraz ich wpływ na wysokość założeń makroekonomicznych,

2. weryfikacja założeń zmian parametrów ekonomicznych Banku, tj. kształtowania się wybranych kosztów i przychodów Banku.

3. ocena wpływu zmian ww. parametrów na wynik finansowy i na możliwość budowy funduszy własnych.

4. ocena wrażliwości sytuacji Banku na wystąpienie warunków skrajnych.

5. w przypadku stwierdzenia wysokiej wrażliwości na wystąpienie sytuacji skrajnej, tj. braku możliwości odbudowy funduszy własnych o wskaźnik inflacji – opracowanie działań zwiększających efektywność funkcjonowania Banku tj.:

a) weryfikacja polityki cenowej (stóp procentowych),

b) opracowanie nowych produktów i form sprzedaży (nowe inicjatywy biznesowe),

c) aktywizacja sprzedaży,

d) zwiększanie przychodów pozaodsetkowych,

e) oszczędność kosztów,

f) weryfikacja wydatków, inwestycji itp.,

g) inne, w zależności od sytuacji zewnętrznej Banku.

1. Za przeprowadzenie testów warunków skrajnych w zakresie ryzyka biznesowego jest odpowiedzialny Wiceprezes ds. finansowo- księgowych, Główny Księgowy.

2. Testy są przeprowadzane w terminie wykonania rocznego planu ekonomiczno-finansowego i mogą być elementem założeń do planu finansowego.

3. W okresach półrocznych inspektor ds. zarządzania ryzykami i analiz sporządza testy odwrócone ryzyka biznesowego, w ramach monitorowania realizacji planu ekonomiczno-finansowego, których wyniki zawarte są w raporcie ryzyka biznesowego.

a) Zakłada się utrzymanie rocznego przyrostu funduszy własnych na poziomie 2,5% przy uwzględnieniu sytuacji określonych w paragrafie 17 dla trzech scenariuszy. Bieżący wynik finansowy po zaistnieniu warunków skrajnych, powinien kształtować się na poziomie min. 2,5% przyrostu funduszy własnych, dla osiągnięcia tego poziomu wymagane jest oszacowanie kwoty obniżenia kosztów Banku w celu realizacji zakładanego poziomu.

b) ocenie możliwości wzrostu obliża kredytów zagrożonych, powodującego wzrost kosztów rezerw celowych na poziomie powodującym wystąpienie ujemnego wyniku finansowego. Przy wyliczaniu wzrostu rezerw celowych Bank przyjmuje poziom wskaźnika orezerwowania na poziomie danego kwartału, za który wykonywany jest test.

c) Ocenie możliwej skali obniżki rynkowych stóp procentowych przy zachowaniu wskaźnika C/I na poziomie 50% i 85%. W celu wyliczenia tych testów Bank przeprowadza symulację wpływu zmian rynkowych stóp procentowych w ramach zarządzania ryzykiem stopy procentowej (analiza wpływu obniżki rynkowych stóp procentowych na wynik końca roku). Uzyskany na podstawie symulacji wynik odsetkowy powinien zapewnić oczekiwaną wysokość C/I.

Monitorowanie realizacji planu finansowego

1. Inspektor ds. zarządzania ryzykami i analiz monitoruje stopień wykonania rocznego planu finansowego w okresach kwartalnych (w przypadku planu wieloletniego – w okresach rocznych) na podstawie danych z systemu informatycznego Planowanie Finansowe.

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału

wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

2. Inspektor ds. zarządzania ryzykami i analiz w terminie do 10 dni roboczych po zakończeniu kwartału generuje z programu Planowanie Finansowe zestawienie realizacji założeń planu ekonomiczno- finansowego i przekazuje je Kierownikom Ekspozytur, Dyrektorom Oddziałów osobom odpowiedzialnym za realizację planów częściowych.
3. Osoby odpowiedzialne za realizację planów częściowych przekazują w terminie do 15 dni roboczych po zakończeniu kwartału do Inspektora ds. zarządzania ryzykami wyczerpujący komentarz odnośnie istotnych odchyleń od wielkości planowanych.
4. Inspektor ds. zarządzania ryzykami i analiz, po uwzględnieniu wyjaśnień od osób odpowiedzialnych za realizację planów częściowych przedkłada informację o realizacji rocznego planu finansowego, wieloletniego planu finansowego Zarządowi Banku oraz Radzie Nadzorczej Banku w terminach określonych w Instrukcji sporządzania informacji zarządczej.

7. Ryzyko kapitałowe

Poziom funduszy własnych Banku powinien być dostosowany (adekwatny) do skali, złożoności i profilu ryzyka Banku.

Podstawowym celem strategicznym w zakresie adekwatności kapitałowej jest budowa odpowiednich funduszy własnych, zapewniających bezpieczeństwo zgromadzonych depozytów, przy osiągnięciu planowanego poziomu rentowności prowadzonej działalności.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie adekwatnością kapitałową obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) zwiększanie wysokości funduszy własnych,
- 2) zapewnienie odpowiedniego poziomu kapitału Tier I, Tier I podstawowy i Tier II,
- 3) odpowiednie kształtowanie struktury bilansu Banku w celu utrzymania planowanego poziomu wymogów kapitałowych, dostosowanych do wymagań Rozporządzenia 575/2013 UE,
- 4) zarządzanie ryzykiem bankowym.

Cele szczegółowe zawarte są Polityce kapitałowej, stanowiącej uszczegółowienie Strategii.

Struktura funduszy własnych:

1. Fundusze własne banku obejmują sumę:
 - 1) kapitału Tier I,
 - 2) kapitału Tier II.
2. Uznany łączny kapitał to suma:
 - a) kapitału Tier I,
 - b) kapitału Tier II, którego wysokość nie przekracza 1/3 kapitału Tier I.

Kapitały wysokiej jakości:

1. Kapitał podstawowy Tier I.
2. Kapitał Tier I.

Kapitał założycielski: Fundusze podstawowe pomniejszone o fundusz ogólnego ryzyka oraz fundusz udziałowy.

Poziom funduszy własnych:

1. Bank jest zobowiązany utrzymywać Kapitał założycielski w wysokości nie niższej niż równowartość 1 000 000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w dniu sprawozdawczym.
2. Bank jest zobowiązany do utrzymywania sumy funduszy własnych banku i dodatkowych pozycji bilansu określonych przez KNF, na poziomie nie niższym niż wyższa z następujących wartości:
 - 1) suma wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz wymogów kapitałowych z tytułu przekroczenia limitów i naruszenia innych norm określonych w ustawie Prawo bankowe, powiększonych o bufor kapitału (bezpieczeństwa i antycykliczny), z uwzględnieniem okresów przejściowych określonych w pakiecie CRD IV / CRR.
 - 2) oszacowana przez bank kwota, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka (kapitał wewnętrzny), powiększona o bufor kapitału (bezpieczeństwa i antycykliczny), z uwzględnieniem okresów przejściowych określonych w pakiecie CRD IV / CRR.
3. Bank jest zobowiązany do utrzymywania łącznego współczynnika kapitałowego (TCR) na poziomie co najmniej 10,5%, oraz współczynnika kapitału TIER 1 (T1) na poziomie nie niższym niż 8,5%.
4. W przypadku obniżenia łącznego wskaźnika kapitałowego poniżej poziomu 13,50%, bank przeprowadza szczegółową analizę wymogów kapitałowych kształtujących poziom łącznego wskaźnika kapitałowego oraz podejmuje działania ograniczające poszczególne rodzaje ryzyka.
5. Bank jest zobowiązany do przeprowadzenia przeglądu i weryfikacji procesu szacowania i utrzymania kapitału wewnętrznego nie rzadziej niż raz do roku, w celu zapewnienia, że proces ten jest kompleksowy i odpowiedni do charakteru, skali i złożoności działalności banku.
6. Niezależnie od rocznych przeglądów, proces szacowania kapitału wewnętrznego jest odpowiednio dostosowywany w szczególności w sytuacji pojawienia się nowych rodzajów ryzyka, znaczących zmian w strategii i planach działania oraz środowisku zewnętrznym, w którym działa bank.
7. Bank dostosowuje strategię i politykę budowy funduszy własnych do wymagań pakietu CRD IV / CRR. W oparciu o analizę wyników ankiet oraz przeprowadzone symulacje Bank spełnia normy kapitałowe określone w pakiecie CRD IV / CRR.
8. W celu utrzymania wskaźników kapitałowych na wymaganym poziomie Bank podejmuje następujące działania:
 - 8.1. Wzrost funduszu zasobowego z tytułu odpisu całego zysku za rok ubiegły,
 - 8.2. Analiza zasad tworzenia wymogów kapitałowych,
 - 8.3. Zmiana struktury aktywów pod kątem wag ryzyka,
 - 8.4. Zmiana struktury aktywów na bardziej dochodowe,
 - 8.5. Sprzedaż części portfela kredytowego.

Budowa funduszy własnych:

1. Podstawowym źródłem budowy funduszy własnych jest wynik finansowy.
2. Wieloletni plan budowy funduszy własnych (cele kapitałowe, oczekiwana wielkość kapitałów) Bank ujmuje w zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą Strategii rozwoju, natomiast szczegółowe zamierzenia w tym zakresie ujęte są w Polityce kapitałowej.
3. Bank analizuje wpływ wystąpienia warunków skrajnych (spadek funduszy, wzrost wymogów kapitałowych) na wskaźnik kapitałowy i na podstawie tych analiz opracowuje i weryfikuje plany awaryjne w zakresie adekwatności kapitałowej.
4. Bank wykorzystuje testy warunków skrajnych do określania buforu kapitału w postaci bądź nadwyżki ponad wymagalny minimalny wskaźnik kapitałowy oraz w postaci określonych w Polityce kapitałowej planów awaryjnych zwiększenia funduszy własnych.

5. Bank w rocznych planach finansowych oraz w planach perspektywicznych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez Bank funduszy własnych.
6. Strategia kształtowania funduszy własnych podlega analizie pod względem jej dostosowania do aktualnej sytuacji Banku po zakończeniu każdego roku kalendarzowego.
7. Wieloletni plan funduszy własnych zawarty jest w Strategii rozwoju.
8. Bank dąży do kształtowania zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla bieżącej i przyszłej adekwatności kapitałowej banku.
9. W celu ograniczenia zagrożeń, o których mowa w ust. 4, w banku ustalane są odpowiednie limity dotyczące inwestycji kapitałowych w podmiotach finansowych.
10. Bank w planach finansowych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi banku, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez bank funduszy własnych banku, które winny być dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w banku, z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania oraz wyliczeń dotyczących dodatkowych wymogów kapitałowych.

Wymogi kapitałowe:

1. Bank tworzy minimalne wymogi kapitałowe na ryzyka ujęte w Rozporządzeniu UE.
2. Bank analizuje inne istotne rodzaje ryzyka, na które tworzy dodatkowe wymogi kapitałowe. Zasady tworzenia wymogów kapitałowych zawiera Instrukcja oceny adekwatności kapitałowej.
3. W Polityce kapitałowej Bank określa limity alokacji kapitału z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, dostosowane do skali, złożoności i poziomu ryzyka występującego w Banku.
4. Analizie poddaje się przestrzeganie ww. limitów, a każde przekroczenie jest sygnalizowane Radzie Nadzorczej wraz z informacjami na temat podjętych działań w celu uniknięcia takiej sytuacji w przyszłości.
5. Bank dokonuje okresowego przeglądu procesu szacowania wymogów wewnętrznych. Wyniki przeglądu są prezentowane Radzie Nadzorczej, która dokonuje oceny adekwatności kapitałowej.
6. Bank dąży do kształtowania jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach (akcje i udziały, zobowiązania podporządkowane, dopłaty na rzecz spółek prawa handlowego) tak, aby nie stanowiło ono jednocześnie:
 - a) więcej niż 10% funduszy własnych Banku,
 - b) 10% funduszy własnych tych podmiotów.
7. Przekroczenie limitów, o których mowa w ust. 6 wymaga przeprowadzenia dodatkowych analiz, które winny obejmować wpływ na przestrzeganie limitów koncentracji oraz na wysokość wskaźnika kapitałowego i wraz z wnioskami wymagają zatwierdzenia przez Zarząd Banku.
8. Ustalane przez Bank plany w zakresie kapitału wewnętrznego oraz poziomu wyznaczanego wewnętrznego wymogu kapitałowego winny być dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w Banku, z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania.

Zarządzanie ryzykami:

1. Bank podejmuje ryzyko na poziomie zapewniającym utrzymanie łącznego wskaźnika kapitałowego wypłacalności na poziomie nie niższym niż 13,50%.
2. W cyklach co najmniej rocznych Bank dokonuje weryfikacji istotności ryzyk, przyjmując kryteria ilościowe i jakościowe.
3. Bank tworzy procedury zarządzania ryzykami istotnymi w Banku, zatwierdzane przez Zarząd Banku.
4. Procedury zawierają zapisy dotyczące przekształcania miar ryzyka na wymogi kapitałowe.
5. Bank podejmuje ryzyko odpowiednio do posiadanych funduszy własnych.

Długofalowe cele kapitałowe:

1. Realizacja celów kapitałowych odbywa się poprzez podejmowanie decyzji kapitałowych z zakresu struktury finansowania, podziału zysku oraz polityki dywidend.

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału

wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

2. Bank przyjmuje następujące długoterminowe cele kapitałowe:
 - 1) dąży do posiadania funduszy własnych banku zapewniających utrzymanie wskaźnika kapitałowego na poziomie co najmniej 13,50%,
 - 2) dąży do uzyskania następującej struktury funduszy podstawowych:
 - a) fundusz udziałowy: maksimum 30%,
 - b) fundusze: zasobowy i rezerwowy łącznie: minimum 70%;
 - 3) przeznacza co najmniej 70% wypracowanego zysku rocznego netto na zwiększenie funduszy własnych banku; poziom odpisów z zysku jest uwarunkowany m.in.:
 - a) strategią rozwoju banku,
 - b) bieżącą adekwatnością kapitałową banku,
 - c) zmiennością wyniku finansowego netto,
 - d) obecną i przewidywaną sytuacją makroekonomiczną;
 - 4) dąży do uzyskania takiej struktury funduszu udziałowego, aby suma znaczących pakietów udziałów, czyli pakietów przekraczających 2% funduszu udziałowego, nie przekroczyła 20% funduszu udziałowego banku;
 - 5) dąży do uzyskania zaangażowania kapitałowego w akcje Banku Zrzeszającego na poziomie od minimum 7% do maksymalnie 20% funduszy własnych banku;
 - 6) ogranicza zaangażowanie kapitałowe w kapitałowe instrumenty finansowe, które nie są kwotowane na aktywnych rynkach do poziomu maksymalnie 15% funduszy własnych banku.

Bank przeprowadza kapitałowe testy warunków skrajnych oraz opracowuje kapitałowe plany awaryjne, opisane w Instrukcji wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka w Banku Spółdzielczym w Sejnach.

Polityka kapitałowa

§1

Kapitały Banku na koniec 2023 r. składały się z kapitału Tier I w wysokości 31,29 mln zł. i kapitału Tier II w wysokości 0,12 mln zł. Łącznie kapitały Banku (wartość przyjmowana do wyliczania wskaźników kapitałowych) na dzień 31 grudnia 2023 r. wynosiły 31,53 mln zł. Udział funduszu udziałowego w kapitałach Banku na koniec 2023 r. wynosił 0,917 mln zł.

§2

Głównymi źródłami zwiększenia łącznych uznawanych kapitałów (funduszy własnych) Banku w kolejnych latach będą:

1. Przeznaczenie na zwiększenie kapitału Tier 1 odpisu z zysku za rok poprzedni.,
2. Nieodliczanie posiadanych przez Bank Spółdzielczy w Sejnach udziałów kapitałowych w Banku Polskiej Spółdzielczości S. A. do celów obliczania funduszy własnych na zasadzie indywidualnej.
3. Wyłącznie punkt 1 oraz wpływ „wpisowego” mogą stanowić źródło zwiększenia kapitałów o najwyższej jakości tj. Tier I i Tier podstawowy I.

§3

Bank Spółdzielczy w Sejnach

Nowe wpłaty nie są zaliczane do funduszu udziałowego przyjmowanego do wyliczania funduszy własnych w rozumieniu Pakietu CRD IV/CRR, wymagają zgody KNF, bądź wcześniejszego poinformowania KNF o zamiarze zaliczenia wpłat.

§4

1. Zakłada się, że fundusze Banku w kolejnych latach będą powiększane przede wszystkim z wygenerowanych zysków.
2. Jednocześnie Bank przeznaczy nie mniej niż 80 % zysku na fundusz zasobowy.
3. Zakłada się wzrost funduszy własnych na poziomie zbliżonym do wzrostu sumy bilansowej.

§5

Alokacja funduszy własnych Banku na poszczególne ryzyka odbywa się zgodnie z zasadami Dyrektywy 2013/36 UE oraz wewnętrznymi przepisami Banku, m. in. Instrukcją wyznaczania wymogów kapitałowych.... Zakłada się, że minimalna wielkość łącznego wskaźnika kapitałowego w Banku z uwzględnieniem minimalnych i wewnętrznych wymogów kapitałowych będzie się kształtować na poziomie minimum 13,5%.

§6

Bank ustala limity alokacji kapitału na ryzyka zidentyfikowane jako istotne na podstawie oceny procesu zarządzania adekwatnością kapitałową. Plan alokacji kapitału z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka przedstawia się następująco:

Ryzyko kredytowe

Alokacja funduszy na ryzyko kredytowe odbywa się zgodnie z zasadami wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego określonego w Rozporządzeniu 575/2013 UE, po weryfikacji w procesie analizy nadzorczej przeprowadzanej zgodnie z przyjętym w Banku procesem wyznaczania wymogów wewnętrznych.

Zakłada się, że roczny wzrost wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego powinien kształtować się na poziomie nie wyższym niż wzrost sumy bilansowej Banku. Limit alokacji nie może przekroczyć 45 % funduszy własnych.

Ryzyko rynkowe (walutowe)

Alokacja funduszy na ryzyko rynkowe odbywa się zgodnie z zasadami wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego określonego w Rozporządzeniu 575/2013 UE, po weryfikacji w procesie analizy nadzorczej przeprowadzanej zgodnie z przyjętym w Banku procesem oceny adekwatności kapitałowej. Limit alokacji nie może przekroczyć 2 % funduszy własnych.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej

Wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka stopy procentowej uwzględnia ryzyko przeszacowania i ryzyko bazowe i wyznacza się w oparciu o Instrukcję wyznaczania wymogów kapitałowych.... Zakłada się, że w kolejnych latach wymóg ten nie będzie występował z uwagi na stabilizację wysokości rynkowych stóp procentowych.

Limit alokacji nie może przekroczyć 15% funduszy własnych.

Ryzyko operacyjne

Alokacja funduszy na ryzyko operacyjne odbywa się zgodnie z zasadami wyznaczania wymogu kapitałowego z

tytułu ryzyka określonego w Rozporządzeniu 575/2013 UE, metodą wskaźnika bazowego po weryfikacji w procesie analizy nadzorczej przeprowadzanej zgodnie z przyjętym w Banku procesem oceny adekwatności kapitałowej. Limit alokacji nie może przekroczyć 10 % funduszy własnych.

Ryzyko koncentracji

Alokacja funduszy na ryzyko koncentracji odbywa się zgodnie z Instrukcją wyznaczania wymogów kapitałowych... . Bank tworzy wymogi minimalne na ryzyko koncentracji w ramach ryzyka kredytowego oraz wymogi dodatkowe. Dodatkowe wymogi kapitałowe Bank tworzy z tytułu przekroczenia limitów koncentracji z tytułu zaangażowania w branże oraz w ekspozycje zabezpieczone tym samym rodzajem zabezpieczenia.

Zakłada się, że Bank będzie przestrzegał limitów koncentracji i wymóg kapitałowy będzie występował tylko w sporadycznych przypadkach. Limit alokacji nie może przekroczyć 5 % funduszy własnych.

Ryzyko płynności i finansowania

Wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka płynności wyznacza się w oparciu o Instrukcje wyznaczania wymogów kapitałowych..., na podstawie kosztów utrzymania płynności. Zakłada się, że wymóg ten nie będzie występował. Bank będzie kontynuował dostosowanie metod zarządzania ryzykiem płynności oraz metody szacowania wymogów wewnętrznych z tytułu ryzyka płynności do wymagań Rozporządzenia 61/2015 UE oraz do Rekomendacji P. Limit alokacji nie może przekroczyć 2 % funduszy własnych.

Ryzyko braku zgodności

Wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka braku zgodności wyznacza się w oparciu o Instrukcję wyznaczania wymogów kapitałowych.... Zakłada się, że wymóg ten nie będzie występował. Limit alokacji nie może przekroczyć 2 % funduszy własnych.

Ryzyko kapitałowe (niewypłacalności)

Wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kapitałowego wyznacza się na podstawie struktury kapitałów własnych i funduszu udziałowego, w oparciu o Instrukcję wyznaczania wymogów kapitałowych.... W kolejnych latach Bank będzie dostosowywał metody wyliczania wymogów kapitałowych oraz strukturę aktywów do wymagań Rozporządzenia 575/2013 UE.

Bank tworzy również limit na inne niezidentyfikowane ryzyka, w tym ryzyka trudno mierzalne jako bufor kapitału na absorpcję możliwych niezidentyfikowanych dotąd ryzyk.

§7

W przypadku przekroczenia ww. limitów Bank zobowiązany jest do podjęcia kroków powodujących zmniejszenie ekspozycji na dane ryzyko do wartości zapewniającej zgodność z ustalonymi limitami.

W przypadku przekroczenia limitów, o których mowa powyżej komórka organizacyjna Banku, przeprowadzająca rachunek adekwatności kapitałowej przeprowadzi szczegółową analizę zaistniałej sytuacji i przedstawi stosowne wnioski Prezesowi Zarządu nadzorującemu ten obszar ryzyka. Jeżeli jest to uzasadnione potencjalnymi wymiernymi korzyściami dla Banku, analiza będzie zawierała propozycje podwyższenia limitu pod warunkiem, że nie spowoduje to spadku wewnętrznego współczynnika wypłacalności poniżej minimalnego wymaganego wskaźnika kapitałowego ogółem lub też zestaw działań mających na celu obniżenie ryzyka albo zwiększenie funduszy. Podwyższenie limitu alokacji kapitału zatwierdza Rada Nadzorcza Banku.

§8

Plany awaryjne w zakresie budowy kapitałów własnych / utrzymania adekwatności kapitałowej na odpowiednim poziomie są opisane wraz z kryteriami i zasadami wyliczania kosztów ich uruchamiania i zatwierdzone w Instrukcji wyznaczania wymogów kapitałowych..

§ 9

1. Bank nie wypłaca dywidendy w sytuacji gdy wystąpi przynajmniej jeden z poniższych warunków:
 - a. Wynik finansowy nie zapewnia realnej odbudowy funduszy własnych, (sytuacja finansowa uległa pogorszeniu, tzn. zysk r/r zmniejszył się o więcej niż 30% lub fundusze własne uległy zmniejszeniu),
 - b. TCR poniżej 12,00 % oraz poniżej 10,00 % dla T1, współczynnik kapitału podstawowego CET1 poniżej 8,5%;
 - c. Wskaźnik dźwigni finansowej poniżej lub równy 5 %,
 - d. Bank otrzymał ocenę końcową BION poniżej 3,25,
 - e. Bank realizuje program naprawczy,
 - f. Bank nie posiada wymaganych buforów kapitału.
 - g. wskaźnik C/I kształtuje się na poziomie powyżej 85%
2. Przy ocenie w przedziale $2,51 \leq \text{ocena końcowa BION} \leq 3,25$, Bank może wypłacić kwotę do wysokości 10% zysku za 2023r przy spełnieniu pozostałych kryteriów z ustępu 1 punkt a, b, c, e, f, g.
3. Niezależnie od określonych wyżej zasad, w związku z obecną sytuacją geopolityczną i gospodarczą oraz możliwością pogorszenia sytuacji ekonomiczno-finansowej banków w 2024 r., Bank spółdzielczy spełniający kryteria do wypłaty dywidendy z zysku za 2023 r. powinien rozważyć całkowite zatrzymanie zysku i przeznaczenie go na wzmocnienie bazy kapitałowej.
4. Decyzję w sprawie wypłaty dywidendy podejmuje Zebranie Przedstawicieli.

§10

Na podstawie symulacji kształtowania się wskaźników kapitałowych stwierdza się, że Bank spełnia normy określone w Rozporządzeniu 575/2013 UE, w związku z czym podejmowane są działania zmierzające do:

- 1) Dostosowanie dynamiki przyrostu akcji kredytowej do dynamiki przyrostu funduszy własnych,
- 2) Działania na rzecz zwiększania dochodowości aktywów w celu maksymalizacji zysku,
- 3) Przeznaczenie zysku na fundusz zasobowy.

8. Ryzyko utraty reputacji

§1.

Celem strategicznym w zakresie utraty reputacji jest stałe dążenie do minimalizowania skutków bieżących lub przyszłego ryzyka dla wyniku finansowego, funduszy własnych lub płynności, powstałe na skutek naruszenia reputacji banku. W ramach tego celu Bank zapewnia, że jego działanie jest zgodne z przepisami prawa, kodeksem etyki, procedurami wewnętrznymi standardami branżowymi i wytycznymi organów nadzorczych, w tym celu wdrożono m.in. Politykę w zakresie zarządzania ryzykiem konfliktu interesów w Banku Spółdzielczym w Sejnach.

§2.

Proces zarządzania ryzykiem utraty reputacji obejmuje identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie oraz raportowanie o ryzyku utraty reputacji przez komórkę do spraw ryzyka. Bank zdefiniował ryzyko utraty reputacji oraz opracował odpowiednie procedury, określające zakres informacji wykorzystywanych do identyfikacji ryzyka utraty reputacji.

§3.

W ramach zarządzania ryzykiem utraty reputacji Bank ocenia zidentyfikowane ryzyko utraty reputacji poprzez pomiar ilościowy lub szacowanie jakościowe zgodnie z Instrukcją wyznaczania wymogów kapitałowych.

§4

W ramach procesu zarządzania ryzykiem utraty reputacji Bank monitoruje wielkość i profil ryzyka utraty reputacji w okresach kwartalnych.

§5

W ramach zarządzania ryzykiem utraty reputacji Bank zapewnia przekazywanie, kwartalnie, w ramach analizy ryzyka płynności raportów do Zarządu Banku i Rady Nadzorczej dotyczących wyników identyfikacji, oceny, kontroli i monitorowania wielkości i profilu ryzyka utraty reputacji zgodnie z Instrukcją sporządzania informacji zarządczej.

§6

Akceptowalny poziom ryzyka utraty reputacji został określony w Strategii rozwoju.

Załącznik nr 2

EU KM1- Najważniejsze wskaźniki

	31.12.2023 r. w tys. zł.
Dostępne fundusze własne (kwoty)	
Kapitał podstawowy Tier I (tys. zł)	31 293
Kapitał Tier I (tys. zł)	31 293
Kapitał Tier II (tys. zł)	240
Łączny kapitał (tys. zł)	31 533
Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem	
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko (tys. zł)	105987
Współczynniki kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)	
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (%)	29,53
Współczynnik kapitału Tier I (%)	29,53
Łączny współczynnik kapitałowy (%)	29,75
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)	
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (%)	
W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	
W tym: obejmujące kapitał Tier I (punkty procentowe)	
Łączne wymogi w zakresie funduszy własnych SREP (%)	8,00
Wymóg połączonego bufora i łączne wymogi kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)	
Bufor zabezpieczający (%)	2,60
Bufor zabezpieczający wynikający z ryzyka makroostrożnościowego lub ryzyka systemowego zidentyfikowanego na poziomie państwa członkowskiego (%)	-
Specyficzny dla instytucji bufor antycykliczny (%)	-
Bufor ryzyka systemowego (%)	-

Bank Spółdzielczy w Sejnach

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału

wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

Bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	-
Bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	-
Wymóg połączonego bufora (%)	2,60
Łączne wymogi kapitałowe (%)	10,50
Kapitał podstawowy Tier I dostępny po spełnieniu łącznych wymogów w zakresie funduszy własnych SREP (%)	21,03
Wskaźnik dźwigni	
Miara ekspozycji całkowitej	327 381
Wskaźnik dźwigni (%)	9,55
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)	
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (%)	
W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	
Łączne wymogi w zakresie wskaźnika dźwigni SREP (%)	3,00
Bufor wskaźnika dźwigni i łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)	
Wymóg w zakresie bufora wskaźnika dźwigni (%)	
Łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (%)	3,00
Wskaźnik pokrycia wypływów netto*	
Aktywa płynne wysokiej jakości (HQLA) ogółem (wartość ważona – średnia)	182 761
Wypływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona	50 356
Wpływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona	6 820
Wypływy środków pieniężnych netto ogółem (wartość skorygowana)	43 535
Wskaźnik pokrycia wypływów netto (%)	4,52
Wskaźnik stabilnego finansowania netto*	
Dostępne stabilne finansowanie ogółem	293 312
Wymagane stabilne finansowanie ogółem	126 757
Wskaźnik stabilnego finansowania netto (%)	2,31

Bank Spółdzielczy w Sejnach

Informacja na temat poziomu ekspozycji nieobsługiwanych zgodnie z wytycznymi EBA/GL/10/2018

Raport nr 1. Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych

		a	b	c	d	e	f	g	h	
		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacji				Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw				Zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu inwestycji restrukturyzowanych
		Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane			obsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych		w tym zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu nieobsługiwanych ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne	
			w tym ekspozycji, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	w tym ekspozycje z utratą wartości						
1	Kredyty i zaliczki	0	3 406 754	0	3 406 754	0	3 406 754	0		
2	banki centralne									
3	instytucje rządowe	0	0	0	0	0	0	0		
4	instytucje kredytowe									
5	inne instytucje finansowe	0	0	0	0	0	0	0		
6	przedsiębiorstwa niefinansowe	0	2 765 708	0	2 765 708	0	2 765 708	0		
7	gospodarstwa domowe	0	641 046	0	641 046	0	641 046	0		
8	Dłużne papiery wartościowe									
9	Zobowiązania do udzielenia pożyczki	0	0	0	0	0	0	0		
10	łącznie		3 406 754		3 406 754		3 406 754			

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału

wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

Raport nr 2. Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania

Wartość bilansowa brutto / kwota nominalna												
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	
Ekspozycje obsługiwane												
Ekspozycje nieobsługiwane												
	Nieprzeterminowane lub przeterminowania dni ≤ 30 dni	Przeterminowane >30 dni ≤90 dni	Małe prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych albo przeterminowanych ≤90 dni	Przeterminowane >90 dni ≤180 dni	Przeterminowane >180 dni ≤1 rok	Przeterminowane ≤5 lat	Przeterminowane >powyżej 5 lat	Przeterminowane >5lat ≤ 7 lat	Przeterminowane >7lat	w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania		
1 Kredyty i zaliczki	153 877 569	153 874 391	3 178	5 746 251	2 287 078	229 805	15 092	3 208 191	6 085		0	
2 Banki centralne												
3 Instytucje rządowe	8 245 894	8 245 894	0	0	0	0	0	0	0		0	
4 Instytucje kredytowe	52 043 300	52 043 300										
5 Inne instytucje finansowe	198 764	198 764	0	0	0	0	0	0	0		0	
6 Przedsiębiorstwa niefinansowe	6 759 073	6 759 073	0	2 766 603	0	171	0	2 766 432	0		0	
7 w tym MSP	6 759 073	6 759 073	0	2 766 603	0	171	0	2 766 432	0		0	
8 Gospodarstwa domowe	86 630 538	86 627 360	3 178	2 979 648	2 287 078	229 634	15 092	441 759	6 085		0	
9 Dłużne papiery wartościowe	210 498 112	210 498 112										
10 Banki centralne	189 849 062	189 849 062										

wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

Bank Spółdzielczy w Sejnach

wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o
	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna														
	Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw														Otrzymane zabezpieczenie i gwarancje finansowe
	Ekspozycje obsługiwane						Ekspozycje nieobsługiwane - skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw						Skumulowane od-pisania częściowe	Z tytułu ekspozycji obsługi-wanych	Z tytułu ekspozycji nieob-sługiwanych
							Ekspozycje obsługiwane - skumulowana utrata wartości i rezerwy								
	Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane			Ekspozycje obsługiwane - skumulowana utrata wartości i rezerwy			Ekspozycje nieobsługiwane - skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw			Skumulowane od-pisania częściowe	Z tytułu ekspozycji obsługi-wanych	Z tytułu ekspozycji nieob-sługiwanych
	w tym etap 1	w tym etap 2	w tym etap 3	w tym etap 1	w tym etap 2	w tym etap 3	w tym etap 1	w tym etap 2	w tym etap 3	w tym etap 1	w tym etap 2	w tym etap 3			
1 Kredyty i zaliczki	153 877 569			5 746 251			162 254			5 115 893					575 793
2 Banki centralne															
3 Instytucje rządowe	8 245 894			0			0			0				0	0
4 Instytucje kredytowe	52 043 300														
5 Inne instytucje finansowe	198 764			0			0			0					0
6 Przedsiębiorstwa niefinansowe	6 759 073			2 766 603			0			2 766 603					0
7 w tym MSP	6 759 073			2 766 603			0			2 766 603					0
8 Gospodarstwa domowe	86 630 538			2 979 648			162 254			2 349 290					575 793

wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

Bank Spółdzielczy w Sejnach

Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału
wg stanu na 31 grudnia 2023 roku

Raport nr 4. Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowanie egzekucyjne

	a		b
	Zabezpieczenia uzyskane przez przejęcie		
	Wartość w momencie początkowego ujęcia	Skumulowane ujemne zmiany	
1	Rzeczowe aktywa trwałe		
2	Inne niż rzeczowe aktywa trwałe		
3	Nieruchomości mieszkalne		
4	Nieruchomości komercyjne		
5	Ruchomości (samochody, środki transportu, itp..)		
6	Kapitał własny i instrumenty dłużne		
7	Pozostałe		
8	Łącznie		

Załącznik nr 4

Oświadczenie Zarządu Banku
(Rozporządzenie CRR art. 435 ust. 1 lit. e)

Zarząd Banku Spółdzielczego w Sejnach w związku z art. 435 ust. 1 lit. e) Rozporządzenia CRR oświadcza, że opisane w Raporcie ustalenia dotyczące zarządzania ryzykiem dają pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu ryzyka i strategii działania Banku.

Zarząd Banku

<i>Imię, nazwisko</i>	<i>Stanowisko / funkcja</i>	<i>Podpis</i>
Jan Wojciechowski	Prezes Zarządu	PREZES ZARZĄDU <i>mgr Jan Wojciechowski</i>
Bożena Moroz	Wiceprezes Zarządu ds. organizacyjno-administracyjnych	WICEPREZES ds. organizacyjno-administracyjnych <i>mgr Bożena Moroz</i>
Marta Żółtko	Wiceprezes Zarządu ds. finansowo-księgowych, Główny Księgowy	WICEPREZES ds. finansowo-księgowych GŁÓWNY KSIĘGOWY <i>mgr Marta Żółtko</i>
Jacek Kozakiewicz	Wiceprezes Zarządu ds. handlowych	WICEPREZES ZARZĄDU ds. handlowych <i>mgr inż. Jacek Kozakiewicz</i>

Sejny, dn. 28.06.2024

Oświadczenie Rady Nadzorczej Banku
(Rozporządzenie CRR art. 435 ust. 1 lit. e)

Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Sejnach w związku z art. 435 ust. 1 lit. e) Rozporządzenia CRR oświadcza, że opisane w Raporcie ustalenia dotyczące zarządzania ryzykiem dają pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu ryzyka i strategii działania Banku.

Rada Nadzorcza Banku

Imię, nazwisko	Stanowisko / funkcja	Podpis
Zdzisław Tadeusz Czakis	Przewodniczący	PRZEWODNICZĄCY Rady Nadzorczej <i>mgr Zdzisław Czakis</i>
Leszek Józef Porada	Z-ca Przewodniczącego	ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO Rady Nadzorczej <i>Leszek Porada</i>

Sejny, dn. 05.07.2024